

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XIV. V Ljubljani, januarija 1897. *1. zvezek.*

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Bogaboječnost — pot do sreče.

Blagor mu, kdor se boji Gospoda.

Psl. 111, 1.

»Srečno novo leto!« tako se danes povsod sliši v hišah in na cestah, kjerkoli se srečujejo ljudje. In ta navada voščiti si novo leto razlaga se lahko iz tega, ker si vsi želé biti srečni: bogati in revni, visoki in nizki, bolni in zdravi, kralji in berači. Ker si torej vsak sreče želi, zato si jo že prvi dan leta voščijo med seboj. Zato tudi jaz vam vsem voščim srečno novo leto. Naj bi dobrotljivi Bog v tem letu odvrnil od nas vse nadloge in stiske in nesreče, in razlil čez nas svoj blagoslov in svojo milost v polni meri ter nas sprejel pod svoje milostljivo varstvo! — Pa nočem ostati samo pri tem voščilu, ampak vam hočem tudi pokazati pot, na kateri morete gotovo najti pravo srečo. Katera je pač tista pot? poprašal me bo marsikdo željno. Kateri pomoček nam pač podeli pravo srečo? Ta pomoček, dragi moji, nam naznani psalmist (v. 111, 1. psal.) rekoč: *Blagor človeku, kateri se boji Gospoda!* In modri Sirah (1, 12. .) temu pritrjuje, rekoč: *Gospodov strah srcé oveseljuje, in daje veselje in radost in dolgo življenje. Njemu, ki se Boga boji, se bo dobro godilo . . . in bo oblagodarjen v dan svoje smrti.*

Strah božji je torej tista pot, na kateri moremo najti pravo srečo že tukaj na zemlji. Mnogo ljudij jo sicer išče po drugih potih, toda vsi morajo prej ali slej spoznati s Salomonom (Pridg. 1, 2): *O nečimernost čez nečimernosti in vse je nečimernost!* Le boga-boječi je v resnici srečen, naj se ozre — a) na preteklo, ali pa b) na prihodnje življenje.

To hočemo danes premisliti, kar nas bo, upam, spodbudilo v ravno začetem letu, pobožno in bogaboječe živeti.

I. 1. Grešnik ni srečen, kajti spomin na storjene grehe mu ogreni vsako veselje. — O Kajnu pripoveduje sv. pismo, da je po umoru nedolžnega Abelja taval okrog po zemlji in nikjer ni našel miru ne pokoja. Spomin na njegovo hudodelstvo mu je bil vedno pred očmi ter mu je vzel ves mir iz srca. Brez dvoma je bil Kajn nesrečen in milovanja vreden. — Kar beremo o Kajnu, to velja bolj ali manj o vsakem grešniku. Noben hudobnež nima notranjega miru, ker mu ga odvzame spomin na njegove pregrehe in zato je, če tudi po zunanje zadovoljen, znotraj vendar nesrečen.

a) Marsikateri ima visoko čast in službo v človeški družbi; drugi, ki so pod njim, imenujejo ga srečnega in morda zavidajo. A nikari se ne daj slepiti po vnanjosti! Ako bi ti mogel videti v njegovo srce, našel bi, kako mu vest očita vse prilizovanje, hinavščino, podkupovanje, ki so ga brez zasluženja postavila na tako visoko stopnjo in druge bolj vredne potisnile v stran. Ta spomin, da ni prišel po pravi poti do svoje službe, ne dá mu miru in zato se ne čuti srečnega.

b) Marsikateri je bogat; vsem željam si lahko vstreže in brezskrbno živi v sladnostih in zabavah. Ljudje ga štejejo srečnega. Ako bi ti mogel pogledati v srce marsikatega bogatina, videl bi, kako mu očita vest njegove goljufije, zatiranje ter trdosrčnost, sleparije, s katerimi si je pridobil premoženje, in mu kali mir. Kolikrat stoji pred njegovimi očmi siromak, ki ga je zapodil, ubožec, ki ga je zatiral, poštenjak, ki ga je preslepil — in ta spomin mu greni življenje.

c) Marsikateri išče svoje sreče v razuzdanosti in nasladnosti. To se mu na zemlji dozdeva najvišje. Pa kako kmalo se čuti prevarjenega! V treznih trenutkih se mora sam pred seboj sramovati zavoljo storjenih grdobij in mora zavidati vse tiste, ki ne služijo takim slastim, zoper svojo voljo jih mora spoštovati in občudovati, samega sebe pa pogubljevati.

Tako, glejte, ne more biti grešni človek v največji časti, največji obilnosti, največji nasladnosti nikdar srečen, ker mu spomin na preteklo življenje, na hudobije in krivice v samotnih urah vse ogreni. Na potu pregreh se tedaj, kakor vidite, sreča najti ne more; ker je dosedaj grešnik ni našel, je tudi v novem letu ne bo.

2. Vse drugače, dragi v Kristusu, je pa z bogaboječim, s pravičnim kristijanom. Jedino le on že tu na zemlji najde pravo srečo. Da pa me ne bote napak razumeli, moram pred vsem razložiti:

a) *Kdo je bogaboječ?* Bogaboječih ne imenujemo samo tistih, ki so od mladosti do svoje starosti zvesto služili Gospodu Bogu, in niso nikdar zašli s poti resnice; kajti, oh, kako malo se najde v resnici nedolžnih duš! — Temveč ime bogaboječega zasluži tudi tisti, ki sedaj v tem času služi zvesto Bogu, ako je tudi kedaj bil velik grešnik. To ime zaluzi vsaka spokorna duša, ki objokuje svoje grehe, se jih odkritosrčno spové in resno spreobrne ter začne novo, Bogu dopadljivo življenje; vsaka duša, ki se odsedaj ničesar bolj ne boji, kakor žaliti na novo svojega Boga.

b) V tem pomenu bogaboječi kristijan je srečen, ako pomisli na svoje preteklo življenje. — Tudi on zagleda dosti napak, slabostij, pregreh, hudobij, tudi on se spomni, koliko-krat je Boga razžalil v mislih, besedah, dejanju. Kakor so David, Peter, Magdalena vedno mislili na svoje grehe ter jih objokovali, tako tudi spokorna duša nanje misli, in mnogokrat v samoti ta spomin privabi solzo v oči. Ali ta spomin vendar ni grenak, temveč sladak. Solze ga ne skelijo, ampak tolažijo in zdravijo kakor hladivni balzam.

c) *Od kod* pač pride, dragi v Kristusu, da pri bogaboječem ta spomin ni grenak, ampak tolažljiv? Glejte, tista duša, ki se spreobrne v resnici, ne more se nikdar spominjati prejšnjih grehov, da ne bi zagledala ob jednom tudi milosti božje, ki jo je rešila iz grešnih spon. In če jo spomin na storjene grehe navdaja z žalostjo, prešine jo ob jednom spomin na odpuščanje s tolažbo, z blaženostjo, katere ne more noben jezik izreči, nobeno pero opisati. Resnico tega nam potrjujejo tiste spokorne duše, ki so se vrnile po dolgem grešnem življenju k Bogu. V tem spreobrnjenju so našle neizrekljiv mir. Duša, katera se poboljša, more s sv. Avguštinom (conf. 2, 7.) vzklikniti: *Kako ti bom poplašal, o Gospod, da mi moje grehe kličeš v spomin, pa se mi vendar ni treba bati tvoje sodbe? Tvoja milost, tvoje usmiljenje je, ki je izbrisalo moje grehe tako, kakor se led raztopi na solčnih žarkih.* — Duša, ki se spreobrne, spoznava poto, po katerih jo je Bog čudežno vodil. Spozna, kako je Bog nad njo čul, kako ji je pošiljal srečo in blagoslov, pa tudi stiske in nadloge, zato, da bi razdrobil grešne verige. Misli nazaj na tisti notranji glas, ki je šel

povsod za njo in ni nehal kakor nekdanj sv. Avguštinu klicati: *O brezumnež, kako dolgo boš še hitel za posvetnimi veseljami, ki te vendarle ne morejo storiti srečnega? Kedar boš konec storil svojemu nepokoju? Poskusi, če ni boljše, meni služiti, kakor svetu?* Sedaj spozna, zakaj ga je Bog peljal ravno v tisto hišo, tisto cerkev, na tisto božjo pot, k tisti pridigi, k tisti spovednici, v tisto nesrečo in bolezen, samo zato, da bi se spreobrn timeril. Pri tem premišljevanju s prerokom (psal. 144, 9.) zakliče: *Kako neskončno, o moj Bog, je tvoje usmiljenje; ono se razteza čez vse tvoje stvari!* In z Davidom (psl. 139, 14.) reče: *Čudezna so tvoja dela, o Gospod, in moja duša to sedaj spozna.* Taki spomini morajo spokorno dušo napolniti z veseljem, o katerem grešniki nimajo nobenega zapopadka. — Duša, katera je premagala svoje hudobije, tudi tako ne misli, kakor večina ljudi, ki menijo, da če le na zadnje prejmó sv. zakramente, da je s tem že vse dobljeno, naj so že prej živeli kakorkoli. O prazno mnenje! Na smrtni postelji v zadnjem trenutku, ko te mučijo telesne bolečine, ko hočeš svoje časne reči vrediti, ko te motijo sorodniki in otroci, katere moraš kmalo zapustiti, takrat misliš za zveličanje poskrbeti? Takrat grehe obžalovati, se jih spovedati, škodo popraviti, grde navade izrjavati? Ali bo to mogoče? — Res je sprejem sv. zakramentov pred smrtjo največja tolažba; toda mnenje, da sv. zakramenti sami odpró nebesa brez poboljšanja, spreobrn timerja in kesanja, to je goljufivo in napačno. — Sedaj duša, ki se je spreobrnila, dobro vé, koliko truda jo je to stalo, kako se je morala bojevati s svetom, satanom in mesom, zato ne verjame, da je spreobrn timerje na smrtni postelji kaj navadnega; zavoljo tega se pa srečno šteje, da je to milost božjo že zadobila. In kolikorkrat misli na grehe, se spomni tudi na trud, na pomoč božjo, ki jo je podpirala — in to jo napolnuje s tolažbo in sladkostjo. — Grešniku donaša spomin na preteklo življenje le grenke ure in zato ni nikoli srečen; pravičnemu pa je spomin na preteklo življenje sladak in ga dela srečnega.

Bogaboječ i kristijan pa ni samo srečen, če se ozira na preteklo življenje nazaj, ampak tudi, če se ozira naprej v prihodnje življenje.

II. 1. Grešnik ne misli rad na prihodnje življenje, ker mu kaže pogled na konec časnega in začetek prihodnjega življenja le strašne reči.

a) Straši ga misel na smrt, ko mora svet, njegovo veselje in zaklade za vselej zapustiti. — Straši ga misel na sodbo, ko bodo njegove pregrehe, ki jih je vedel pred svetom zakriti, vsem ljudem, angeljem in svetnikom razodete. — Straši ga misel na sodnika živih in mrtvih, katerega tukaj na zemlji ni ljubil, ni častil, mu ni volje spolnoval, temveč le žalil in vnovič križal. — Straši ga misel na obsodbo, ki se bo izrekla čez brezbožne, misel na grozne besede, ki kosti in mozeg pretresejo: *Poberite se izpred mene!*

Straši ga misel na tisti kraj, ki bo vekomaj ostal njegovo prebivališče, iz katerega ni rešitve; na tisti kraj, kjer je po besedah Jezusovih jok in škripanje z zobmi, kjer ogenj ne ugasne in črv ne umrje. Spomin na te reči, ki ga čakajo, muči ga ter dela nesrečnega.

b) Mnogoteri bi pač radi, da bi potolažili svojo vest, ko bi ne bilo nebes ne pekla. Ker želijo, da bi ne bilo večnosti, ne nebes ne pekla, se pač trudijo to tudi verovati. Prizadevajo si, pravim, ker v resnici je komaj kak človek, ki bi to verjel. Odkod pa naj vedó, da ni nebes, ne pekla? Kdo jim je povedal? Ali je kdo od tam že prišel, ter povedal, da ni nebes ne pekla? Nikdar se to še ni zgodilo. — Ali je pa kdo prišel, ki bi bil naznanil, da so nebesa in pekel? Tak je pač prišel — Jezus Kristus sam, on je vsemu svetu očitno naznanil, da so nebesa in pekel. In ali nam ni Sin božji dovelj porok za to, kar je oznanjeval? Zato mi vemo in verujemo trdno na nebesa, pekel, večnost. Brezbožneži pa še tega, kar sami sebi pripovedujejo, ne verujejo; zato se jim tolikokrat povrne misel na večnost, ne morejo se je odkrižati.

c) Ako ne prej, gotovo se ob smrtni uri povrne ta misel z vsemi svojimi strašili. Med mnogimi drugimi nam to potrjuje zgodovinski dogodek preteklega stoletja.

Živel je na Francoskem mož, Voltér, ki je posebno s pismom zaničeval vse, kar je božjega, ter je tudi druge zapeljeval k brezverstvu. A ko je zbolel za smrt, prišel je na druge misli. Brezverstvo se mu je razkadilo, vest ga je strašno mučila, rad bi se bil spovedal. Ali njegovi prijatelji mu očitajo, kako da se sedaj méní za duhovne, katere je prej zaničeval. Umirajoč prosi, zmirja, roti — a brezverci ga ne uslišijo, umreti mora brez tolažbe tiste vere, katero je tolikokrat zaničeval.

Glejte, tudi tistemu, ki je vse življenje zaničeval vero, stopijo večne resnice pred oči, čeravno vidi v njih obupnost. — Grešnik tedaj

ne more biti v resnici srečen, ako se ozre na preteklo ali na prihodnje življenje.

2. Vse drugače pa je pri bogaboječi, pri spokorni duši. Zanj ima pogled v prihodnje življenje dosti veselega in prijetnega.

a) Bogaboječega ne straši smrt, ker ta je zanj le prehod v boljše, v popolnejše življenje. — Njega ne straši misel na sodbu, ker je svoje grehe spoznal že na skrivnem pred mašnikom in jih že izbrisal s kesanjem in pokoro. — Njega ne straši misel na sodnika. Saj se mu ni nič bati pred tem, katerega je ljubil in katerega je že tolikokrat prosil za odpuščanje. Veseli se njegovega prihoda, saj je že mnogokrat z apostolom (Filip. 1, 23.) zdihoval: *Želim razvezan biti in pri Kristusu prebivati.*

Ne straši ga misel na obsodbo; saj bo slišal tiste blage besede: *Pridi, blagodarjeni mojega Očeta, in poseđi kraljestvo, ki ti je pripravljeno od začetka sveta!* Njega razvname upanje na nebesa, na tisto blaženost, o kateri stoji pisano: *Oko ni videlo, uho ni slišalo, v človeško srce ni prišlo, kar je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo.* Odgovorite tedaj, ali ni človek, katerega to čaka, že na tem svetu srečen? Ali ga bodo motile nadloge sedanjega življenja, katerim nobeden v solzni dolini ne more oditi, v njegovi blaženosti, in ali se mu ne bodo lahke zdele v primeri z nadami vsled besed apostolovih, ki pravi: *Trpljenje tega življenja se ne dá primerjati veličastvu, katero bo razodeto nad otroci božjimi?*

b) Pravični, pobožni, bogaboječi kristijan je tedaj že tukaj na zemlji veliko srečnejši kot grešnik, kateri, ne oziraje se na žalostno osodo, ki ga čaka, tudi zdaj ne more uživati pravega, čistega veselja. Zakaj Bog sam je že tako odločil, da more biti človek le tedaj, ako živi čednostno in krščansko, zares srečen, in da ne more, dokler hodi po grešnih potih, najti pravega miru. In to je tako naredil iz samega usmiljenja, da bi tako rekoč človeka zavoljo njegove blaženosti prisilil zapustiti grešna pota ter se podati na stezo čednosti.

Ako te torej k bogaboječemu življenju ne more nagniti dolžna ljubezen do Boga, ako te k temu ne more nagniti strah pred sodbu in pred peklom ali upanje do nebes, naj te k temu priganja sreča, ki izvira iz bogaboječnosti. Srečen želi biti slehern, a glej, kristijan, to srečo najdeš le v strahu Božjem. Zapomnimo si dobro besede Tomaža Kempčana: »Vse je prazno, razven Boga

ljubiti in čednostno živeti. Nečimerno je iskati minljivega blaga in staviti vanj upanje. Nečimerno je, po časti hrepeneti in se pospeti v visoke službe. Nečimerno je, streči meseni poželjivosti in to želeči, zavoljo česar se mora potem trpeti težka kazen.« Le čednost in strah božji stori človeka srečnega; vse drugo je prazno in brez cene.

Zatorej, dragi v Kristusu! vi vsi, ki hodite po poti čednosti že od mladosti, ali pa ste z milostjo božjo greh že zapustili ter se vstopili med spokornike, sklenite danes trdno, da bote v novem letu služili zvesto Bogu in spolnovali vestno njegove svete zapovedi. O nikar te blaženosti, katero ste našli in okusili z milostjo božjo, o nikar te blaženosti ne zamenite z nepokojem, v katerega pahne človeka svet, satan in meso. — Vas pa, ki ste še morda v grehih, naj privabi sreča, katero vživa bogaboječi, da zdrobite grešne verige in služite živemu Bogu v svetosti in pravičnosti! Kajti le potem bote našli in vživali pravo srečo, ki ste jo dosedaj zastonj iskali. In to blaženost jaz vsem želim, če še k sklepu rečem: »Srečno novo leto!« Amen.

A. Žlogar.

2. Zakaj se je dal Jezus obrezati?*)

Tisti čas, ko je bilo dopolnjenih osem dni, je bil otrok obrezan.

Luk. 2, 21.

Vsako dejanje božjega Zveličarja nam daje vzgled za naše življenje. Sam pravi: *Vzgled sem vam dal, da tako, kakor sem jaz storil, tudi vi storite.* (Jan. 13, 15.) Danes se spominjamo tistega dogodka, ki se je izvršil osmi dan po Jezusovem rojstvu. Božje dete je bilo tisti dan obrezano. Prvič je tedaj lila sveta rešnja kri. Tudi ta dogodek ima za nas najlepše nauke. Spoznamo jih, ako odgovorimo na vprašanje: Zakaj se je dal Jezus obrezati?

1. Jezus nam je s tem pokazal, da ima pravo človeško telo. Nekateri krivoverci so to tajili. Docketje so n. pr. trdili, da je bilo Jezusovo telo samo dozdevno, — nekak zračen ovoj. Apolinarij je učil, da je bilo njegovo telo — božjega bistva in Valentin

*) S. Th. 3. q. 37. a. 1.

si je izmislil, da je Jezus prinesel svoje telo iz nebes. Te zmote je naš Zveličar že naprej ovrigel s svojim obrezovanjem. Pokazal se je kot naš pravi človeški brat.

2. Jezus nam je izpričal s svojim obrezovanjem, da je iz Abrahamovega rodu. Abraham je veroval v pravega Boga in v prihodnjega Odrešenika. Zavoljo te vere je Bog sklenil z njim zavezo in v znamenje te zaveze mu je ukazal obrezovanje. *Bog je rekel Abrahamu: To je moja zaveza, katero ohranite med menoj in med seboj in med tvojim zarodom za teboj: Vsakrteri izmed vas, ki je moškega spola, boði obrezan. In moj zakon bo v mesu v večno zavezo (I. Mojz. 17, 9. 10. 13.).*

3. Jezus se je dal obrezati zavoljo judovskega ljudstva. Judje bi bili sicer imeli izgovor proti njemu, če bi ne bil obrezan, češ, saj ne more biti Odrešenik. Zakon njega ni vezal; vendar se mu je podvrgel in pretrpel hude bolečine, da bi tem lažje izvrševal svoje božje poslanstvo.

4. Jezus nam je dal s tem vzgled najlepše ubogljivosti. Ubogal je, dasi mu ni bilo treba. Osmi dan se je dal obrezati, kot je bilo zapovedano, v nauk, da moramo tudi mi ubogati o pravem času. *Vsako opravilo ima svoj čas in priložnost. (Prid. 8, 6.).*

5. Obrezovanje je očiščevalo pred Mojzesovim zakonom telo, ki je po izvirnem grehu postalo nečisto. Jezusovo telo je bilo sicer najčistejše, toda imelo je podobo grešnega telesa. Jezus se je dal obrezati; s tem nas je hotel vneti, naj tudi mi, poslužujoč se virov božje milosti, katerih jednemu — sv. krstu — je bilo obrezovanje predpodoba, skrbimo za svoje notranje očiščenje. *Duhovno se moramo obrezovati. Stara zaveza je ukazala telesno obrezo; nova zaveza nam ukazuje in omogočuje duševno po Jezusu Kristusu, v katerem smo obrezani z obrezo, ne z roko storjeno, ko se vzame od telesa meso, marveč z obrezo Kristusovo, pokopani ž njim v krstu (Kol. 2, 11. 12.).*

6. Jezus je vsprejel na-se breme težke Mojzesove postave, da bi druge njega rešil. *Bog je poslal svojega Sina, — podvrženega postavi, da bi tiste rešil, ki so bili pod postavo (Gal. 4, 4.).* Ljubezen do ljudij ga je vodila.

Jezus, naš brat, je v dan, ki se ga danes spominjamo, prvič prelival svojo kri. Iz njegovega dejanja sije ljubezen do njegovega

ljudstva, sočutje s človeškimi napakami in zmedenimi pojmi in sveta ubogljivost. Rešil nas je hudega jarma stare zaveze; telesno obrezovanje nam je odvzel. S svojo ljubeznijo nas pa vabi tem gorečnejše, naj s spokornim duhom obrezujemo svoje duše. Amen.

Dr. J. Krek.

Nedelja po novem letu.

I. Resnice sv. vere. — VI. Verjetnost sv. evangelijev.*)

Dopolnilo se je, kar je bilo govorjeno
po prerokih, da bo Nazarejčan imenovan.

Mat. 2, 23.

1. Ker je Odrašenik do svojega 30. leta živel v malem mestu Nazaret, zato so ga navadno imenovali po vsej judovski deželi Jezusa iz Nazareta. Tudi Pilat je dal na križ napisati *Jezus Nazarejčan*. In glejte! davno so bili že preroki to napovedali. *Dopolnilo se je, kar je bilo govorjeno po prerokih, da bo Nazarejčan imenovan*, pravi današnji sv. evangelij. Pa še bolj smo se preteklo nedeljo prepričali, kako so preroki stare zaveze jasno in natančno opisali 6—7—800 let poprej življenje in trpljenje Zveličarjevo. Prepričali smo se, kako se je vse v Jezusu Kristusu dopolnilo natanko in čudežno, da ga mora vsak spoznati za pravega od Boga obljubljenega in poslanega Zveličarja in da nihče nima več kacega izgovora za voljo svoje nevere.

In vendar, dragi v Kristusu, se nahajajo neverni ljudje, ki zapirajo svoje oči in ušesa vsem tudi najjasnejšim dokazom. »Naj si že bo — bi utegnil kak tak brezbožnež reči — da so preroki o prihodnjem Mesiji to in ono napovedali in zapisali, naj bo; toda, če se je res vse tako zgodilo, in če je vse to resnično, kar stoji v evangeliju — to je drugo vprašanje«. Jaz vem, predragi, da spoznate hudobijo in pregrešnost jednacega ugovora, jaz vem, da ste pripravljeni umreti za vsako resnico, ki se vam bere iz sv. evangelijev, jaz vem, da, ko bi slišali katerega človeka tajiti evangeljske resnice in sploh zaničevati sv. pismo, spoznali bi precej, da tak človek ni naše gore list, da je brezvernež. Vendar vam hočem danes dokazati največjo verjetnost sv. evangelijev in sv. pisma nove zaveze, da ga

*) Prvih pet pridig: »Resnice sv. vere«, ki so primerne za adventni čas, je v lanskem letniku »Duhovnega pastirja« str. 553 in sl.

bote zanaprej toliko bolj cenili, spoštovali in spolnovali v svojem življenju tisto besedo božjo, ki jo vam oznanjuje iz sv. pisma sv. cerkev. Po vseh učenostnih pravilih in preiskavah pa je neovrgljivo dokazano, da so sv. pismo nove zaveze spisali apostoli in da se je čisto in nepokvarjeno v sv. cerkvi ohranilo do današnjega dne. Po tem uvodu torej vzamem sv. bukve, pisane od apostolskih rok, v svoje nevredne roke ter rečem: Vsaka beseda v sv. pismu je sveta resnica; ker so

1. Apostoli mogli in hoteli pisati resnico;
2. Apostoli so tudi spričali svetu resnico.

I. 2. Če bi jaz sedaj nastopil ter tajil kar naravnost, da pred Kristusovim rojstvom ni nikdar živel Aleksander Veliki, ki si je podvrgel pol takrat znanega sveta, ali da ni nikdar bilo Napoleona I., pred katerim se je tresla vsa Evropa, ali da slavnega generala Radecki-ja ni bilo na svetu, če bi jaz sedaj to tajil, bi se vsi, ki so se učili zgodovine, smejali zavoljo moje predrzne trditve in slaboumnosti ter me imeli za nevedneža. In to po pravici. Zakaj, da so ti možje živeli na svetu in delali slavna dela, to je zgodovinska resnica, mnogo takratnih pisavcev in ljudij, ki so jih videli, to potrjuje. Kdor vse zavrže, nič ne veruje in nič noče vedeti o zgodovini, ta ni več pameten človek; on bi znal tudi tajiti, da ni Pariza, da ni Dunaja, samo iz tega vzroka, ker le drugi to pravijo in on sam ju ni videl.

Obrnimo sedaj ta vzgled na tiste brezbožneže, ki se spozabijo v svojem sovraštvu do sv. vere ali v svoji nevednosti tako daleč, da tajijo resnice zapisane v sv. evangeliju. Ali taki nesrečneži ne pomislijo, da sami sebi hijejo v obraz? Kake vzroke pa imajo, da ne verjamejo evangeljski zgodovini? Ne jednega! Morali bi dosledno vse tajiti in vse zavreči, kar se je kedaj zgodilo na svetu. Zakaj za nobeno resnico, nobeno zgodbo nimamo toliko verjetnih priči in pisavcov, kakor za zgodovino evangelijev. Ako k štirim evangelistom tudi apostole prištejemo (Pavel, Jakob, Peter, Juda Tad.), ki so nam v svojih listih ali pismih zapustili zgodovinske dokaze, imamo osem evangeljskih pisavcev. In ti niso sedeli vkup v jedni sobi in se niso pogovorili, kako bodo popisali zgodovino Zveličarjevo, ampak kakor je prišlo, kakor so okoliščine nanesele, so pisali pri raznih priložnostih, v razne namene, jeden v tem, drugi zopet v onem kraju sveta. In vendar se vsa spričevanja in povesti, kakor so tudi med seboj različna, lepo vjemajo. Zato ker

so ti sv. možje z lastnimi očmi videli in na lastna ušesa slišali, zato so mogli pisati resnico.

Komaj je Zveličar v 30. letu začel očitno podučevati, izvolil si je in nabral okoli sebe dvanajst apostolov, ki so ga vedno spremljevali in bili priče njegovega življenja in uka. Z apostolom Janezom je vsak mogel reči (I. Jan. 1, 1.): *Kar smo slišali, kar smo videli s svojimi očmi, kar smo gledali, in so naše roke tipale — to vam oznanujemo.* In glasno kliče v svet prvak apostolov Peter (II, 1, 16.): *Nismo se držali izmišljenih povestij, ko smo vam oznanovali moč in pričujočnost gospoda našega Jezusa Kristusa, temveč smo bili priče njegovega veličastva.* In če tudi so bili Pavel, Luka in Marka nekoliko pozneje poklicani k apostolski službi, živeli so vendar ob času Kristusovem, občevali so s prvimi apostoli in vse slišali iz njih ust. — Ali pa niso Peter, Jakob in Janez kot ribiči nekako priproste priče? Res je! bili so taki pred poslanjem sv. Duha. Da so pa Zveličarja slišali pridigovati, videli na njegovo besedo hromove hoditi, mrtve iz groba vstajati, zato so potrebovali le očij, ošes in zdrave pameti. In to so imeli! Pa še jedno posebno lastnost za pričanje so imeli apostoli. Oni nikakor niso bili lahkoverni, ampak bili so nasproti celo malo in neverni. Koliko n. pr. jih je stalo, predno so verjeli vstajenje Gospodovo? Peter in Janez slišita to veselo vest od pobožnih žen, najdeta res prazen grob, in vendar ne verujeta prej, dokler ne vidita Zveličarja živega pred seboj. In ko so bili učenci zbrani v sobi ter se jim je Jezus prikazal, so veselo vskliknili: *Gospoda smo videli!* — *On je zares vstal,* je rekel jeden dvanajsterih. Tomaž, katerega takrat ni bilo zraven, je pa rekel: »Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žebljeve, ako ne denem svojega prsta v rane žebljeve in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.« (Jan. 20, 25.) Predragi! kdo bi iskal pri pričah še večje natančnosti in previdnosti, kakor se tukaj razodeva?

3. Pa kakor so mogli apostoli spoznati resnico, ker so bili priče vsega, kar sporočujejo, tako nedvomljivo je tudi, da so nam oni hoteli zapisati jedino le čisto resnico. To nam potrjujejo značaj in prelepe lastnosti teh sv. mož. — K sv. Avguštinu pride nevernik ter ga vpraša, kaj mu je storiti, da bi se prepričal o resnici evangelija? Veliki učenik odgovori: »Vzemi in beri evangelij in se boš prepričal o njegovi resničnosti.« Da, zares! če bi bili evangelisti hoteli svet nalagati, ogoljufati in za-se pridobiti, govoriti in pisati bi bili morali vse drugače. Ali ti sveti

možje so navdušeni le za božjo čast, za svoje osebe jim ni nič mari, svoje ime komaj imenujejo; o sebi govorijo le, če pripovedujejo svoje napake, n. pr. zatajenje apostola Petra, izdajo Juda Iškarijota, nevero Tomaža, Pavlovo sovraštvo do kristijanov, in vse to pripovedujejo tako odkritosrčno, tako priprosto, da jim mora vsak verjeti. Teda vse drugače, kakor če kak goljuf ali lažnik pripoveduje vsakoršne čudne reči; ta gotovo molči o svojih slabostih in zna zasukati, da vsi strmijo in radovedno pričakujejo konca. — V evangelijih ni nobenega sledú o takih lepotičjih. Največje in osupljive čudeže Jezusove pripovedujejo tako naravno, tako priprosto brez vse olepšave, da moremo resnico brati med vrstami, prijeti z rokami in čutiti s srcem. Ko je Zveličar Najmskega mladeniča obudil od mrtvih, evangelij le pravi: »Mrlič se je vsedel in začel govoriti; in Jezus ga je dal njegovi materi.« (Luk. 7, 15.) Kako kratko, kako priprosto — resnično! Jednako govoré evangelisti o nepravničnem sovraštvu Judov do svojega mojstra, o njegovi grozoviti smrti na križu tako mirno in pohlevno, brez jeze in strastij, da še celo slaboglasen prostozidar Pascale, prijatelj Voltérjev, obstane: »Pisava evangelijev je več kot občudovanja vredna. V njih se ne najde zoper Judeža ali Pilata ali rablje Jezusove nobena sramotivna beseda (psovka). Vse se le priprosto pripoveduje. Tako so mogli pisati svetniki in vsak stavek ima na sebi pečat resnice«. Kako krasen dokaz, če še celo sovražnik vere daje tako spričevanje! In vsak, kateremu je mari za resnico in mu je vera pri srcu, če bere evangelij, vsak bo obstal s svetim spoštovanjem, da je vsaka beseda iz ust apostolov resnica; saj so oni mogli in hoteli pisati resnico ter so jo pred svetom mogočno spričali in zapečatili s svojo krvjo.

II. 4. Apostoli so o Zveličarju zapisali zvesto in pravično, kako je živel, kaj je govoril, katere čudeže delal, koliko je trpel; in v dokaz resnice povedó okoliščine, čas in kraj, kako, kje in kedaj se je to in ono zgodilo, natanko in določno. Zakaj te dogodbe in čudeži se niso zgodili skrivno v kakem kotu, ampak očitno pred očmi vsega ljudstva. In ni treba misliti, da takrat ljudje niso imeli očes in ušes in da tedanji sovražniki krščanstva niso bili ravno tako zviti in hudobni, kakor sedanji. Opazovali in zalezovali so vsak korak Zveličarjev in njegovih apostolov, presojevali vsako besedo in so le na to mislili, kako bi krščanstvo vdušili koj v začetku. In, kaj mislite, ti ljudje bi bili molčali, ki so našli v evangeliju djanja in čudeže Gospodove zapisane, ki so

se v njih času godili, ako bi bilo vse to izmišljeno? Gotovo ne. Divjali bi bili zoper apostole, zmirjali jih za lažnike ter rekli: Kaj nam tu pripovedujete o zgodbah, ki so se imele goditi pred našimi očmi, mi nič ne vemo o tem, saj to ni vse nič res! Toda ne jedenkrat, nikdar niso Judje očitali tega apostolom. Pač so jih peljali pred veliki zbor, jih bičali ter jim ostro zapovedali, da naj nikakor več ne govoré o tistim Jezusu iz Nazareta. Ko je pa Peter odgovoril: *Sodite, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati kakor Boga. Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo videli in slišali* (Dej. ap. 14, 19. 20.), so omolknili ti zaslepljeni Judje in niso črhnili besedice.

Življenje in delovanje Kristusovo je pa tudi v judovskih bukvah učenika Herban-a, Trifon-a in v Talmudu potrjeno. Posebno potrjuje resnico evangelijev Jožef Flavij, ki je živel o času Kristusa in apostolov. Kot zgodovinar je moral nekaj omeniti o Kristusu in pri vsi svoji trdovratnosti je rad ali nerad tako-le pisal (Art. 18, 3): »V tistem času se je prikazal Jezus iz Nazareta, modrijan, da se nobeden drugi med ljudmi ne sme tako imenovati; delal je čudeže in poplašal ljudi, ki so hrepeneli po resnici. Veliko pozornost je vzbudil med Judi in Grki; bil je on Kristus maziljenec. Ko ga je oblastnik Pilat na obtožbo višjih našega naroda dal križati, so mu tisti, ki so ga prej ljubili, ostali zvesti; kajti tri dni po svoji smrti prikazal se jim je zopet živ. Sv. preroki so vse to in še mnogo drugih čudežev prerokovali o njem. Stranka kristijanov, po njem tako imenovana, mu je bila nepremakljivo vdana in še obstoji.« Glejte, prijatelji, kako prepričaven dokaz, če morajo celó sovražniki in neverniki ravno to potrditi, kar pripovedujejo evangelisti. — In ravno zato, ker so tiste v evangeliju zaznamovane dogodbe vsemu svetu bile očitne in njih resnica dokazana, zato so najimenitnejši možje sprejeli krščansko vero. Motili bi se, če bi mislili, da je le priprosto ljudstvo verjelo apostolom in njih sv. bukvam. Med prvimi kristijani najdemo oblastnika iz Pafa, stotnika rimske posadke, Dionizija, uda visoke šole atenske, konzula Fabija, stričnika cesarja Domicijana, vso rodovino cesarja Aleksandra Sevéra; slavne modrijane: Justina, Atenagora, Aristida, Minucija, Ticijana in mnogo drugih, imenitnih zavoljo služb, učenosti in modrosti. Ti učeni možje so, predno so krščanstvo sprejeli z nevarnostjo svojega življenja in se odpovedali vsem častem in službam, pač vse dobro pretehtali in preiskali, če je vse res, kar popisujejo pisma apostolov, ker so se lahko iz

drugih sporočil in dokazov prepričali, da je vse to, kar pripovedujejo apostoli, gola resnica.

5. In še veličastnejše so apostoli spričali resnico evangelija pred svetom. Komaj oznanjujejo nekaj let Jezusov nauk, pišejo evangelije in liste, se je že krščanstvo razširilo po vsem takrat znanem svetu. Pont, Galacija, Kapadocija, Bitinija, sploh mala Azija je bila polna kristijanov, ker je sv. Peter na vse te kraje svoje pismo pisal. Sv. Pavel spričuje v listu do Kološanov (1, 5. 6.) naravnost: *Beseda resnice evangelija, kateri je prišel do vas, kakor tudi po vsem svetu, obroduje sad in raste, kakor med vami.* In kako je bilo mogoče svet na jedenkrat spremeniti v krščanskega? Ali so ljudje kar tako bili pripravljeni popustiti svojo staro vero in novo sprejeti? Že poprej smo slišali, kako so se Judje in malikovalci trdovratno držali svojih ver in v kakih strašnih zmotah in pregrehah je tičalo človeštvo. In v tak svet je bila na jedenkrat vpeljana vera Jezusa Kristusa, — vera, ki je Judom podrla njih tempelj in paganom malike vrgla raz oltar, — vera, ki zapové ošabnim Rimljanom in Grkom tistega kot Boga moliti, ki je na križu umrl, in verovati skrivnosti, katerih človeški um popolnoma ne razume, — vera, ki vsem brez izjeme zapoveduje čistost, ostro pravičnost in ljubezen do sovražnikov; tedaj taka vera se je na jedenkrat vpeljala. Kako je to mogoče? Kaj je moglo pregovoriti tako popačeno in zabredlo človeštvo k sprejetju tako svete in ostre vere? Morda lepa pridiga? Pa na same govore dvanajsternih ribičev iz Galileje bi se ošabni svet ne bil spreobrnul! S samimi besedami in zagotavljanji ljudstvo ni zadovoljno, ono hoče očitne dokaze, predno sprejme novo, ostro vero. Pridigam apostolov in njih evangelijem bi ne bili verjeli; resnično so se morali zgoditi vsi v njih pismih zaznamovani dogodki, djanja in čudeži Jezusovi, in vse to je moralo na tisoče ljudij z lastnimi očmi videti. In res je moralo biti, kar apostolsko djanje (5, 12) pripoveduje, da se je po rekah apostolov veliko znamenj in čudežev godilo v imenu in moči Jezusa Kristusa in so se s tem pokazali kot poslanci Božji, ker bi sicer ošabni svet ne bil sprejel poniževalne vere sv. križa.

6. Kakor takrat, tako tudi dandanašnji svet ne more imeti najmanjšega dvoma nad resničnostjo apostolov v njih govorjenju in pisanju. Zakaj vse, kar so govorili in pisali, so potrdili s svojo krvjo. Kolikor je bilo krivovercev na svetu, vsi so očitno ali skrivno hrepeneli ali po časti, službi, sladnosti ali bogastvu; večjidel so

jih vodili le časni obziri. Pri apostolih je pa vse drugače. Nič kot zasramovanje in zaničevanje, preganjanje in smrt so imeli pričakovati. In to so tudi dobro vedeli, zakaj Zveličar jim je odkritosrčno naprej povedal: *Kakor ovce vas pošljem med volkove. Zavoljo mojega imena vas bodo sovražili . . . iz shodnice vas bodo pehali . . . ; pride celó ura, da bo vsakateri, ki vas umori, menil, da Bogu službo stori* (Jan. 16, 2.). In pri takem obetanju naj bi bili apostoli obteževali še svojo vest ter lagali in svet goljufali! Kaj tacega pameten človek ne more trditi! O vsem tem, kar so svetu pridigovali in o Jezusu zapisali, so bili popolnoma prepričani. Nijeden trenutek se niso pomišljali za resničnost vsega tega dati svoje življenje. Vsi so evangelij zapečatili s svojo krvjo na tezalnicah in gromadah, v vrelem olju in pod mečem rabljev so še svoje izreke potrdili! Kje? vprašam, kje ima svet za kako zgodovinsko resnico mogočnejše in verjetnejše priče, kakor mi nad apostoli, ki so potrdili evangelij z lastno krvjo? Se vé, kdor bi tega ne hotel verjeti, ta bi pač nad vsem moral dvomiti, kar se je kedaj zgodilo na svetu.

7. Toda znano je, da je dandanašnji mnogo ljudij iz hudobije nevernih. Če se jim sto in stokrat kaka reč dokaže, vendar pravijo: jaz ne verujem. Vsa njih bistrournost obstoji v tajanju, zaničanju, zasramovanju in zaničevanju tega, kar ne zastopijo. — A vi, preljubi, sedaj veste, čegav glas imate poslušati; ne tacih brezpametnih blebetečev, ampak glas sv. evangelija. Zakaj ta doni iz ust apostolov kot čisti vir resnice. Saj so apostoli mogli in hoteli pisati resnico ter so jo tudi mogočno spričali pred svetom s svojo smrtjo. Ker sem vam danes dokazal *največjo verjetnost sv. pisma*, zato bote vedeli ceniti krščanskih pridigarjev sklicevanje na ta pisani vir resnice, ko vam razlagajo krščanske skrivnosti. In zato ravno ima katoliška cerkev sv. pismo v tako visoki časti, ker iz njega kakor iz studenca naravnost zajema besedo Božjo ter oznanjuje vsem narodom zemeljskim evangelij t. j. blago ali veselo vest o kraljestvu Božjem, v katero so vsi brez razločka bili poklicani. Jednako tisti krasni zvezdi, ki je sv. tri kralje pripeljala k Zveličarju, sije še zdaj vsem narodom zemeljskim, sije tudi nam v katoliški cerkvi prelepa zvezda sv. pisma, ki nas bo po pravem potu pripeljala naravnost v večno kraljestvo k Jezusu, ki sedi na desnici Boga Očeta. Amen.

A. Žlogar.

2. Primerni čas Jezusovega rojstva.*)

Ko je prišlo spolnenje časa, je
Bog poslal svojega Sina.

Gal. 4, 4.

Vsak človek je odvisen od časa in kraja. Sam si ne more določiti, kdaj in kje naj se rodi, kdaj in kje naj umrje. Samo Jezus Kristus ni čutil te odvisnosti. On je gospodar in stvarnik vseh časov in vseh krajev. Zato si je sam izbral mater in čas in kraj. Bog pa vse prav ureja. Zato je bil tudi čas, v katerem se je Zveličar rodil, gotovo najprimernejši — pravo *spolnenje*, prava *popolnost časa*, kakor mu pravi sv. pismo.

1. Čas je bil zato jedino primerni, ker so se tedaj spolnile vse tri prerokbe, ki jih ima stari zakon o dōbi Kristusovega prihoda:

a) Jakob je prerokoval na smrtni postelji: *Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti in njega čakajo narodi* (I. Mojz. 49, 10.). In res so bili do Kristusovih časov Judje samostojni. Prvi tujec, ki je imel kraljevo oblast nad njimi, bil je Idumejec Herod. In v tem času se je rodil Zveličar. Neki cerkven pisatelj še posebej razlaga: »Dokler je bil judovski rod pod judovskimi kralji, če so bili prav grešniki, je Bog pošiljal k njemu preroke; sedaj pa, ko je imel hudoben tuj kralj oblast nad božjo postavo, se rodi Kristus, ker potrebuje velika in obupljiva bolezen umetnejšega zdravnika.«

b) Danijel je prerokoval (Dan. 4, 24. nasl.), da bo preteklo od njegovega časa 70 letnih tednov = 490 let do Kristusove dōbe. Ta leta so se ravno iztekla ob Kristusovem rojstvu.

c) Agej je prerokoval (Hag. 2, 7. 8.), da bo prišel Zveličar *zaželeni vsem narodom* še ob času, ko bo stal drugi jeruzalemski tempelj. Ta je stal samo še 70 let po Kristusovem rojstvu; zato je bil tudi po ti prerokbi spolnjen čas, ki so ga napovedali razsvitljeni možje stare zaveze.

2. Prva stvar, ki je zadela novorojenega Zveličarja, je bil davk. Kralja vseh kraljev je zapisal uradnik posvetnega cesarja med davku podvržene podložnike. Takoj ob rojstvu je pokazal Kristus, da je prišel služiti, da je postal podložen hlapec zato, da

*) S. Th. 3, q. 35. a. 8.

bi nas rešil hlapčevstva. Izbral si je svojemu rojstvu tisti čas, ko je zavoljo davkov popisoval cesar svoje podložnike, hoteč s tem nam pokazati, da je vse slabo vzel nase, da bi nas osvobodil.

3. Čas, ko se je Kristus rodil, je bil čas miru. Preje so hru-mele po vsem svetu grozne vojské. Kristus, *kralj miru* (Iz. 9, 6), ki je sam *naš mir* (Ef. 2, 14.), je torej tudi z dōbo svojega rojstva pokazal, kakošno je njegovo poslanstvo.

4. Ob času Kristusovega rojstva je vladal celemu svetu le jeden vladar. Kristus je prišel ravno zato, da bi vse zjedinił, *da bi bili vsi jedno kot je Oče v njem in on v Očetu* (Jan. 17, 21.). Tudi v tem oziru je bil torej čas primeren.

5. Zimski čas Kristusovega rojstva je kazal duševno zimo v umu in srcu paganskega in judovskega svetā. Duševno življenje je bilo že skoraj brez svitlobe; dolga zimska noč se je popolnoma strinjala z duševno nočjo. Najgrje zmote so se širile v imenu vere, krvoločnost in nesramnost sta se kazali povsod. Kristus se je rodil, ko ravno dan pričenja rasti v znamenje, da je ž njegovim prihodom zazorila zemlji večne pomladi sojna luč, *da razsvetli tiste, ki sedé v temi in smrtni senci* (Luk, 1, 79.). Rodil se je v mrzlem času, da je pričel svoje življenje s telesnim trpljenjem, katero je prenašal do svoje smrti na križu.

Za nas je sedanjí čas — čas zveličanja. Naj tudi nas razsvetli Jezus Kristus, ki je prava luč. Vravnajmo svoje življenje po njegovih naukih, da bomo imeli pravi notranji mir na zemlji, blaženi mir v večnosti. Amen.

Dr. J. Krek.

Razglašenje Gospodovo ali sv. trije Kralji.

I. Kaj nas uče sv. trije Kralji?

Glej! Modri so prišli iz Jutrovega
v Jeruzalem, rekoč: Kje je rojen kralj
Judovski?
Mat. 2, 1.

Ob času rojstva Zveličarja sta bili na svetu dve veri, pa-ganska in judovska. Obojim, paganom in judom je oznanil novorojeni Zveličar svoj prihod in svoje rojstvo, ker je prišel oboje odrešit, pagane in jude. Judom, ki so bili na ponočnih stražah pri svoji čredi, prikazal se je angelj in jim glasno dejal:

Danes vam je v Davidovem mestu rojen Zveličar. Paganom se je prikazala čudna zvezda, katera jih je, — ker jim je Bog po nji govoril tudi v srce, — priklicala k jaslicam Zveličarja. In ker je posebna zvezda razglasila paganom, zlasti Modrim na Jutrovskem, novorojenega Zveličarja, ne imenuje se današnji praznik samo god svetih treh Kraljev, temveč tudi praznik častitega razglašanja Gospodovega. — Kralji, ki so današnji dan prišli Zveličarja molit, umeli so se na zvezde, torej jim sv. evangelij pravi Modri. Zvezdo zagledajo na nebu posebne lepote in precej se jim zazdi, da mora ta zvezda pomeniti kaj posebnega; in božji glas jim je povedal, da ta zvezda oznanjuje prihod božjega Sina na zemljo in jih vabi, da ga gredó molit. Ta glas slušajo in se nenadoma napravijo na pot. Zvezda gre pred njimi in jim kaže stezo proti Zveličarju; ko ga najdejo, ga molijo in mu darujejo zlata, kadila in mire. — Ves sv. evangelij se dá povzeti v te tri besede: Modri gredó, molijo in darujejo. Te tri besede so tudi zapopadek moje današnje pridige. Modri gredó k novorojenemu Zveličarju; to nas uči, poslušati božje navdihnjenje. Modri molijo novorojenega Zveličarja, to nas uči, moliti božjega Sina v cerkvi. Modri darujejo novorojenemu Zveličarju, to nas uči, svojemu Zveličarju prinašati tudi darove.

I. Kralji ali Modri gredó. Ko je bil Jezus rojen v Bellehemu na Judovskem, govori sv. evangelij, glej, prišli so Modri iz Jutrovega. Kaj jih je spravilo na tako težavno in dolgo pot? Posebna zvezda, katero so, kakor zvezdoznanci, ugledali na nebu. To sami povedó. Kje je rojen kralj Judovski? vprašajo po Jeruzalemu, zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem, in smo ga prišli molit.

Usmiljeni Bog, ki je te kralje poklical k pravi veri in k molitvi svojega novorojenega Sina, se je ravnal prav po njih umu. Zvezdoglédí so bili; večkrat so ogledovali zvezde na nebu. Torej jim pošlje Bog posebno zvezdo, in notranji glas božje milosti jim pové, da ta zvezda pomeni, da je že dolgo pričakovani Odrešenik prišel na svet, da je rojen božji Sin. Da se jim je prikazala taka zvezda in da so jo spoznali za gotovo znamenje milosti polnega rojstva Jezusa Kristusa, to je bilo božje delo. — Da so se pa odpravili na pot, da so šli za zvezdo, nastopili tako dolgo in težavno pot v Jeruzalem, to je bilo njih zasluženje. *Videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit, pravijo. Videti*

in iti, to je bilo pri njih jedno. Komaj ugledajo zvezdo, in že gredó. Strmimo, ljubi kristijani, nad to hitro pokorščino Modrih, in jo posnemajmo.

Kolikokrat še dandanašnji pošlje Bog tako zvezdo v našo glavo ali v naše srce, zvezdo svoje milosti, katera nas odvrča od hudega in napeljuje k dobremu! Kolikokrat zasvéti v naši duši nebeška luč, katera nam pokaže lepoto čednosti in ostudnost greha! Kolikokrat se zasliši v našem srcu nebeški glas: Ogni se vendar grešne priložnosti; razdéri vendar prepovedano prijaznost; spovej se vendar že tolikokrat zamolčanega greha; povrni vendar krivično blago; popravi storjeno škodo; zapusti tisto pohujšljivo ponočno potepanje in vasovanje; začni vendar rediti svoje otroke in posle v božjem strahu; nehaj vendar zapravljati in pijančevati. Skrbi za svojo dušo, — za večnost.

Pridigar, kateri nam oznanjuje verske in dejanske resnice; spovednik, ki nam pred oči postavi velikost naših grehov, revni stan naše duše, ki nas opominja k poboljšanju; svete bukve, v katerih beremo popisane svoje napake, grehe, hude navade in njih žalostne nasledke; dober prijatelj, ki nas posvari zavoljo tega ali onega greha; lep vzgled, ki ga tu ali tam vidimo nad svojim bližnjim; kazen, ki zadéne tega ali onega grešnika; vse to so zgolj zvezde božjih milostij, so zgolj božje opominjevanje, zgolj nebeška navdihovanja, ki nas odvrčajo od široke poti proti peklu in nas vodijo na ozko sicer, pa pravo stezo proti nebesom. — Pa oh! kako malo jih posnema hitro pokorščino svetih treh Kraljev! Kako malo jih hodi za svojo zvezdo božjih milostij! Veliko jih je, kateri zatiskajo nebeški luči trdo svoje oči; kateri nebeškemu glasu maše svoja ušesa; kateri zakrknejo božjemu opominovanju svoje srcé! Od tod pride, da živé zmiraj v mlačnosti; zmiraj ohranijo stare hude navade; se zmiraj jednako spovedujejo starih grehov in se vendar ne poboljšajo.

Ako je kdo med vami tako nesrečen, naj posnema odslej vzgled svetih treh Kraljev, in naj gre za zvezdo, katera je Jezus sam; naj je pokoren klicanju njegove milosti, katera se k nam iz jaslic razlega in nas opominja z novim letom začeti novo življenje. *Ako danes slišite njegov glas, vas opominjam s kraljevim prerokom, ne bodíte trdega srca.* In ali ne slišite sedaj Gospodovega glasú iz ust svojega dušnega pastirja? Pojdite tedaj, kakor so šli sveti kralji, k svojemu Zveličarju, — pa pojdite ga molit, kakor so ga oni molili.

II. Novorojenega Zveličarja molit so šli Modri v Betlehem. *Molit smo ga prišli*, rekli so sami v Jeruzalemu. Kakor so stopili v Jeruzalemsko mesto, skrije se jim zvezda, ter jih prisili v tem mestu vprašati po kraju rojstva novega Judovskega kralja. In ko jim naznanijo Betlehem, tisti srečni kraj, gredó hitro proti mestu. Komaj pa pridejo iz Jeruzalema, ugledajo zopet zvezdo, katera gre pred njimi; hitro jo nasledvajo, *dokler ni obstala zgoraj, kjer je bilo dete. Šli so v hišo in našli dete z Marijo, njegovo materjo, in so predenj padli in ga molili*. Zakaj sedaj se je prav svetlo zalesketala v njih duši zvezda milosti, luč vere. Pri nji spoznajo v novorojenem detetu obljubljenega Odrešenika, včlovečeno Besedo, včlovečenega božjega Sina, Zveličarja sveta, Odrešenika vseh ljudij; nehajo biti neverni pagani in postanejo verni kristijani; pripognejo svoja kolena; nagnejo svoje glave; padejo na tla, in molijo to Dete kakor svojega najvišjega Boga in Gospoda, in to s takó veliko častjo, kakor bi ne bili v revni hiši, marveč v veličastnem tempelju. Njih živa vera jim je prenaradila revno hišico v svet kraj, v božjo vežo, v hišo zveličanja, v sedež božje milosti.

Pač lep vzgled za nas kristijane! Jezus Kristus, včlovečeni božji Sin ravno tako resnično, z dušo in s telesom, po božji in človeški podobi prebiva v zakramentu svetega Rešnjega Telesa, kakor nekedaj v Betlehemskehi jaslicah. Tam je bilo njegovo telo v plenicih, tukaj je v podobi kruha zakrito. Pojdimo tedaj večkrat v njegovo sveto cerkev in molimo svojega Zveličarja in Odrešenika pod podobo kruha in vina s tako globoko ponižnostjo, s tako živo vero in s toliko gorečnostjo, kakor so ga molili sveti kralji v Betlehemskehi hlevu.

Res je sicer, da je Bog Duh, da s svojo pričujočnostjo napolnjuje nebó in zemljo; povsod ga molimo. Danijel ga moli v levnjaku; Jona v trebuhu morskega soma; trije mladeniči v razbeljeni peči. Toda včlovečenega božjega Sina, svojega Zveličarja, ne moremo po duši in telesu, po krvi in mesu nikjer drugje moliti, kakor v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. H taki molitvi nas vabi Bog po luči vere, kakor sv. kralje po zvezdi; ta molitev ima tudi veliko zasluženje.

V župnijskih cerkvah je božji Sin v zakramentu sv. Rešnjega Telesa vedno pričujoč; pri sv. maši od povzdigovanja do zavživanja. Dar sv. maše ni le gola pričujočnost Božjega Sina, ki se je za nas včlovečil, temveč je tudi skrivnostno in nekrvavo po-

novljenje njegovega britkega trpljenja in njegove grenke smrti, in podstava našega zveličanja. Sv. maša je najsvetejše dejanje naše krščanske pobožnosti. Zato zapoveduje tudi sv. katoliška cerkev vernim, svojim otrokom, vsako nedeljo s spodobno častjo in vsak zapovedan praznik pri *sv. maši biti*. Hodite tedaj radi k sv. maši! Cerkev zapoveduje biti s *spodobno častjo* pri sv. maši. Kedaj je tudi večja čast potrebna, kakor tam in takrat, kjer in kadar je resnično pričujoč božji Sin? Ali ni pohujšljivo in grdo, ako se verni kristijani med sv. mašo, ob telesni pričujočnosti božjega Sina nespodobno vedejo, dremljejo, se smejejo in pahajo, in kakor Jezus govori, spreminjajo *hišo molitve v jamo razbojnikov*?

Oh! ljubi kristijani, posnemajmo zgled sv. kraljev, ki so pokleknili na kolena, da vredno molijo Jezusa, svojega Boga in Gospoda. *Pridite, vas nagovorim s kraljevim prerokom, pridite molimo in pokleknimo pred Bogom; jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril; zakaj on je Gospod, naš Bog, mi pa smo ljudstvo njegovo in ovce njegove čede.* — Bodimo pri najsvetejšem daru sv. maše s povzdignjenimi rokami, z zbranimi mislimi, z živo vero in gorečo pobožnostjo. Tako si bomo nabrali drago zasluženje vere in naklonili božji blagoslov. — Učimo se še od svetih kraljev prinašati darove svojemu Zveličarju.

III. Sveti Kralji niso samo prišli in molili, temveč so tudi darovali. Sv. evangelij pravi: *odprli so svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire.* Zakaj pa zlata, zakaj kadila, in zakaj mire? Vsakteri teh darov ima svoj vzrok in pomen. *Zlato, piše sv. Gregor, se spodobi kralju; kadilo Bogu v dar zažigamo; z miro mažejo trupla mrtvih, da ostanejo nestrohljiva. Modri tedaj tistega, ki ga molijo, časté s skrivnostnimi darovi, z zlatom kakor kralja, s kadilom kakor Boga, z miro kakor umrljivega človeka.* Tako so sv. kralji s svojimi trojnimi darili očitno pokazali svojo vero v novorojenega Zveličarja, pokazali so, da ga spoznajo kakor kralja nebes in zemlje, kakor pravega Boga in človeka skupaj.

Tako kažimo tudi mi svojo vero v dejanju. Iz tega, kaj delamo, naj ljudje spoznajo, kaj verujemo. Ako verujemo, da je jeden Bog, molimo ga po tej veri; s ponižnim srcem vse za res imejmo, kar nam je razodel; ker je Bog večna resnica in se ne more motiti, ne more ne goljufati ne goljufan biti. Imejmo tudi vse za čisto resnico, kar nam zapoveduje verovati njegova sv. cerkev, katero sv. Duh vodi in varuje vsake zmote. Ako verujemo, da je Bog vsegamogočni kralj nebes in zemlje, stavimo

va-nj vse svoje zaupanje. Nobena nevarnost in sila, nobena nadloga in nobeno trpljenje naj nam ne pobije preveč srca, v Bogu samem je vselej naše zaupanje; Bog nas more oteti iz vsake stiske in vselej dati, kar nas more časno in večno osrečiti. Bog je zgolj dobrota in usmiljenje. Vse za dušo in telo potrebno nam je obljubil in bo tudi dal, ker je resničen in zvest, ter vse spolni, kar je obljubil.

Ako verujemo, da je Jezus Kristus, naš novorojeni Zveličar, iz ljubezni do nas nase vzel človeško natoro in človek nam jednak postal, da je nas odrešil, učil in nam pokazal pot v nebesa, sprejmimo njegov nauk z veseljem, spolnujmo njegove zapovedi in hodimo po poti, po kateri je sam hodil in jo nam pokazal. Le tako bomo pokazali, da ga res ljubimo. Sam pravi: *Kdor moje zapovedi ima in jih spolnuje, tisti je, ki me ljubi.*

Pojdimo tedaj po zgledu svetih treh kraljev tudi mi k svojemu novorojenemu Zveličarju, to je, bodimo pokorni božji milosti, božjemu glasu, in notranjemu navdihovanju. Molimo ž njimi novorojenega Odrešenika v cerkvi, v zakramentu svetega rešnjega Telesa. Darujmo tudi mi, kakor sv. kralji, svojemu novorojenemu Zveličarju. Naš dar bodi vera, upanje in ljubezen, to vsak lahko ima in vsak lahko daruje, to bo Bogu tako všeč, kakor zlato, kadilo in mira. Ako bodemo posnemali zgled sv. kraljev, smemo tudi upati njih plačila. Zviti in prekanjeni Herod jih povabi, ko najdejo dete, *nazaj priti, da tudi on gre in ga moli*, in ko bi bili to storili, bi bil umoril nje in dete. Zato so bili v spanju opominjani, se ne k Herodu, ampak po drugem potu vrniti, in srečno so prišli v svojo deželo. — Ako bodemo tedaj posnemali zgled svetih Kraljev, bo Jezus tudi nas varoval zalezovanja Herodovega, nas bo varoval greha zapeljivosti in zapeljivcev; na našem popotvanju v večnost nas bo varoval vsega, kar bi nas oviralo na potu v naš nebeški dom; in k njemu bomo prišli, ga molili, mu vekomaj sami sebe darovali, in se v njem brez konca veselili. Amen.

† J. Rozman, dekan.

2. Trojno razglašenje.*)

Glejte, trije modri so prišli iz Jutrovega.

Mat. 2, 1.

Današnji praznik se imenuje tudi »razglašenje Gospodovo«. Čudežna zvezda je pripeljala tri veljake iz daljne jutrove dežele k betlehenskemu hlevcu in tam se jim je razodel novorojeni božji Sin. Po njih se je vprvič izvedelo med pagani, da je rojen Odrešenik sveta. Jezus se je odkril in razglasil že preje priprostim pastircem in kasneje 40. dan po svojem rojstvu v tempelju. To trojno Jezusovo razglašenje je predmet današnjemu govoru.

1. Božično noč je božja Mati povila in v jasli položila svoje novorojeno Dete. Bilo je revno, kot vsako človeško bitje, ko se rodi. In vendar je bilo to dete jednorodeni sin Boga Očeta, ki je k svoji božji podobi iz Device Marije privzel človeško podobo in se tako neskončno ponižal. Nobeden ga ni poznal, razven njegove Matere in njenega deviškega ženina. Nobeden bi ne bil slutil v njem Boga samega, ko bi ne bil sam razkril svojega božjega veličastva. Ni se pa hotel razodeti celemu svetu, ker bi sicer ljudje ne imeli zasluženja sv. vere. Kakor po vstajenju se je tudi tu pokazal Jezus *ne vsemu ljudstvu, marveč od Boga naprej izvoljenim pričam* (Dej. ap. 10, 41.), vendar pa tako, da je izbral vseh vrst ljudi v svoje razglašenje. Prvi so bili pastirci na betlehenski planjavi — najpriprostejši izmed priprostega ljudstva. Celo življenje je ljubil Jezus uboge delavske stanove; iz njih je dobil prve učence; iz njih si je izbral apostole. Med Kristusovimi verniki *jih ni veliko modrih po mesu, ne veliko mogočnih, ne veliko imenitnih; ampak kar je nespametno pred svetom, je izvolil Bog, da bi osramotil modre, in kar je slabo pred svetom, je izvolil Bog, da bi osramotil, kar je mogočnega in kar je neimenitno in zaničljivo pred svetom, je izvolil Bog, in kar nič ni, da bi razdejal, kar je, da se noben človek ne hvali pred obličjem* (1. Kor. 1, 26 — 29.). Pastirji niso bili izobraženi; zato se jim je razkril Jezus po telesni prikazni nebeških angeljev. Judje so bili že navajeni po angeljih prejemati božja razodetja, saj so *prejeli postavo po postrežbi angeljev* (Dej. ap. 7, 53.).

2. Pastirji so bili zastopniki priprostega judovskega ljudstva. Za njimi se je pa razodel Zveličar — paganom, modrim in mo-

*) S. Th. 3. q. 36. a. 1—6.

gočnim kraljem iz Jutrovega. Evangelij se je tudi oznanoval najpreje judom, potem paganom, najpreje tistim, ki so bili blizu, potem oddaljenim. Paganska učenost se je pečala vzlasti z zvezdoslovjem; stari neverniki so radi opazovali tek zvezdâ. Zato jim je Bog po zvezdi razkril rojstvo svojega Sina. Pastirci in sv. trije Kralji so spoznali Odrašenikov prihod na zemljo po vnanjih telesnih znamenjih, ker so bili oboji čutni, v telesne stvari vtopljeni; znamenja so bila obém *nebeška*, ker je bilo rojstvo samo nekako *nebeško*. *Angelji prebivajo v nebesih in zvezdice nebo ozlaté; po obojih torej nebesa oznanjujejo slavo božjo* (sv. Avguštin, Sermo 373 de Epiph.).

3. V tretje se je razodel Jezus v tempelju Simeonu in Ani. Po treh Modrih je prišla vesela novica med pagane, po Simeonu in Ani v tempelju med vse judovske kroge. Simeon in Ana sta bila pravična, duhovna. Zato se jima je razkril Jezus na duhoven način po sv. Duhu. V Simeonu je bil sv. Duh. In razodeto mu je bilo od sv. Duha, da ne bo videl smrti, dokler ne vidi gospodovega Kristusa, pravi sv. pismo (Luk. 2, 25. 26.).

Vsem vrstam ljudij, ubožnim in premožnim, učenim in prostim, moškim in ženskam, pravičnim in grešnikom (paganski Modrijani) se je razkril Zveličar, samo *hinavskim* in *zavistnim* pismarjem in farizejem ne.

Tudi nam se razodeva po zvezdi sv. vere, po angeljih varuhih, ki nas varujejo, po sv. Duha zgovorni besedi z milostjo božjo. Sprejmimo njegov glas in kakor so pastirci, sv. trije Kralji, Simeon in Ana, razglašali Zveličarja, tako ga razglašajmo in oznanujmo tudi mi z besedo in vzgledom.

Dr. J. Krek.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Trije stebri družinske sreče: I. Pobožnost.

Jezus je šel z njima in prišel v Nazaret
in jima je bil pokoren. Luk. 2, 51.

O kako srečna je bila ta sveta družina, o kateri pripoveduje današnji sv. evangelij, Jezus, Marija in Jožef. Dvanajst let že živi na tistem v Nazaretu v mali hišici. Svet je ne pozná in za njo ne mara, pa tudi ona ne mara za svet, ker je neskončno srečna sama v sebi. Srečna je, ker vlada v nji iskrena pobožnost, ki se razodeva

v živi veri, trdnem upanju in goreči ljubezni do Boga. Srečna je, ker najčistejša, najsrčnejša ljubezen sklepa presveto Marijo s častiljivim Jožefom. Srečna je, ker ima najsvetejšega in najljubeznivejšega otroka v svoji sredi, Jezusa, jednorodjenega Sina božjega, nad katerim ima nebeški Oče svoje dopadenje, najlepšega človeških otrok. Sedaj pa najedenkrat temen oblak zakrije njeno srečo, — Jezusa ni nikjer! Jezus se je zgubil! Morda so ga dobili v roke njegovi sovražniki, ki so ga že, kot novorojeno dete, hoteli umoriti. S solzami v očeh in kopernečim srcem ga iščeta Marija in Jožef, dokler ga ne najdeta v hiši njegovega nebeškega Očeta. Potem je šel ž njima v tiho, mirno prebivališče v Nazaretu. In tamkaj živi presveta družina potem še osemnajst let v največji sreči in nebeškem miru.

Krščanske družine! ali si ne želite tudi ve take sreče? Kako jo pa najdete? Glejte, Bog sam vam je dal za zgled presveto družino, da jo posnemajte, če hočete srečne biti v življenju in v večnosti. Zato je hotel Bog po svojem večnem sklepu, da naj njegov jednorodjeni Sin pride na svet v sveti družini, in v nji živi trideset let. Ali bi mar ne bil mogel vsemogočni Bog storiti, da bi bil prišel naš Odrešenik Jezus Kristus, drugi Adam, na svet, kakor prvi Adam brez matere in očeta? Bog pa je izvolil za mater Marijo, najčistejšo Devico, za družinskega očeta najčastitljivejšega sv. Jožefa, in je dal v to družino svojega jednorodjenega Sina, da je tako ustanovil na zemlji zgled za družine. Sin božji sam, če smem tako reči, je hotel okusiti in uživati sladko srečo svetega družinskega življenja, zato je postal človeški otrok, in je nosil trideset let sladki jarem svetega družinskega življenja.

Zatorej, krščanske družine, če hočete zares srečne biti, posnemajte presveto družino Jezusa, Marijo in Jožefa; ona vam pokaže, kaj dela srečno družino, namreč: 1. pobožnost, 2. zakonska ljubezen, 3. dobri otroci. Glejte, to so trije stebri družinske sreče. Danes vam pokažem prvi steber družinske sreče, ta je: pobožnost.

Prvi steber družinske sreče je pobožnost. Srečna je družina, kjer cvetě prava, resnična pobožnost. Pobožnost je pa tam doma, kjer vse člane družine vladajo in oživljajo tri božje čednosti: vera, upanje in ljubezen.

I. V krščanski družini vlada vera, in sicer živa, ne mrtva vera. Zakaj ni zadosti, da le verujemo in spoznavamo

z besedo, da je Bog, ki nas je vstvaril, odrešil in posvetil, ampak ta vera se mora kazati v tem, da tudi Boga častimo, ko svojega najvišjega Gospoda, to se pa zgodi z molitvijo doma in pri očitni službi božji. Zato je pobožna molitev in služba božja krščanski družini prvo, najimenitnejše opravilo.

1. Krščanska družina zlasti rada moli sv. rožni venec. Vsaki večer, če je mogoče, se vsa družina skupaj zbere, poklekne in opravi večerno službo božjo. Sv. rožni venec je molitev, ki se je med kristijani tu in tam začela opuščati, pa sedanji sveti oče Leon so ji rešili čast in jo zopet priporočili katoliškemu svetu kot najboljšo molitev, najmočnejše orožje zoper oblasti teme. Zlasti pa jo priporočajo krščanskim družinam, da naj, premišljeva vesele, žalostne in častitljive skrivnosti rožnega venca, zmiraj bolj podobne prihajajo presveti družini v Nazaretu; naj iz te molitve zajemajo pravo duhovno veselje, tolažbo in upanje; naj se po nji očiščujejo in posvečujejo. In res, kaj nas more bolj veseliti, kakor premišljevanje veselih skrivnostij, ki nam razodevajo neskončno ljubezen Boga, ki je poslal svojega jedinega Sina v naše odrešenje? Ali nam ne bo tudi ž njim vred dal vsega, česar potrebujemo? Kaj more v nas bolj obujati srčno kesanje nad grehi, kakor žalostne skrivnosti Jezusovega trpljenja? Kaj nas more bolj navdajati s tolažbo in trdnim upanjem v zemeljskih nadlogah, kakor častitljive skrivnosti, ki nam kažejo Jezusa in Marijo v nebeškem veličastvu, ki je tudi nam pripravljeno? Zares, rožni venec je častno znamenje krščanske družine, je temelj in podlaga njene časne in večne sreče.

2. Samo ob sebi se razume, da krščanska družina zvesto obiskuje očitno službo božjo v cerkvi. Brez pravičnega vzroka nihče ne opušča službe božje, vsi njeni udje radi prejemajo sveta zakramenta pokore in sv. rešnjega Telesa, in to ne samo o Veliki noči in v adventu, ampak tudi o drugih praznikih in pobožnostih, n. pr. o Šmarnicah. Vsi se tako rekoč skušajo drug pred drugim v sveti gorečnosti.

3. Krščanske družine pa tudi doma obhajajo v duhu svete cerkve razne svete čase z domačo službo božjo. Tako meseca majnika obhajajo tudi domače Šmarnice, ozaljšajo svoj Marijin oltarček, in vsaki večer opravljajo pobožnost k Materi božji. Meseca rožnika se posvetijo presvetemu Srcu Jezusovemu in se mu sleherni dan priporočajo. Meseca listopada se po želji svete cerkve spominjajo ubogih duš v vicah, in njim v prid darujejo

vsaki dan svoje molitve, svoje delo in zaslužnje. Pred božičem zopet obhajajo devetdnevnico, da se s pobožno molitvijo in svetim hrepenenjem pripravljajo na milostno rojstvo Jezusa Kristusa. Meseca sušca častijo vsak dan sv. Jožefa, ki je mogočni varuh svete cerkve in tudi krščanske družine. V tiem in resnem postnem času postavijo na prvo mesto in ozaljšajo bridko martro, ter pred njo berejo in premišlujejo Jezusovo bridko trpljenje. Tako se v krščanski družini razodeva živa vera.

II. V krščanski družini vlada, vse oživlja in osrečuje trdno upanje v Boga. Bog nam bo pomagal, Bog nam bo vse dal, česar potrebujemo, — to zlato vodilo tolaži, osrečuje in osrečuje krščansko družino v vseh okoliščinah življenja. Družine pa, kjer na Boga nič ne mislijo, vanj ne zaupajo trdno in neomahljivo, kjer vse zaupanje stavijo le na denar, ali na svojo pridnost, ali kjer si hočejo vse pridobiti le z umazano skoparijo, da utrgujejo povsod in vsakomur, komur le morejo; take družine zidajo svojo srečo na pesek. Ulije se ploha bridkosti, pridere voda trpljenja in obiskanja božjega, in njena sreča se podere, ker ni postavljena na skalo zaupanja v Boga. Zatorej, krščanske družine! vam ne morem dovolj priporočati kakor trdno podlago vaše sreče: Zaupajte v Boga! naj pride, kar hoče.

1. Tare nas posebno rado ubožstvo in pomanjkanje, skrb za življenje. Saj mej vami ni bogatinov, kateri bi imeli toliko, da bi jim ničesar ne manjkalo, da bi brez skrbi gledali v prihodnost. Vi vsi morate pridno delati in varčno živeti, težijo vas dolгови, tlačijo druga bremena in plačila na vse strani, tako da včasih od samih skrbij ne morete spati, in ne veste, kaj bote počeli, kako bote izhajali, kako se bote preživili. Toda nič ne marajte, le v Boga zaupajte in se tolažite: Bog bo pomagal! Bog bo vse prav storil. Ne pravi zastonj kraljevi pevec: *Mlad sem bil in sem se postaral, pa nisem videl pravičnika zapuščenega, in ne njegovih otrok kruha prositi*, (zakaj on se sam vsaki dan usmili in ubogajme daje. (Ps. 36, 25). Tudi sveta družina je trpela pomanjkanje, trda ji je bila včasih za vsakdanji kruhek, sveti Jožef je moral trdo delati in vihteti sekiro, Marija je marljivo predla in Jezus je obema pomagal; pa zaupali so v nebeškega Očeta, ki živi ptice pod nebom in oblači lilije na polju. Zatorej iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo privrženo. Vekomaj ne bo osramoten, kdor v Gospoda zaupa.

2. Kaj šele, kadar obišče družino bolezen ali celo smrt! Zboli ji dobri oče, kateri je tako modro in skrbno vladal svojo hišo; ali zboli ljubezniva mati, katera je s svojo materino ljubeznijo skupaj držala vso družino, vsakega znala tako pristrčno tolažiti, vedela tako ljubeznivo pomagati. In kadar potrka smrt na duri s svojo koščeno roko, in ne porajta na mili jok zapuščenih sirot, ne gleda na solze, ne posluša vročih prošenj moža za ženo, žene za moža, otrok za očeta ali mater, ter neusmiljeno odtrga drago osebo iz njih srede, katere nič več ne more nadomestiti, katero potem povsod in zmiraj pogrešajo; — vprašam vas, kaj more takrat tolažiti žalostno družino, kaj jo navdaja z vdanostjo, kakor le trdno zaupanje v Boga: Bog nam bo pomagal, Bog bo vse prav storil, Bog ga je k sebi vzel, v nebesih se zopet vidimo? — Tudi presveto družino je obiskala taka žalost. Zbolel je smrtno sv. Jožef, glava družine, na katerega se je opirala, kakor se opira trta na svojo podporo. Na smrtni postelji je ležal sv. Jožef, ki ga je Marija za Jezusom na zemlji najbolj ljubila, ki ga je Jezus ljubil in častil kot svojega ljubeznivega varuha na zemlji. Sv. Jožef, ki je skrbel po dnevi in po noči za svojo ljubo družinico, leži na smrtni postelji, oh kaj bo, če jo on zapusti, če umrje! Kdo jo bo sedaj živil? Kdo jo bo hranil in varoval pred sovražnim svetom? Ni čudo, da je Marija solze pretakala, ki je imela tako ljubeznivo, sočutno srce. Ni čuda, da se je solzil tudi Jezus, saj je jokal celo pri grobu prijatelja Lazarja. Ali trdno zaupanje v Boga je lajšalo sveti družini bridkost ločitve, žalost smrtne ure. Marija ljubeznivo podpira s svojimi rokami blede glavo umirajočega Jožefa; Jezus za slovo drži njegovo roko, in umirajoči Jožef se poslavlja: Jezus, moj Bog, moj ljubeznivi otrok, blagoslovi me še zadnjikrat! Marija, moja ljubljena duša, mati mojega Zveličarja, v nebesih se zopet vidimo! — V nebesih se vidimo! to je tolažba, upanje vsake pobožne družine ob smrtni uri svojih ljubih.

III. V krščanski družini vlada živa ljubezen do Boga. Ljubezen pa je tam doma, kjer vse božje in cerkvene zapovedi spolnujejo natanko, radovoljno in zavoljo Boga, kjer se ne bojijo nobene nesreče bolj, kakor greha, kakor Boga razžaliti, Bogu se zameriti. Taka pobožna družina je bila družina Tobijeva v stari zavezi. Zato je oče Tobija lahko govoril: *Nič se ne bojmo; mi sicer revno živimo, pa veliko dobrega bomo imeli, ako se Boga bojimo, vsega greha varujemo in dobro delamo.* V taki pobožni družini, kjer vsi resnično Boga ljubijo, se vselej in povsod ravnajo po zlatem

vodilu: »Vse bo dobro, da se le Bogu ne zamerimo. Raje vse zgubiti, kakor Boga zgubiti!« Zlasti pa se v pobožni krščanski hiši varujejo grehov, ki najbolj razdirajo srečo družine; in sicer

1. preklinjevanja. Vprašam vas, ali morete reči, da v taki hiši kraljuje ljubezen božja, kjer kolnejo vsi vprek, oče in mati, otroci mali in veliki, kjer se od jutra do večera kletev razlega, kjer jim je večkrat na jeziku hudič, kakor pa Bog? V krščanski hiši ni slišati nikoli kletve, ampak v imenu božjem gredó vsi na delo, v imenu božjem delajo in se potijo, v imenu božjem trpijo in počivajo. Tam je res prava sreča doma.

2. V krščanski hiši se varujejo lakomnega poželenja po posvetnem blagu, nezadovoljnosti z božjimi darovi. Zato v krščanski hiši ni grde nevoščljivosti, da bi vse, kar vidijo pri drugih, sami poželeli, da bi drugim srečo zavidali, ali jim iz škodoželjnosti privoščili hudo. Še manj pa je najti v krščanski hiši krivičnega blaga, z lažjo, goljufijo, krivo prisego pridobljenega, zakaj krivično blago ne prinese nikdar sreče, in ne pride do tretjega rodu, pravi pregovor. V krščanski hiši dajo vsakomur, kar mu gre; Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, čast, komur čast, davek, komur davek, in ničesar niso nikomur dolžni razun ljubezni. V taki hiši, kjer vlada pravičnost, tam je sreča doma.

3. Varujejo se nezmernosti zlasti v pijači, ker je grda nehvaležnost do Boga. V hiši, kjer jim je bog le trebuh in uživanje, kjer vse sproti zajedó, kar dobijo, kjer dobro jedó in pijó, kolikor more vanje, dokler imajo, potem pa stradajo; v hiši, kjer je žganje doma, ali kjer je oče pijanec, žena pijanka, kjer vsak vinar gre za pijačo, tam gotovo ni sreče in blagoslova božjega. V pošteni krščanski hiši uživajo po svojem stanu to, kar jim Bog dá. Če jim Bog blagoslovi njih delo in trud, da si več pridobijo, si lahko v posebnih prilikah kaj boljšega privoščijo in se v Gospodu veselijo. Če jim gre trda za vsakdanji kruh, tudi pičlo skorjico kruha zavžijejo s hvaležnostjo do Boga. Kjer vlada ljuba zadovoljnost in lepa zmernost, tam je prava sreča doma.

4. Varujejo se zlasti najgrjega greha, ki Boga tako žali, da pravi sveto pismo zavoljo tega greha mesenosti: *da je bilo Bogu žal, da je vstvaril človeka na zemlji, in je bil znotraj s srčno žalostjo presunjen*. V hiši, kjer se brez strahu in sramu govori nesramno in spodtakljivo in umazano poje, kjer sinovi po noči vasujejo in razgrajajo, kjer se hčere po oknih obešajo, ali celo roparje nedolžnosti k sebi vabijo; kjer zapeljane hčere in dekle

nezakonske otroke pestujejo, tam ne prebiva Bog, tam ni sreče in blagoslova božjega. V krščanski hiši se še *ne imenuje nečistost, kakor se spodobi svetim* (pravi sv. Pavel), *ali nesramnost, ali nespa-*
metne ali grde besede, kar se ne spodobi, ampak veliko bolj se hvala
božja razlega; s hvalnimi in duhovnimi pesmami pojó Bogu veseli
v svojih srcih. Njena spodobnost je znana vsem ljudem. Taka družina je podoba najčistejše, najsvetejše družine, Jezusa, Marije in svetega Jožefa v Nazaretu, v taki hiši prebiva Bog, je doma prava sreča in blagoslov božji.

Glejte, taka družina je zares pobožna in srečna družina, kjer vlada, vse oživlja in osrečuje živa vera, trdno zaupanje in srčna ljubezen. Prava pobožnost je prvi steber družinske sreče. Krščanske družine, ali vas ne mika taka sreča na zemlji? Zato se potrudite zanj, prosite Boga vsemogočnega in usmiljenega, naj v vaših hišah oživlja vero, potrjuje upanje in vnema vedno bolj gorečo ljubezen do njega. Bog bo dal, kakor je obljubil, dobrega duha njim, ki ga prosijo. Amen. L. Škufca.

2. Resnice sv. vere. — VII. Jezus Kristus — včlovečeni Sin božji.

Nista li vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta? Luk. 2, 49.

I. Danes vidimo, kako se že v dvanajstletnem Jezusu svetijo žarki božanstva. Zakaj on razodeva sedeč med učeniiki v tempelju več kot človeško modrost. In na besede svoje Matere: *Sin, kaj si nama tako storil? Glej, tvoj oče in jaz sva te z žalostjo iskala!* — je skrivnostno odgovoril: *Kaj je, da sta me iskala? Nista - li vedela, da moram biti v tem, kar je mojega očeta?* Očitno je, da tukaj Jezus imenuje Boga, ki se mora moliti v tempelju, svojega pravega Očeta. Marija in Jožef sta vedela, da je ta čudezni otrok Sin božji, ali drugi v tempelju pričujoči so sodili le po vnanjosti ter so imeli Jožefa za Kristusovega očeta, ker je bil zaročen z Marijo, njegovo Materjo. Pa zakaj se je zaročila sv. Devica z možem, ker je Jezusa od sv. Duha z močjo Najvišjega spočela? Nato med drugim odgovarja veliki cerkveni učenik sv. Jeronim: »Včlovečenje Sinu Božjega je moralo ostati še nekaj časa svetu in peklu skrito; tudi bi ne bili trdovratni judje verovali te skriv-

nosti in bi bili Marijo kamnali kot hudodelnico. Zato ji je zapovedal angelj Božji zaročiti se z Jožefom. On je imel biti nji in Božjemu detetu v varstvo in tolažbo ljubezniv rednik. Kot človek Jezus nima očeta, ampak samo mater; kot Bog pa ima nebeškega Očeta; on je njegov od vekomaj rojeni in v času včlovečeni Sin. In v resnici, iz brezštevlnih božjih izrekov in božjih čudežev kakor trombe glas doni med svet, da more vsak, kdor le hoče, slišati: Jezus Kristus je Sin živega Boga! Preljubi poslušalci! da bi vam v tem času zapeljevanja, ko so nekateri sosebno med omikanimi prevzeli to žalostno nalogo, krščanskim narodom celo vero na Sina Božjega iztrgati iz sre, da bi vam dal v roke orožje prepričalnih dokazov, vam bom v spomin poklical tiste božje izreke in čudeže. Za danes hočemo ostati samo pri božjih izrekih. In to so izreki:

1. Iz ust prerokov;

2. Iz ust Kristusa samega.

I. 2. Vsakemu količkaj omikanemu kristjanu je potrebno, da ima o bivstvu in osebi Kristusa svojega Gospoda in Zveličarja jasne in razločne zapopadke. Kdo je tedaj Jezus Kristus po vsem svojem notranjem bivstvu? Odgovor: Nekončno sveti Bog in človek skupaj. Popolen človek in popolen Bog je. Druga oseba v presv. Trojici je nase vzel iz prečiste brezmadežne Marije Device meso od našega mesa, kri od naše krvi in je postal pravi resnični človek. V Jezusu Kristusu sta torej dve natori, božja in človeška, kakor tudi dve volji, Božja in človeška volja, pa le *jedna oseba*, ker je Božja in človeška natora v Njem najtesnejše zedinjena v jedno osebo. Zapomnite si torej izraz veroizpovedanja sv. Atanazija: *Kajti kakor je umna duša in meso jeden človek, tako je Bog in človek jeden Kristus*. Včlovečeni Sin Božji! Prvo svetu dano znamenje božanstva Zveličarjevega obstoji že v tem, da je bil ljudem obljubljen in naznanjen. Komaj je greh storjen, že obljubi usmiljeni Bog Odrešenika. Ali tisti, ki je mogel spraviti zemljo z nebom, ljudi z Bogom, tisti, ki je bil v stanu, neskončnemu veličanstvu Božjemu za neizmerno veliko razžaljenje tudi neskončno zadostiti, tisti je moral biti *neskončno bitje*, Bog sam. In glejte! po prvem padcu je ljubi Bog 4000 let tako rekoč ljudi le pripravljaj na prihod tega Odrešenika. Vsi očaki so ga morali vpodobovati, vsi preroki naznanovati in napovedovati, vsi verski obredi, šege in daritve nanj kazati, vsi, ki so se hoteli zveličati,

so morali vanj upati in nanj se ozirati in veliki Janez Krstnik je moral nastopiti kot njegov predhodnik. Zakaj, predragi, zakaj vse to? zakaj toliko in tako velikih priprav, če bi bil Zveličar le kaka revna stvar, kak navaden človek? Ne! pred tako mislijo se ustavlja vsaka zdrava pamet. Tisti, na čegar prihod je Bog sam pripravljaj tako dolgo in skrbno ljudi, je moral biti več ko človek, moral je imeti nad seboj veličanstvo božje.

3. Sicer je pa Gospod Bog v stari zavezi po prerokih tudi jasno in določno naznanil božanstvo prihodnjega Zveličarja. V Davidovih psalmih (2, 7) govori Bog k prihodnjemu Mesiju: *Ti si moj Sin; danes (od vekomaj) sem te rodil.* Zaželeni Zveličar svetá bo tedaj Sin Božji! *Vsi kralji na zemlji ga bodo molili; vsi narodi mu bodo služili* (ps. 71, 11.). *In to je ime Zveličarja,* kliče prerok Jeremija (23, 6.) —, *po katerem ga bodo imenovali: Jehova,* (Gospod) *naš pravični.* Ime Jehova pa se v sv. pismu prilastuje semo pravemu, živemu Bogu. Tako naznani prerok Mihej (5, 2.), da se bo Zveličar kot človek v času rodil v Betlehemu, kot Bog je pa od vekomaj: *Njegov izhod je od začetka, od večnih dni.* Prerok Izaija (35, 4) govori vernim Judom: *Recite malosrčnim: Potolažite se in se ne bojte! Bog sam bo prišel ter vas bo rešil.* (Cf. Iz. 7, 15, — 9, 2. 6; 40, 9; ps. 44, Jan. 1, 29. 30. 34.) Razločno so tedaj preroki stare zaveze napovedali, da bo Zveličar Bog. In vedite, da so njih prerokbe zares božji izreki; sveti Duh sam je govoril iz njih ust ter se jih poslužil kakor trobente, da je z ljudmi govoril. Nad tem ni nobenega dvoma. Spomnite se le na poprejšnje pridige, ko smo slišali, kako so preroki več sto let naprej povedali tudi najmanjše okoliščine o rojstvu, življenju in trpljenju Zveličarjevem. V starodavnosti so že vedeli ter naznanili, v katerem času, v katerem letu bo rojen Zveličar iz hiše Davidove od Device v Betlehemu. Videli so pri rojstvu Kristusovem vzhajati čudno zvezdo, priti tuje kralje, ki so mu darovali zlata, mire in kadila, videli umor nedolžnih otročičev in strašno sodbo nad Herodom. Prerokovali so celó, kake čudeže bo Zveličar delal in kako bo na oslici sedeč jezdil v Jeruzalem. Napovedali so, da bo lastno ljudstvo zavrlo Mesijo in da ga bo jeden njegovih učencev izdal za 30 srebrnikov, ta krvni denar pa da bo vrgel v tempelj nazaj in nesrečno končal svoje življenje in njegovo škofijsko službo da bo dobil drugi. V duhu zamaknjeni so gledali, kako bo ljubi Zveličar trpel za naše grehe, daroval kri in življenje, rabelji ga bodo bili v obraz in zapljuvali, ga bičali križali in mu

roke in noge prebodli; v zadnjih trenutkih ga bodo napadli še z žolčem in kisom, delili si njegovo obleko in zavadljali njegovo suknjo. Prerokovali so natančno, s katerimi besedami ga bodo judje zasramovali na križu, on pa da bo umiraje še zanje molil. Jednako so gledali in napovedali kakor poniževanje tako tudi poveličanje Jezusa Kristusa; da bo, četudi med hudodelnike prištet, vender pri bogatinu imel veličasten grob, da bo od mrtvih vstal ter veličastno šel v nebesa.

4. In sedaj se vpraša: Kako so pač mogli preroki naprej vedeti in naznaniti toliko posameznostij iz življenja in smrti Zveličarja toliko sto in tisoč let poprej? Gotovo tako daleč človeško oko ne vidi, tako daleč ne seže človeška bistroumnost; to je bilo le mogoče s pomočjo vsevednega Boga! Le po božji luči, od Boga samega razsvitljeni so mogli v temni prihodnosti tako razločno gledati Zveličarjevo življenje. Niso *sami iz sebe* napovedovali tako čudeznih prerokb, ampak sv. Duh jim jih je vdihnil, sv. Duh je govoril iz njih ust, njih besede so božji izreki. Božji in resnični so tedaj tudi njih izreki, ko narodom naznanujejo o ravno tistem Zveličarju, da je on Bog sam, v človečeni Sin večnega Očeta. Tisti Duh božji, ki jim je razodel jedno reč, jim je jednako tudi druge. Tisti vsegavedni Bog, ki je govoril po prerokih, ko so tako natanko napovedali človeško življenje Zveličarja, tisti vsegavedni Bog je tudi govoril iz njih ust, ko so napovedovali božje bistvo Zveličarja. In kakor so se izpolnile vse prerokbe v Jezusa Kristusa, tako so tudi njih izreki, da je Zveličar sveta božji Sin jednako božji in resnični. Tudi mi smo slišali te besede in tako so jasne in določne: da je naš Gospod in Zveličar resnični Bog. Pa poslušajmo zdaj še sveto in negoljufivo spoznanje iz ust Kristusa samega.

5. Nek pisatelj to-le pripoveduje: nekdaj sem spoznal v nekem mestu na Nemškem imenitnega gospoda, ki je prišel v roke prostozidarjem ter zgubil vso vero na Sina božjega. Odkritosrčno mi pové, da nikakor ne more verovati, da je Kristus tudi pravi Bog, k večjemu to prizna, da ga časti za najsvetejšega, najmodrejšega človeka, ki je kedaj živel. »Kakšno nasprotje, moj ljubi gospod, — rečem na to jaz — kakšno nasprotje! Saj vi tedaj sami priznavate, da je naš Gospod in Zveličar bil najsvetejši in najmodrejši, in kot najsvetejši in najmodrejši je pač mogel in hotel resnico govoriti in On je sam prisegel: Jaz sem Sin božji!« »Kaj je res sam tako govoril? Potem bi bilo seveda drugače.

Pa tega jaz nisem vedel, in mi ni tudi nikdar na misel prišlo«, odgovori ves osupnen oni gospod; in čez tri tedne potem je že verno in spokorno prejel sv. zakramente.

Koliko ljudem, sosebno omikanim, se dandanašnji ravno tako godi! Mnogokrat so neverni iz same nevednosti, za vero jim celo nič ni mari, in ne vedó in ne razumejo nič o dokazih sv. vere, če bi le tako ošabni ne bili in hoteli poslušati besedo božjo, postali bi kmalu zopet verni!

a) V resnici! tudi brez obzira na vse čudeže, ki jih je Jezus Kristus delal, nam zadostujejo že njegovi izreki, da se prepričamo o njegovem božanstvu; zakaj to so izreki Najsvetejšega in Najmodrejšega — tedaj izreki neomahljive resnice. O predragi, kaj naj bi vam povedal o svetosti in modrosti našega gospoda Jezusa Kristusa? Jezik zastane, ustnice se tresejo, človek ni v stanu le slabe sence naslikati pred vašimi očmi. Že ko je po današnjem evangeliju kakor dvanajstletni deček sedel v jeruzalemskem templju med velikimi duhovni in pismarji, strmeli so celo ti nad njegovimi vprašanji in odgovori, in njegovo nadčloveško modrostjo. Ko pozneje oznanuje svoj nebeški nauk, 'vsklikne vse ljudstvo: »Tako še noben človek ni govoril.« Slavní učenjaki mu zastavijo najtežja vprašanja in on odgovori, da omolknejo vsi; zviti Saduceji ga hočejo vjeti v besedi, a on jih osramoti; farizeji se hlinijo pred njim, a on jih spregleda skozi in skozi ter odkrije njih hinavstvo. Celó Voltaire, Rousseau, Pascale, Weisshaupt in Renan, ti nesrečneži niso mogli drugače, kakor občudovati v nauku Jezusovem nepresegljivo modrost; imenujejo pa v svoji slepoti Zveličarja navadno le modrijana iz Nazareta.

b) In njegov nauk, kakor njegovo življenje je bila najlepša šola popolne svetosti. Njegovo obnašanje ni bilo toliko zemeljsko, temveč nebeško. Nikdar ni svet videl tako svetlih znamenj nedolžnosti, take gorečnosti za Boga, tako velikodušne ljubezni do človeštva, kakor na Kristusu Gospodu. Po vnanje so sicer videli pravega človeka, pa on je svetejši kot angelj, vsaka beseda, vsak pogled, vsaka stopinja je tako lepa, veličastna, tako popolna! In on sam zahteva od svojih sovražnikov, rekoč: *Kdo izmed vas me bo greha prepričal?* (Jan. 8, 46.) In vsi molčé, nobeden ne more oponesti ni sence pomanjkljivosti. Ko je po krivici grozovitno trpinčen in mučen, trpi in prenaša s tako velikodušnostjo s tako krotkostjo, da še celo Pilat, ki je slišal vse obtožbe in ga obsodil, strmi in očitno spozna: *Jaz ne najdem nad njim nobene krivice.*

(Jan. 19, 4.) In ravno tak je bil Jezus, kakor stoji v evangeliju o njem zapisano; zakaj vse to je sv. resnica, kakor smo se že preteklo nedeljo prepričali do trdnega o najvišji verjetnosti svetih evangelijev.

Predaleč bi segalo, ako bi hotel ponoviti še spričevanja celo trdovratnih judovskih pisavcev, posebno Jožefa Flavija, ko o Zveličarju ravno tisto potrjuje, kar pišejo apostoli. Poslušajmo še veličastno spoznanje necega pagana. Stari malikovalski pisatelj Porfirij in z njim jednako govori prokonzul Lentul o Zveličarju: »Prikazal se je v tistih dneh v Judeji mož, z imenom Jezus iz kraljevega rodu Davidovega. Ljudstvo ga je častilo kot poslanca božjega; in je bil v resnici najblažji in najlepši izmed vseh ljudij. Mnogokrat so ga videli nad nesrečo drugih ljudij se jokati, a nikdar ne smejeti; nebeška, še nikdar ne razodeta ljubeznivost se je svetila na njegovem obličju, njegovo govorjenje je bilo modrost, njegovo obnašanje čednost.«

Še mnogo drugih takih spričevanj bi vam mogel navesti, pa zadosti! Tedaj prijatelji in neprijatelji, judje in pagani, njegovi nasprotniki, vsi so jedini, ko 'govore o svetosti in modrosti Jezusa Kristusa.

6. Zato pa čujmo sedaj, kaj ta Najsvetejši in Najmodrejši, ki ni nič drugega kot resnico mogel in hotel govoriti, kaj on sam uči o svojem bistvu. Določno naznani Kristus svojo popolno enakost z nebeškim Očetom, ko pravi: *Kdor mene vidi, vidi tudi Očeta*, (Jan. 14, 9.) *ker jaz in Oče sva jedno* (Jan. 10, 30.). — *Veruješ ti v Sina božjega?* — vpraša Zveličar ozdravljenega sleporojenega in ko ta odgovori: *Gospod, kdo je, da verujem vanj?* reče Jezus: *Videl si ga, in kateri s teboj govori, on je!* (Jan. 9, 36. 37.). In Nikodemu govori Gospod sam: *Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.* (Jan. 3, 16.). — In zdaj poslušajte nebesa, čuj ti, o zemlja, molčite narodi, da zasliši ves svet prisego resnice! Glejte, tamkaj stoji Jezus Kristus pred sodnim stolom velicega duhovna in ta mu zaukaže prisego rekoč: *Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?* Jezus, do sedaj tih in molčeč k vsem obtožbam in pričevanjem judov, odpre svoja usta ter glasno in slovesno odgovori: *Ti si rekel!* (Mat. 26, 63.). Da! jaz sem Sin božji! In potem gre ter zapečati svojo prisego z lastno krvjo na lesu sv. Križa. Umrliivi prah! kaj hočeš še več; tu je meja, dalje ne sega nobena moč dokazov, ni prepričanja! Najmodrejši, Najsvetejši je

govoril in prisegel! Le brezpameten ali silno hudoben človek bi mogel še dvomiti o božanstvu Zveličarja. Kdor bi nasprotno trdil, dolžil bi Najsvetejšega in Najmodrejšega za lažnika, goljufa. Kdo, predragi, bi pri taki misli ne trepetal strahu in groze? Zagotovila in izreki iz ust Najsvetejšega in Najmodrejšega, s prisego in s krvjo zapečateni, morajo biti sv. resnica. — In kakor bomo še prihodnjič slišali, je Jezus Kristus potrdil svoje božje izreke s neštevilnimi čudeži in se je pri vsem svojem poniževanju tolikrat razodel pred ljudmi kot vsegavednega, vsemogočnega, neskončnega Boga. S svetim Petrom in spreobrnjenim Tomažem moramo se spoštljivo zgruditi k njegovim nogam ter vsklikniti: *Ti si Kristus, Sin živega Boga!* (Mat. 16, 16.) *Moj Gospod in moj Bog!* (Jan. 20, 28.) In to vero, prijatelji moji, obdržite; to vero zvesto ohranite zoper vse napade brezbožnežev, njih govorjenje in pisanje. Kajti vera v Sina božjega je temelj katoličanstva, znamenje izvoljenja, zastava zveličanja. Pisano je (Jan. 3, 36.). *Kdor veruje v Sina, ima večno življenje; kdor je pa Sinu neveren, ne bo videl življenja, temveč jeza Božja ostane nad njim. To vam pišem, pravi apostol Janez (1. 5, 13.), da veste, da imate večno življenje, kateri verujete v ime Sina božjega.*

7. Preiskujte se tedaj, predragi, preiskujte se, ali pač vsi imate to vero v svojih srcih? »Pa kdo izmed nas ne bi imel te vere? si bo mislil marsikateri, saj smo katoliški kristijani in trdno in živo verujemo v Sina božjega!« O da bi bilo to res! Trdno in živo verujete? Da ljudje sploh verujejo, da je Jezus Kristus pravi Bog, to vem; ali pa tudi trdno in živo verujejo, to je drugo vprašanje.

Trdna mora biti tvoja vera, o kristijan, da ne dvomiš prostovoljno o nobeni resnici, katero ti oznanjuje cerkev katoliška, ker ti veš, da je Jezus obljubil pri nji ostati do konca sveta, tako da se ona nikdar nikoli ne more zmotiti. Če se pa človek vkljub vsem prošnjam in svarjenjem ne ogiblje vnešarnih in brezvernih ljudij in če si ne dá dopovedati, da ne sme brati slabih, pohujšljivih in brezvernih knjig in časnikov, potem bote videli, kako dolgo bo ostala njegova vera trdna in nepremakljiva. Koliko lahko-mišljenih ljudij je po takem ravnanju že prišlo ob vso vero!

Pa tudi živa mora vera biti; in o tem govori apostol Jakob (2, 26.): *Kakor je namreč telo brez duše mrtvo, tako je tudi*

vera brez del mrtva. Kakor se teló, če je živo, premika, giblje in dela, tako se mora tudi vera, če je živa, po vnanje v dejanjih kazati. Ako tedaj živo verujemo v božanstvo Jezusa Kristusa, ga bomo kakor Boga molili, pred njegovo, pričujočnostjo v zakramentu sv. rešnjega Telesa kazali največje spoštovanje ter se ne obnašali nespodobno, ne bomo nikdar nečasti delali njegovemu najsvetejšemu Imenu s kakim ostudnim govorjenjem. Ako živo verujemo božanstvo Jezusa Kristusa, bomo tudi vanj zaupali kot v vsemogočnega Boga in k njemu se zatekli ter kot revni grešniki pričakovali odpuščanja le zavoljo njegovega neskončnega zasluženja. Če živo verujemo v Jezusa Kristusa kot v svojega Gospoda in Boga, bomo voljno spolnovali njegove nauke in po njegovem povelju poslušali katoliško cerkev in ne bomo nikdar ošabno prezirali njenih postav. Če živo verujemo v Jezusa Kristusa kot Sina božjega, bomo razumeli, koliko ljubezen nam je Bog skazal, ko je v naše zveličanje sam z nebes stopil na zemljo in iz jaslí na križ, potem se bomo pač varovali, tako neskončno dobrega in ljubeznivega Boga lahkomišljeno razžaliti z grehi.

Povejte mi tedaj, prijatelji, ali je vaša vera tako živa, kakor sem jo sedaj popisal? O vsak naj preišče svoje srce in skuša z močjo molitve, s pridnim poslušanjem božje besede, z branjem dobrih bukev trdno in živo storiti svojo vero v Sina božjega. Potem, o prijatelji, imate orožje v rokah, s katerim se svet premaga in nebesa priboré. Apostol Janez (I. 5, 5.) piše: *Kdo je, kateri svet premaga, kakor kdor veruje, da je Jezus Sin božji?* Ker ravno v tem imenu, z njegovo močjo in milostjo bote premagali svet in vsa pregrešna zapeljevanja. In potem naj se le zemlja v prah zdrobi, in oko zapre v smrti in tromba zapoje k zadnji sodbi, potem smete potolaženi iti njemu naproti, v katerega živo verujete ga presrečno ljubite, *ker imate* — tako govori isti apostol (I. 5, 11.) — *spričevanje božje v sebi, . . da zadobite večno življenje.* Amen.

A. Žlogar.

3. Prazniki stare in nove zaveze.*)

Kadar je bil Jezus dvanajst let star, so šli njegovi stariši v Jeruzalem po navadi praznika. Luk. 2, 24.

Lep vzgled, kako moramo posvečevati praznike, nam je dal dvanajstletni Jezus. Stare zaveze prazniki so bili le senca praznikov

*) S. th. I. 2. q. 102, a. 4; q. 103, a. 3. —

nove zaveze. Vendar se jim je Zveličar vklanjal. Kakor vselej, je tudi v tem oziru vezal staro dōbo pričakovanja in podob z novo izveličalnega odrešenja. S svojim vzgledom je počastil Jezus praznike stare zaveze, ki so imeli tudi v svoji nepopolnosti lep pomen in notranjo duhovno zvezo z našimi krščanskimi prazniki. To je predmet današnjemu govoru.

1. Judje so imeli jedno vedno se ponavljajočo slovesnost in sedem takih, ki so se obhajale samo v gotovih časih. Vsak dan se je ponavljala daritev, pri kateri so Bogu v čast zjutraj in zvečer darovali jagnjiča. Božje veličastvo in njega moč je večna; to je pomenjala ta vsakodnevna daritev. — V novem zakonu se v tem smislu daruje vsak dan brezmadežno Jagnje božje pri sv. mašah.

2. Prvi praznik, ki se je obhajal samo gotove čase — je bila sobota — v spomin in zahvalo vstvarjenja svetá. Kristijani imamo namestu nje — nedeljo v spomin novega vstvarjenja, ki se je pričelo po Zveličarjevem vstajenju.

3. Drugi praznik so obhajali judje o mlaju vsakega meseca v spomin božje Previdnosti. Kristijani pa praznujemo namestu tega praznika Matere božje *lepe kot luna*; pokateri nam je prisvetilo Solnce milosti v Jezusu Kristusu.

4. Imenovane tri slovesnosti so se zato večkrat ponavljale, ker je njihov pomen zadeval celo človeštvo. Drugih pet praznikov se je ponavljalo samo po jedenkrat vsako leto. Tretji praznik je bila *velika noč* (Faze), — v prvem mesecu (Nisanu) leta po judovskem štetju. Tedaj se je obhajal spomin rešitve izraelskega ljudstva iz Egipta. Kristijani imamo namestu tega spomin trpljenja in vstajenja našega Zveličarja.

5. Petdeset dni kasneje so praznovali judje spomin srečnega dné, ko jim je Bog dal postavo po Mojzesu. — Mi praznujemo namestu tega binkoštni praznik, ko smo dobili novo postavo življenja po sv. Duhu.

6. Sedmi mesec (Tisri) so se praznovali trije prazniki. Prvi je bil trombni praznik, nekakšna priprava naslednjemu spokornemu prazniku. — Namestu tega praznujemo mi godove sv. apostolov, vzlasti sv. Petra in Pavla, ki so s trombami evangeljskega oznanovanja pripravljali pot pokore.

7. Spokorni praznik, ki je bil takoj za trombnim, je spominjal jude njihovih in predniških grehov; vzlasti jim je klical

v spomin božje usmiljenje, s katerim je odpustil njihovim pradedom, da so molili zlato tele. — Namestu tega praznika slavimo mi mučence (vzlasti sv. Štefana) in spoznavalce (na čelu vseh — sv. Jožefa), ki so nam s svojim spokornim življenjem najlepši vspodbuda za pokoro.

8. Praznik šotorov, ki se je obhajal kmalu po prejšnjem, je spominjal jude božje dobrotljivosti, ki jih je varovala v puščavi, in učil jih je, kako so preko peščenih puščav priromali v obljubljeni deželo. — Sedaj imamo namestu tega praznika posvečevanja cerkvâ. Po cerkvi in po cerkvenem življenju nas Bog vodi v srečno domovino onkraj groba.

9. S prejšnjim praznikom je bil v zvezi praznik žetve, ki se je imenoval tudi praznik zjedinjenja. Ta dan so se pobirali darovi, za božjo službo. Pomenjal je edinost, medsebojno zvezo in mir, ki so ga imeli judje v sveti deželi. — Sedaj imamo namestu njega praznik angeljev varhov in vseh svetnikov, kot spomin največje edinosti.

Obhajajmo vzvišene praznike nove zaveze s tisto gorečnostjo, s katero je obhajal dvanajstletni Jezus praznike stare zaveze.

Dr. J. Krek.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Trije stebri družinske sreče. — II. Ljubezen zakonska.

Tisti čas je bila ženitnina v Kani galilejski, in mati Jezusova je bila tam; bil je pa tudi Jezus povabljen.

Jan. 2, 1.

Kaj ne, predragi! danes smo vendar slišali nekaj veselega v sv. evangeliju? Sicer govori le o resnih in presunljivih stvareh, danes pa pripoveduje znano, prijetno zgodbo o ženitnini v Kani. Komu pač ni všeč poštena, vesela ženitnina, ki ima v sredi srečnega ženina in nevesto, pa lepo družbo svatov, ki se v Bogu veselijo in kratkočasijo; posebno pa še taka sveta ženitnina, kakor je bila v Kani? Ženin je bil, kakor pripoveduje staro izročilo, apostol Simon, ki se tudi imenuje Kananejec, ker je bil doma iz Kane. Katera je bila nevesta, sicer ni znano, gotovo pa sta bila oba poštena, nedolžna. Zakaj povabljen je bila na ženitnino Marija,

presveta Mati božja, kot sorodnica ali prijateljica, pa tudi Jezus in njegovi učenci, bratranci, ker sta jim bila ženin in nevesta bržkone v rodu. Tedaj sami najboljši, najsvetejši ljudje na zemlji so bili skupaj na ženitnini; — o kako so se pač prijetno, nedolžno v Bogu veselili! A glej, ker sta bila ženin in nevesta ubožna, kakor sploh vsa Jezusova rodovina, zmanjkalo jim je kmalu vina. In kaj je pač ženitnina brez vina! Marija pa, ki dobro vé, da imajo ubožni ljudje le malo veselih in prijetnih ur na svetu, je brž pripravljena pomagati. Ljubeznivo se sklone k Jezusu in pravi proseče: *Vina nimajo!* Jezus sicer pravi: *Moja ura še ni prišla*, ker še ni prišel tisti čas, ko je imel Jezus po volji svojega nebeškega Očeta storiti prvi čudež ter razodeti svojo božjo moč in zveličavno delavnost. Toda, ker svoji Materi ni mogel prošnje odreči, ker je hotel razveseliti ubožne svate in počastiti zakonski stan, zato je Bog spremenil svoj sklep in odločeni čas, ter je že tukaj v Kani storil prvi čudež in razodel svoje božje veličastvo.

Poglejte tedaj, kako je Jezus počastil zakonski stan. Počastil ga je s tem, da je prišel sam na ženitnino s svojo božjo Materjo, da se je vdeležil njenega nedolžnega svetega veselja v Bogu, in da je še to veselje pomnožil, ker je vodo spremenil v najboljšo vino. Zakaj zakonski stan je svet stan; Bog sam ga je postavil v raju, ker je blagoslovil Adama in Evo, in je rekel: *Naraščajta in množita se, in polnita zemljo.*

Jezus pa je povzdignil zakon še na višjo stopinjo, ker ga je postavil med svete zakramente. Zakon je takorekoč nerazrušljiv zakrament, ki se začne takrat, ko se sklene poroka, in se vrši zmiraj naprej, če zakonski živijo v sveti ljubezni skupaj, dokler ga smrt ne loči, — pa ne za zmiraj, ampak tam v nebesih se bodo pravični, zveličani zakonski zopet našli in skupaj vživali srečno veselje in srečo, vse drugačno, kakor jo je mogoče na zemlji najti in uživati. Res blagor, trikrat blagor takim srečnim zakonskim, kakor sta bila gotovo ženin in nevesta v Kani, ki z Bogom živijo v sveti ljubezni skupaj, svoje otroke izrejajo za nebesa, in se vsi skupaj veselijo na veke v nebesih.

Danes teden sem vam pokazal prvi steber družinske sreče, pravo pobožnost. Danes vam pa hočem pokazati drugi steber, ki je ljubezen zakonska, in sicer

1. kakošna je prava ljubezen zakonska, 2. kako se pokaže.

I. Kakošna je prava ljubezen zakonska?

Srečen je zakon, ako moža in ženo sklepa prava ljubezen. Prava ljubezen ni samo mesena, ki izhaja iz gole poželjivosti. Taka mesena ljubezen ni prava, je nevredna človeka, ki je podoba božja, ker tako ima tudi neumna živina. Zato je rekel angelj Rafael mlademu Tobiju, predno se je zaročil s Saro: *Poslušaj, in ti bom povedal, kdo so, čez katere ima hudič oblast . . . Oni so namreč, ki tako v zakon stopijo, da Boga od sebe in iz svojega srca odženo, in svoji poželjivosti strežejo, kakor konj in mezeg, ki nimata pameti; čez take ima hudič oblast.* Mladi Tobija je dejal svoji nevesti: *Midva sva otroka svetnikov, in se ne smeva tako združiti, kakor neverniki, ki Boga ne poznajo.* Taka mesena ljubezen tudi ni stanovitna, ker le prehitro mine, ko zgine lepo lice, in se zakonska drug družega naveličata. Zato mesena ljubezen nikdar ne more zares osrečiti moža ne žene.

1. Prava ljubezen med možem in ženo je podobna sveti ljubezni, kakoršna je mej Kristusom, nebeškim ženinom, in njegovo nevesto, sveto cerkvijo. a) Kako pa ljubi Kristus svojo nevesto, sv. cerkev? Kristus je iz ljubezni do nje zapustil nebeško veličastvo in postal človek, da se je mogel z njo zaročiti v večni ljubezni. On je samega sebe zanjo daroval v smrt, da bi ji zaslužil pravo svetost in milost. — On sam, najčistejši in najsvetejši, jo ljubi z najčistejšo in najsvetejšo ljubeznijo zavoljo njene notranje lepote. Ljubi jo kot duhovno mater vernikov, ker mu rodi vedno duhovne otroke v sv. krstu. — On jo ljubi kot svoje telo, jo oskrbuje in redi s svojim mesom in krvjo v presv. Zakramentu. — On ji deli pravo srečo in mir, ki ga svet ne pozná in ne more dati. — On ostane pri svoji cerkvi za vselej s svojo ljubeznijo, in je ne daruje drugi nevesti. — b) Cerkev pa ljubi Jezusa, svojega božjega ženina, kakor svojo glavo z najsrčnejšo, najčistejšo ljubeznijo, mu je podložna in vdana, ker ima od njega vso svetost in milost, ker je njen Odrešenik in Zveličar. Ona je z njim jeden duh in jedno srce, in se ga drži zvesto in stanovitno tako, da ga ne zapusti v najhujši poskušnji, v trpljenju in preganjanju.

2. Jednaka mora biti tudi ljubezen med možem in ženo. — a) Mož mora ljubiti svojo ženo kot svojo zvesto tovarišico na poti življenja v večnost, zato pravi Kristus: *Človek bo očeta in mater zapustil in se bo svoje žene držal, in bota dva v ednem mesu.* Mož ljubi ženo kot svojo pomočnico v skrbi za živ-

ljenje, ki mu pomaga nositi vse težave in bridkosti življenja; zato je Bog rekel, ko je vstvaril Evo: *Človeku ni dobro samemu biti, naredimo mu pomočnico, njemu podobno*. On jo ljubi kot mater svojih otrok, ki v bolečinah in smrtni nevarnosti rodi otroke in največ ž njimi trpi. On ljubi ženo kakor svoje lastno telo, kakor pravi sv. Pavel: *Možje morajo ljubiti svoje žene kakor svoja telesa. Zakaj nihče še ni nikoli svojega telesa sovražil, temuč redi ga in oskrbuje, kakor Kristus cerkev*. Mož ljubi ženo, ker je kakor on podoba božja, namenjena, da ž njim vred skupaj vživa večno srečo in zveličanje v nebesih. Mož, ki tako ljubi svojo ženo, je pripravljen za njo tudi življenje darovati, kakor Kristus za svojo cerkev.

— b) Ravno tako ljubi krščanska žena moža, kot svojo glavo, kakor piše sv. Pavel: *Žene naj bodo možem podložne, kakor Gospodu; zakaj mož je glava žene, kakor je Kristus glava cerkve*. Žena ljubi moža kakor svojega rednika in oskrbnika, ki mora za njo delati, skrbeti za njeno življenje, poštenje, srečo in čast. Žena ljubi moža, ker je mož, kakor pravi sv. Pavel, *podoba in čast božja*, žena je pa čast moža. Zakaj mož, kot podoba božja, gospoduje čez vso zemljo, in če prav gospoduje po volji božji, s tem Boga časti, zato se imenuje podoba in čast božja. Žena pa, ako je možu podložna, kakor je Bog odločil, časti moža, in s tem tudi Boga, zato se imenuje *čast moža*. Krščanska žena je z možem jedno srce, jeden duh, in se ga drži zvesto in stanovitno, da je pripravljena zanj umreti, ko bi bilo treba.

II. Kako se kaže prava zakonska ljubezen?

Kjer je prava, sveta ljubezen med možem in ženo, tam

1. vlada lepa *jedinstvo*, brez katere ni sreče v zakonu. Mož in žena morata biti jednih mislij, jednega srca. Vse, kar se dela v hiši ali v družini, vse se mora zgoditi v jedinstvu med možem in ženo. Mož je sicer glava in gospodar, vendar ne dela vsega le po svoji glavi in trmi, ampak se posvetuje in pogovori z ženo, ki mu je dana od Boga pomočnica in tovarišica. Kjer pa med možem in ženo ni jedinstva; kjer mož hoče to, žena pa vselej nasprotno, kjer med njima ni prave odkritosrčnosti in zaupljivosti, kjer imata med seboj skrivnosti, — tam ni prave ljubezni in sreče.

2. Kjer je prava ljubezen, tam vlada *potrpežljivost*, krotkost, pohlevnost, in te je najbolj treba v zakonu. Saj noben človek na svetu ni ves dober in popolnoma, brez vsake slabosti. Noben mož ni tako svet, dober in ljubezniv, kakor je bil sv. Jožef do Marije svoje neveste. Nobena žena ni tako ponižna,

vdana in ljubezniva, kakor je bila Marija do sv. Jožefa. Vsak, tudi najboljši zakonski mož ali žena, ima svoje posebnosti, svoje slabe strani, s katerimi se mora potrpeti, in jih prenašati s krotkostjo in pohlevnostjo. Zato pravi sv. Pavel: *Ljubezen je potrpežljiva, je dobrotljiva, se ne dá razdražiti, ne misli hudega, vse potrpi, vse veruje, vse upa, vse prenese*. Kjer pa ni take potrpežljivosti, kjer mož ženi ne dá nikoli lepe besede, in se zmiraj zadira nad njo; kjer žena možu za vsako reč jezika in klepeče, da je je zmiraj polna vsa hiša in se možu nikoli ne ohladijo ušesa, kjer se še kregata, prepirata in kolneta, si drug drugemu vse grehe očitata in v obraz mečeta, kar je res in ni res, in to še pred otroci in drugimi ljudmi; kjer pride še do tega, da mož ženo pretepa; — tam ni ljubezni in sreče, tak zakon je živ pekel na svetu, in taki zakonski komaj čakajo, da bi jih ločila smrt.

3. Kjer je v zakonu prava ljubezen, tam se najde zmiraj pomoč in tolažba, v veselju in žalosti, v sreči in nesreči: ker tudi to je namen zakona, da si zakonski drug drugemu pomagajo in se podpirajo, kar zadeva časno srečo, da si pošteno služijo vsakdanjega kruha in svojo družino redijo v strahu božjem. Pa ne samo v sreči, kadar se jim dobro godi, ampak še veliko bolj v nesreči se kaže prava ljubezen. V žalosti se drug drugega tolažita, osrčujeta, drug za drugega molita, in tako skupaj nosita križe in težave, ter jih tako polajšujeta. Zakaj križ in bridkost je na pol lažji, če ga more človek potožiti drugi osebi, ki ima z njim sočutje, ga pomiluje in tolaži. Če pa mož in žena drug drugemu očitata revščino, nesreče in težave, se preklinjata, potem ni nič polajšano, ampak še vse huje, — tam ni prave ljubezni in sreče.

4. Kjer je prava ljubezen, tam je neprelomljiva zvestoba zakonska do zadnjega zdihljeja. Kakor se je Jezus Kristus zjedini s svojo nevesto sveto cerkvijo za vselej, da je nikoli več ne zapusti, zmiraj pri nji ostane v veselju in žalosti, v njeni slavi in njenem preganjanju in zaničevanju, tako morata mož in žena drug drugemu zvesta ostati v čisti ljubezni do smrti. Prisega, ki je pri oltarju storjena, zapečati tako rekoč srce moža in žene, da ne misel ne želja po drugi osebi ne sme več vanje priti. Zato se pa tudi krščanska zakonska varujeta ljubosumnosti. Ne mož ne sme žene, ne žena moža natolcevat, hudo misliti o njem, še manj pa dolžiti nezvestobe in jo očitati. Zakaj ljubosumnost greni zakonsko srečo in je velikrat ves vzrok nezvestobe. — Kjer se pa res prelomi zakonska zvestoba, tam večidel mine za vselej prava ljubezen

in sreča zakonska; zakaj nedolžni zakonski ne more imeti nič več pravega spoštovanja in odkritosrčne ljubezni do nezvestega. Nezvesti pa stori največjo krivico zvestemu delu, prelomi prisego in slovesno obljubo zvestobe, in ne more nikoli več brez očitanja vesti pogledati v oči nedolžnemu delu.

5. Kjer je prava ljubezen, tam je sveta gorečnost za zveličanje duše. Kakor namreč Jezus Kristus, drugi nebeški Adam, stori vse, da bi posvetil svojo cerkev, drugo boljšo Evo, da bi, kakor piše sv. Pavel, *sam sebi pripravil častito cerkev, katera nima madeža, ne grbe, ali kaj drugega tacega, ampak, da je sveta in neomadežana*; — in kakor se na drugi strani prizadeva sveta cerkev, da bi dopadla svojemu nebeškemu ženinu z najkrasnejšim, raznovrstnim lepotičjem čednostij; tako naj tudi mož, kolikor more, podpira ženo v pobožnosti in svetem življenju, žena pa naj moža boljša z besedo in zgledom, naj ga s krotkostjo kakor z nepremagljivo močjo napeljuje h krščanskemu življenju. Tako pobožno krščansko življenje zakonskih lepo popisuje Tertulijan: »Mož in žena skupaj molita, skupaj se postita, skupaj sta v cerkvi, skupaj pri mizi božji. Drug drugega podučujeta, opominjata, podpirata. V sili in nevarnosti, v veselju in žalosti držita skupaj. Obiskujeta bolnike, podpirata ubožce, opravljata vsakdanje pobožnosti, ne da bi bila drug drugemu na potu, ampak se skušata v hvali božji. To vidi in sliši Kristus, in se raduje, in takim pošilja svoj mir.«

Tako lahko res pobožna žena poboljša in reši tudi še hudobnega moža, in prinese srečo v svoj zakon. Zato hvali sveti Duh tako ženo: *Kdo bo našel močno ženo?* Neki duhovnik pripoveduje o tem sledečo resnično zgodbo:

Neki gospod J. je res našel tako močno, junaško ženo, dasiravno je ni posebno skrbno iskal. On je svojo mlado, dobro ženo res smrtno sovražil. Nekega dne plane nesrečnež pred njo z nabito puško in zakriči, naj se le brž na smrt pripravi, ker jo mora ustreliti, da je bode rešen. Uboga žena prosi samo, naj ji pusti toliko časa, da zmoli Očenaš in se na smrt pripravi. Ona moli glasno in tako uspešno, da pri Češčena Mariji grozovitnež orožje odloži in pravi, da je ne more usmrtiti. Vendar tudi še potem njun zakon ni bil bolj srečen. Zastonj so bile, kakor se je zdelo, vse molitve in božja pota, katere je žena opravila, zakaj mož ni hotel raztrgati vezi, v katere ga je vjela neka razuzdana ženska. Kar sliši mlada žena o misijonu, ki je bil blizu tam; gre tje in ji je tako všeč, da prosi prednika misijonarja, naj pridejo takoj po končanem misijonu tudi v njen kraj in obhajajo sveti misijon. Misijonar ji pové, da to ne gre tako naglo, da mora prej župnik

misijonarje poklicati, in če bode on zadovoljen, potem bodo prišli. Župnik v začetku ni bil prav voljan, ker se je bal stroškov, toda žena, ki je bila zelo premožna, obljubi, da bo sama poravnala vse stroške. Upala je, da se bode tudi njen mož vdeležil misijona in se spreobrnil. Ko se je res začel tam misijon, prosila je žena moža, naj gre tudi on k misijonu, toda mož se je namenil na daljše potovanje, da bi sklenil neko zanj prav ugodno kupčijo. Močnoverna žena pa, ki je bila tako skrbna za zveličanje moža, poslednjič poklekne predenj in ga prosi, naj gre vendar k misijonu. In mož slednjič bolj iz radovednosti, kakor v skrbi za dušo, gre k pridigi, in mu je tako všeč, da se je vdeleževal celega misijona, se je spovedal in popolnoma spravil s svojo dobro ženo, katere dobroto in vrednost je šele takrat prav spoznal. Po sklepu misijona si je še izprosil čast, da je smel peljati misijonarje na svojem vozu s svojimi konji do železnice. In ko se je pozneje nekdaš sešel z njimi, je zatrdil, da sedaj živi s svojo ženo v najlepši slogi, in da ravno takrat za tisto kupčijo, ki jo je mislil napraviti, ni bil pripraven čas, in da je pozneje ravno zavoljo tega, ker je počakal, naredil 10.000 gld. dobička.

Glejte, krščanske družine, tako sem vam danes popisal pravo ljubezen zakonsko, kakošna je in kako se pokaže. Blagor res družini, kjer vlada taka ljubezen v zakonu, srečna je na zemlji, srečna v večnosti. In kadar pride nemila smrt, odtrga sicer narazen ljubeča srca, toda ne za večno, ampak če se v milosti božji ločita s sveta pobožna zakonska, potem se tam v nebesih veselo snideta in veselita s presveto družino Jezusom, Marijo in svetim Jožefom. Amen.

L. Škufca.

2. Resnice sv. vere. — VIII. Jezus Kristus — Sin božji.

Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski, in je razodel svoje veličastvo; in njegovi učenci so vanj verovali. Jan. 2, 11.

1. Iz evangelija današnje nedelje vidimo, da je bil tudi Zveličar na ženitovanju v Kani na Galilejskem. Gotovo je bila tista svatovska družba pobožna in bogaboječa, ker so jo počastile najsvetejše osebe s svojo navzočnostjo. Pokazal je s tem Zveličar, da je razveseljevanje ob posebnih priložnostih dovoljeno in hvalevredno — toda tisto veselje in razveseljevanje, ki izvira iz združenja z Bogom in iz notranjega miru. Tako veselje je Gospodu tudi dopadljivo in človeku zveličalno! Saj vidimo iz evangelija,

kako je usmiljeni Zveličar v svoji dobrosrčnosti in prijaznosti rešil svate celo iz zadrege, ko jim je zmanjkalo vina. Na prošnjo svoje ljube matere Marije spremeni Jezus s svojo vsemogočnostjo v šestih kamenitih vrčih vodo v najboljše vino. In evangelij pristavi: *Ta začetek čudežev je storil Jezus v Kani Galilejski, in je razodel svoje veličastvo.* Zakaj od tega časa naprej so vse korake njegovega življenja do njegove smrti in poveličanja v nebesih spremljevali veliki in znameniti čudeži. Določno je s tem razodel svojo božjo Vsemogočnost in Veličastvo, da morajo ne le njegovi učenci, ampak tudi vsi pametni ljudje vanj verovati ter ga spoznati za Sina božjega. In ravno v oživljenje svoje vere hočemo danes premišljevali, kako Jezus Kristus iz ponižne svoje človečnosti razodeva žarke svojega božanstva, ker čudeži in znamenja spremljajo:

1. dneve njegovega (očitnega) življenja;
2. dneve njegovega trpljenja;
3. dneve njegovega poveličanja.

Začnem pa v tistem sv. imenu, katero danes praznujemo, in *pred katerim se pripogibljejo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo*, v imenu Jezusovem.

I. 2. Preteklo nedeljo smo slišali, kako nam jeden sam izrek iz ust Jezusa Kristusa zadostuje, da se popolnoma prepričamo o njegovem božanstvu. Zakaj zagotovila iz ust Najmodrejšega in Najsvetejšega, ki ni mogel in hotel govoriti nič drugega kot resnico zapečaten s prisego in krvjo, ne dopuščajo več nobenega dvoma. Le popolnoma sprijen človek bi mogel biti neveren Sinu božjemu. Ker je pa vera v Sina božjega temelj krščanstva in pogoj za zveličanje, — ravno zato je hotel Zveličar povzdigniti vero v svoje božanstvo do nerazrušljive gotovosti in resničnosti ter potrditi s čudeznimi deli resnico svojih besedij. Mnogokrat je sam rekel nevernim, trdovratnim judom: *Ako meni t. j. mojim besedam nočete verjeti, verjemite (saj) delom* (Jan. 10, 38), *ker ta pričujejo o meni, da me je oče poslal.* (Jan. 5, 36.)

3. Res je sicer bil tudi Mojzes v Egiptu in v puščavi tako rekoč gospod vse natore. Egiptovsko deželo je kaznoval z desetimi kaznimi, morje je razdelil na dvoje, iz trdih skal je privabil vodo, izprosil je, da je izpod neba rosil kruh. Pa pri vsej tej njegovi moči vidimo vendar znamenja njegove odvisnosti in slabosti. Mojzes je delal čudeže s skrivnostno, od Boga podeljeno palico; brez nje bi

ne bil nič opravil. Bog je navezal čudežno moč na tisti les iz tega namena, da bi jasno pokazal velikemu preroku, kako je tudi on jednako kosu lesa le slabo orodje v rokah Vsegamogočnega.

Kak neskončen razloček med Mojzesom in Kristusom! Zveličar ne potrebuje nobene palice, nobene pomoči kacega višjega bitja, ko dela čudeže. On sam je Vsegamogočni, čudezna moč izvira iz njega samega: *Jaz poznam, da je šla moč iz mene* (Luk. 8, 46.) — je rekel Zveličar sam, ko se je tista dvanajst let bolna žena dotaknila roba njegovega oblačila in bila hipoma ozdravljena krvotoka. Če je tudi molil k nebeškemu Očetu, pristavi evangelij naravnost: *To je storil zavolj okolostoječih*, da bi jim s tem zapustil nauk in vzgled. In on sam pravi: *Jaz vem, da me Oče vselej vsliši* (Jan. 11, 42), *ker jaz sem v Očetu in Oče v meni* (Jan. 10, 38.). In tista dela, ki jih Oče dela . . . , delam tudi jaz (Jan. 5, 19). V evangeliju tedaj vidimo, kako Zveličar kot vsemogočni Gospod zapoveduje vsem boleznim, hudobnim duhovom in morskim valovom; in na njegove besede zginejo bolezni, beže hudiči in molče viharji! Jedenkrat meče silen vihar čolnič Jezusov in njegovih apostolov sem ter tje po jezeru; nevarnost je velika, že zagrinjajo valovi ladijo. Plaho kličejo učenci: *Gospod, otmí nas, poginjamo!* (Mat. 8, 25.) Jezus vstane, zapové vetrom, in na jedenkrat se po-
leže vihar in mirno in čisto je zopet zrkalo jezera! — Gobovi pade Jezusu k nogam ter ga prosi, da bi ga ozdravil; Jezus iztegne roko, se ga dotakne in reče: *Hočem, bodi očiščen!* (Mat. 8, 3. Luk. 5, 13.). In v tistem trenutku je bil čist. Njemu celó ni bilo treba videti nesrečnega, ki ga je hotel ozdraviti. Kafarnavmski stotnik prosi s tako živo vero Jezusa, naj bi ozdravil njegovega mrtvoudnega hlapca, da naj Jezus le z besedo reče — in hlapec bo ozdravljen. Nato reče Zveličar stotniku: *Pojdi, in kakor si veroval, tako se ti zgodi!* (Mat. 8, 11. Luk. 7, 6.) In v tistem trenutku je bil hlapec zdrav. — V svoji vsegamogočnosti zapové celó tistim, katere je že zazibala bleda smrt v večno spanje. S tem se pokaže Zveličar Gospoda čez življenje in smrt; zakaj na njegov migljaj beži smrt ter se vrne zopet življenje. — Zveličar prime Jairovo deklico, ki je bila ravnokar umrla, za roko, in mrtva je vstala, odprla oči in zopet živela (Mat. 9.). — Najmskega mladeniča nesó že k pokopu, za njim jokaje stopa žalostna mati, vdova. Zveličar se približa, ustavi pogrebce ter z jedno besedo: *Mladenič, rečem ti, vstani!* (Luk. 7, 14.) dá mrtvemu življenje in žalostni materi ljubega sina nazaj! Štiri dni že leži Lazar v grobu, že trohni — a

tedaj pride usmiljeni Jezus, žaluje na grobu ter zakliče: *Lazar, pridi ven!* (Jan. 11, 48.) In mrtvi vstane ter se živ prikaže iz groba. Strah spreleti okoli stoječe, ki so videli, kar je Jezus storil, in *veliko jih je vanj verovalo* (Jan. 11, 45). Tedaj veliko jih je verovalo, a vendar ne vsi, kakor dandanašnji. Veliki duhovni in farizeji so sedaj šele jeze se penili ter ga sovražili rekoč: »Kaj hočemo storiti, ker ta človek dela veliko čudežev; ako ga tako pustimo, verovali bodo vsi vanj?« In sklenili so Zveličarja in Lazarja spraviti s svetá. »Ti bedaki — piše sv. Avguštin — tisti, ki je obudil umrlega Lazarja, obuditi bo mogel tudi umorjenega Lazarja.«

Če tudi so ti brezbožneži v oblast dobili človeško telo Zveličarjevo, se ne morejo dotakniti njegovega božjega bistva, ker znamenja božanstva ga spremljajo tudi v dnevih njegovega trpljenja.

II. 4. Ali tudi umrljivemu človeškemu telesu Zveličarja bi ne mogli sovražniki nič storiti, ako bi jim on sam ne bil dovolil. Ko ura še ni bila prišla, ob kateri je imel trpeti za grehe sveta, skril se je pred njihovimi očmi, ko so ga hoteli judje prijeti in kamenati. In še na Oljski gori pri začetku trpljenja je Jezus razodel svojo božjo moč ter pokazal svojim sovražnikom očividno, da bi ne imeli čezenj nobene oblasti, ako bi jim je on sam ne bil dal. Ko zagleda rabelje, gre jim mirno naproti ter jih vpraša: *Koga iščete?* (Jan. 18, 5.) In mu odgovoré: »Jezusa Nazareškega.« Ko jim pa reče na to: *Jaz sem*, so se zgrudili na tla. Še le, ko jim je Sin božji dovolil, vstali so in ga zvezali. *Zakaj to je vaša ura, in oblast teme*, je rekel rabeljem. In Petru, ki ga je hotel braniti in je Malhu odsekal z mečem uho, zapove Jezus: *Vtakni svoj meč v nožnice. Ne bom li pil keliha, katerega mi je dal Oče?* (Jan. 18, 11.) In v znamenje, da rad in prostovoljno pije ta kelih in da ga njegova Božja moč niti za trenutek ni zapustila, stori v svoji neomejeni ljubezni nad hlapcem še celo čudež, da mu ozdravi uho. In to je bil zadnji čudež, ki ga je Zveličar storil pred svojo smrtjo. Skozi celi dan potem več ne vidimo na njem moči in visokosti kakor Boga, ampak zavoljo naših grehov trpi največje zasramovanje in poniževanje kakor človek. Med temne oblake — tako rekoč — se je za nekaj časa skril solnčni žarek njegovega božanstva. Pa kmalu potem se prikažejo kot bliski s temnih oblakov žarki njegovega božanstva še veličastneje kot poprej. Ko Jezus na križu nagne svojo glavo in izdihne dušo, v tistem trenutku, *glej, se je zagrinjalo v tempelju pretrgalo na dvoje od vrha do tal in zemlja se je tresla*

in skale so pokale in grobi so se odpirali, in veliko teles svetnikov, kateri so spali, se je obudilo . . in se je prikazalo mnogim. (Mat. 27, 15—53.) Kak prizor, kako spričevanje za križanega Jezusa! On je božji Sin, pa je v svojem človeštvu na Golgati kri prelil! Pri tem se je nad hudobijo človeško zavzelo nebo in zemlja, solnce je žalosti otemnelo, mrtvi so se gibali, skale so se razpočile od žalovanja. Vsa natora je v neredu, objokuje smrt svojega stvarnika ter spozna križanega za svojega Boga in Gospoda. In veliko ljudij, ki so to videli, *je trkalo na svoja prsa* (Luk. 23, 48.), *stotnik pa in varuhi pod križem so se silno bali ter rekli: Resnično, ta je bil Sin božji.* (Mat. 27, 54.) In zares! le tisti, ki so bili še bolj brezpametni, kot tresoča se zemlja, in še bolj trdi, kot pokajoče skale, in še bolj mrtvi, kot mrlič v grobeh, le tisti so mogli ostati neganjeni in neverni ter še dvomiti, ali je Jezus Kristus Sin božji!

5. »In ravno to — bi znal kdo reči — ravno to se mi dozdeva tako čudno in nezapopadljivo, da judje celó po takih dogodkih vsi niso sprejeli vere.« O nikar naj nas to ne moti! Ali niso dandanašnji tudi ljudje, ki se do največje gotovosti morejo prepričati o verjetnosti evangelija in resnici čudežev Zveličarjevih, in vendar so in ostanejo neverni?! In razloži mi, o kristijan, le-to sam o sebi; skoro neverjetno je. Kaj ne, ti veš dobro, kdo je tisti, ki visi tu na križu in kolikošno ljubezen je skazal tebi in meni in vsem umiraje na križu; in vendar si tako mrzel in malomaren do njegove ljubezni ter si se morda večkrat drznil s smrtnim grehom na novo križati Sina božjega. Ali le spoznajmo in verjemimo, da je človeška hudobija vsega zmožna, če tudi priznavamo, da je trdovratnost judov dosegla najvišjo stopinjo. Glejte, kako so veliki duhovni, pismarji in starašine zasramovali nedolžnega Jezusa, na križu visečega, rekoč: *Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati!* (Jan. 27, 42) *Če si Sin božji, stopi s križa in mi verujemo v te.* Kaj? Ali Zveličar tega ne bo storil ter spreobrnil zasmehovalcev? O ne, prijatelji! zadosti čudežev je storil pred njih očmi! Zveličar ne bo stopil s križa, ker krvava daritev se mora dokončati na tem oltarju. Le potrpite, še z večjim čudežem bo osramotil nejevero svojih sovražnikov! Le naj zavalijo kamen na njegov grob, naj ga zapečatijo s tisoč pečati in postavijo straže . . tretji dan pri solnčnem vzhodu se potrese zemlja in umorjeni Jezus iz lastne moči častitljivo vstane od smrti. In kakor neverni Tomaž bi ga bili tudi neverni judje lahko videli, se ga dotaknili in položili svoje prste v njegove rane ter se tako prepričali o njegovem

vstajenju. Ali potem bi bili morali tudi kot Tomaž predenj poklekniti ter ga moliti rekoč: *Moj Gospod in moj Bog! Zakaj kdor druge in sebe obuja od mrtvih, ta ima božjo moč; to je sklep človeškega uma, pred katerim se razkadi vse neverno ugovarjanje.* — In ko je Zveličar vstal iz groba ter nastopil dneve svojega poveličanja, svetila so se nad njim še lepša znamenja božanstva.

III. 6. Po svojem vstajenju je ostal Sin božji še 40 dni na zemlji, da bi uredil za novo, iz svoje krvi izrastlo cerkev še mnogo imenitnih rečij. In vse njegovo bivanje je bilo tako rekoč strmenja vredni čudež!

a) S hitrostjo nebeških duhov se je prikazal Zveličar s svojim poveličanim telesom hipoma zdaj tu, zdaj tam; prišel je skozi zaprte duri in na jedenkrat je stal sredi svojih apostolov, plaval je kot čudežno bitje nad valovi jezera, da so se ga apostoli ustrašili kot duha iz onega sveta, dokler niso zaslišali iz njegovih ust prijaznega pozdrava: *Mir vam bodi! Ne bojte se! jaz sem!* (Luka 24, 36.) Štirideseti dan pa — pripoveduje evangelij (Marka 16.) — pelje Zveličar svoje učence na Oljsko goro. Ravno na tistem hribu, kjer se je začelo poniževanje njegove človeške natore, naj gledajo sedaj apostoli tudi veličanstvo njegovega božanstva. Ko se Jezus od njih poslovi in jih blagoslovi, vzdigne se njegovo spremenjeno telo samo od sebe v višavo, plava zmiraj višje in višje pod nebo, dokler ga svitel oblak ne sprejme ter ga ne zakrije gledajočim apostolom. O, prelepa prikazen, da mora vsak spoznati božji in nebeški izhod Jezusa Kristusa; zakaj — kakor je Jezus Nikodemu rekel: *Nihče ni šel v nebesa, kakor kateri je prišel z nebes, Sin človekov, kateri je v nebesih.* (Jan. 3, 13.).

b) Pa tudi ko se je povrnil k Očetu, razodel je Zveličar z nebes neštivilnokrat svojo božjo moč. Da bi ga spoznali vsi zemeljski narodi in sprejeli njegov nauk, so delali oznanovalci evangelija v njegovem imenu in njegovi moči ravno tiste čudeže in znamenja, kakor on sam. O tem nam pripoveduje vsak list apostolskega dejanja. Glejte! pri tempeljevih vratih v Jeruzalemu prosi hromovi človek mimogredoča Petra in Janeza za miloščino. Peter mu reče: *Srebra in zlata nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani in hodi.* (Dej. ap. 8, 6.) In hromovi je vstal in poskakoval veselja. Da, v Jeruzalemu so celó bolnike nosili iz hiš ter jih na posteljah ven pokladali, kjer je Peter mimo šel, zakaj če je le njegova

senca padla na bolnika, je ozdravel. V mestu Troas je Pavel obudil mrtvega, in v Listri je on in Barnaba delal toliko in tako velikih čudežev, da ju je malikovalsko ljudstvo imelo za bogova ter klicalo: *Bogova v človeški podobi sta k nam doli prišla!* In že so ju hoteli moliti in jima darovati. Ko sta apostola to videla, sta skočila med množico ter rekla: *Kaj to počenjate? Tudi mi dva sva umrljiva, vam jednaka človeka. Sama iz sebe nisva delala teh čudežev, ampak z močjo in imenom našega Gospoda Jezusa Kristusa.* Tega molite! Ta je Sin božji, ki se je prikazal v človeški podobi.

Pa kaj bi pripovedoval še več dogodkov. Da je svet postal krščanski, je le dokaz in spričevanje božje moči Jezusa Kristusa. Tudi ošabni svet ni mogel ubraniti, da ne bi bil pripogibal svojih kolen pred Križanim in vanj veroval kot v Sina božjega. In to vero je ohranila katoliška cerkev nespremenjeno do današnjega dne. Če izvezemo novejši čas, ko se je jela širiti ohola nevera, drznili so se v teku 1800 let samo trije krivoverci spodkopavati vero v Sina božjega. In komaj so odprli svoja bogoskrunska usta, vzdignil se je ves katoliški svet zoper nje in nebo je to potrdilo z maščevalno sodbo. Pavel iz Samosata in Socin sta umrla v strašni obupnosti, in Arij, ko je mislil obhajati zmagonosni obhod v Carigradu, omahnil je na jedenkrat smrtnobled ter počil in Judežu jednako raztresel svoj drob. Tako nebesa kaznujejo bogokletneže in potrjujejo vero, ki tli v srcih človeških na Sina božjega. In vsa prizadevanja pekla te vere v Sina božjega pokopala ne bodo; saj se očitno vidijo na Zveličarju vsa v njegovem življenju od dnij njegovega poniževanja do njegovega poveličanja določna znamenja vsemogočnega Boga!

7. Preljubi poslušalci! Danes teden sem vas opominjal, da se naj sleherni preišče, ali je njegova vera v Sina božjega trdna in živa, in danes vprašam, kako pa je s spoznavanjem te vere? *Ker s srcem se veruje v pravičnost* — pravi apostol Pavel — *z ustmi se pa priča v zveličanje.* Ni zadosti, ljubi moji, samo v srcu verovati v Sina božjega, to svojo vero mora človek tudi spoznavati na zunanje pri vsaki priložnosti. Zakaj Zveličar sam pravi: *Kdor me spozna pred ljudmi, spoznal ga bom tudi jaz pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor se mene in mojih besedi sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval. . . kader pride s svetimi angeli v veličastvu svojega Očeta.* (Mark. 8, 38.) *Poberite se; jaz vas*

ne poznam! bo rekel takim kakor sodnik. Zakaj zares brezbožno je to zaničevanje Zveličarja, nehvaležnost za toliko trpljenje in ljubezen, če se ga sedaj sramujejo ljudje, in če so preošabni ali preboječi očitno svojo vero vanj spoznati. Pa kaj se najde kak tak človek? bote vprašali. Pomislimo! Primeri se, da se srečajo ljudje, ter se jim reče katoliški pozdrav: *Hvaljen bodi Jezus Kristus!* Tu gledajo z debelimi očmi kakor neverni pogani in nič ne odgovoré na pozdrav, ali pa kaj zamrmrajo, ker jim je to prenizko in prekmečko — oni se sramujejo Gospoda Jezusa, sramujejo tega najslajšega, najsvetejšega Imena! — Nahajajo se po svetu že krčme in sobe in šolske izbe, kjer se vidijo različne podobe po stenah, zastonj pa iščeš podobo Križanega, ali je pa vtaknena med pohujšljive podobe! Tako se on zasramuje, ali se ga pa sramujejo.

Nese se sv. popotnica k bolnikom; vsak, katerega prešinja živa vera, moral bi spodobno poklekniti pred svetim zakramentom, — pa kolikrat se kdo iz boječnosti, da bi ga ne imeli za preveč tercijskega, kot pravijo, komaj odkrije. Pri slovesnih procesijah se smejejo, pogovarjajo in stojé z roko v žepu, ali k večjemu se na jedno koleno pripognejo, kakor judje, ko so zasramovali Jezusa ter kažejo, da so krščanska znamenja spoštovanja pozabili ter se skoro sramujejo svoje vere v Jezusa Kristusa. Ali slehrni tak naj bi pomislil, da bo morda kmalu stal in se stresel pred sodnim stolom tistega, katerega zdaj prezira in zatajuje.

Mi pa, predragi, nočemo nikdar biti tako lahkomišljeni, ampak hočemo prosto in odkritosrčno v dejanju in besedi pri vsaki priložnosti se pokazati dobre katoličane ter potrditi svojo živo vero v Sina božjega! Tisto polovičarstvo in neodločnost v veri ne velja nič. Očitno jo spoznajmo, ničesar se nam ni bati. Kaj se bomo ozirali na besede kakega neverneža? Mi moramo skušati, da dopademo samo tistemu, ki je naš Zveličar, Bog in Gospod Jezus Kristus, visoko hvaljen in češčen na vekomaj. Amen.

A. Žlogar.

3. Kristusovi čudeži pričajo njegovo božanstvo.*)

Začetek čudežev je storil Jezus v Kani galilejski, in je razodel svoje veličastvo.
Jan. 2, 11.

Na ženitnini je storil Jezus prvi čudež. Ž njim je, kako pravi evangelist, razodel svoje veličastvo, in njegovi učenci so vanj vero-

*) S. th. 3. q. 43, a. 4; q. 44, a. 1—4.

vali. Pokazal je namreč s svojim čudežem, da je Gospodar vsega sveta in da ga tudi neživa tvar — voda uboga. Tako se je torej izpričal, da je Bog; s tem je pa tudi dokazal, da je njegov nauk resničen. Ta poglobitni namen je imel Kristus pri svojem čudežnem delovanju. Pokazati hočem, da Kristusovi čudeži natančno spričujejo njegovo božanstvo.

1. Čudeži, ki jih je Kristus delal, presežajo vse vstvarjene moči. Ž njimi je pokazal, da ima moč a) Nad duhovi. Izganjal jih je. Sam pravi o svojem času: *Sedaj je sodba sveta; sedaj bo vojvoda tega sveta* (t. j. hudič) *ven vržen*. (Jan. 12, 31.) To je izvrševal ob vsaki priliki. b) Nad nebeškimi silami. Ob njegovi smrti se je tema storila po vsi zemlji. In solnce je otemnelo. (Luk. 23, 44. 45.) c) Nad ljudmi. α) Nad dušami. Svojim učencem, priprostim ribičem, je dal modrost, kateri se niso mogli ustavljati, ne ugovarjati vsi njihovi nasprotniki. (Luk. 21, 15.). Njegova beseda je kar prešinjala ljudi. Ko gre nekoč po cesti, je videl sedeti na cestniji človeka, po imenu Matevža, in mu reče: *Hodi za menoj! In je vstal in šel za njim*. (Mat. 9, 9.) Iz njegovega lica je odsevalo čudežno veličastvo. Sam je s tepežnico izgnal iz tempelja celo množico tistih, ki so prodajali vole in ovce in golobe, in menjavce denarjev, tudi ovce in vole; in je menjavcem izsul denarje in prevrnil mize (Jan. 2, 15.). Sv. Hijeronimu se zdi to največji čudež. *Stráža in služabniki velikih duhovnov in farizejev pridejo s svetili, bakljami in orožjem* (Jan. 18, 3.) *nadenj v getzemanski vrt. Vpraša jih, koga iščejo*. In odgovoré mu: *Jezusa Nazareškega*. Ko jim pa reče nato: *Jaz sem, odstopijo in padejo na zemljo* (Jan. 18. 6.) — Tak strah je obšel tudi Nazarečane, ko so ga hoteli pahniti z roba gore, na kateri je bilo sezidano njih mesto. *On je namreč, sredi njih gredé, odšel*. (Luk. 4, 30.) β) Nad telesi. Oživiljal je mrtve; vsake vrste bolezni je ozdravljajal: slepce, glušce, kruljave, mrzlične, božjastne itd. S tem je jasno spričal svojo božjo moč. Slepce, ki mu je odprl oči, je očitno rekel: *Kar svet stoji, se ni slišalo, da bi bil kedo sleporojenemu odprl oči. Ko bi ta (Jezus) ne bil od Boga, bi ne bil mogel nič storiti*. (Jan. 9, 32. 33.) d) Nad mrtvo naravo: kroti vihar, spreminja vodo v vino, množi kruh itd.

2. Delal je čudeže z lastno močjo. Njegovi učenci in svetniki so delali čudeže z molitvijo in v njegovem imenu; on jih je pa delal s svojo oblastjo. *Moč je šla iz njega in je vse ozdravljala*. (Luk. 6, 19.) *Izganjal je duhove s besedo in je ozdravil*

vse bolehné. (Mat. 8, 16.) Sam se je skliceval, da dela vse, kar Bog Oče. *Kakor Oče mrtve obuja in oživlja, tako tudi Sin oživlja, katere hoče.* (Jan. 5, 21.).

3. Jezus je delal čudeže zato, da bi spričal, da so njegove besede resnične, vzlasti pa nauk, da je on Bog. Ob Lazarjevem obujenju je dejal: *Oče, zahvalim te, da si me uslišal. Jaz sem pa vedel, da me vselej uslišiš, toda zavoljo ljudstva, ki stoji krog, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal.* (Jan. 11, 41. 42.). O nevernih svojih nasprotnikih pravi sam: *Ko bi ne bil storil med njimi del, katerih nihče drugi ni storil, bi ne imeli greha.* (Jan. 15, 24.) *Dela namreč, katera mi je dal Oče, da jih delam; ta dela, katera jaz delam, pričujejo o meni, da me je Oče poslal.* (Jan. 5, 36.).

Oživljajmo tudi mi ob veličanstvu, ki je nam je razodel Jezus s svojimi čudeži, vero vanj!

Dr. J. Krek.

Tretja nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Trije stebri družinske sreče. — III. Dobri otroci.

Veseli naj se tvoj oče in tvoja mati,
in raduje naj se ona, ki te je rodila.
Preg. 23, 25.

Danes obhajamo v naši škofiji spomin presvete Družine Jezusa, Marije in sv. Jožefa. Zato se bere sv. maša na čast presveti Družini, v kateri se čita evangelij o dvanajstletnem Jezusu. To je res evangelij o sv. Družini, ker nam jo ob kratkem pokaže v vsi njeni svetosti in blaženosti kot zgled vsem krščanskim družinam. Tu vidimo gorečo pobožnost sv. Družine, kako roma s svetim hrepenjem, v pobožnih pogovorih trideset ur daleč v Jeruzalem, v sveti tempelj Gospoda, ki jo je izvolil pred vsemi drugimi. In ko zabliski pred njenimi očmi pozlačena streha tempeljeva, pozdravlja ga pač vsa družina z besedami psalmista: *Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koprni po dvorih Gospodovih. Boljši je jeden dan v tvojih dvorih, kakor tisuč.* In sedem dni ostane sv. Družina v svetem mestu. Tu vidimo najsrčnejšo ljubezen, katera veže Marijo, najsvetejšo ženo, z Jožefom, najpravičnejšim možem. Skupaj romata po dolgem potu, in si slajša težavo in trud z medsebojno tolažbo in ljubeznijo; skupaj uživata veselje in srečo v molitvi; skupaj prenašata žalost in bolečino, ko iščeta svojega ljubeznivega sina Jezusa. Tu vidimo, da

največja sreča te presvete Družine je bil njen ljubeznivi otrok Jezus, predragi zaklad, ki ji ga je izročil vsemogočni nebeški Oče. Vsa srečna sta Marija in Jožef, kadar le pogledata svojega ljubega Jezusa, ki je najlepši človeški otrok. Srečna sta, ko poslušata njegove besede, polne modrosti božje, in jih ohranjujeta v srcu. Presrečna sta, ko vidita, da jima je pokoren on, ki z Bogom Očetom vlada vesoljni svet, kateremu služijo angeljske vojske. Zato obrača sveta cerkev na to srečno Družino besede iz bukev pregovorov, katere se berejo v začetku današnje maše: *Veseli naj se (o Jezus) tvoj oče (Jožef) in tvoja mati (Marija), in raduje naj se ona, ki te je rodila.*

Naj bi bile vse krščanske družine tako srečne! Že sem v dveh pridigah pokazal dva stebra družinske sreče, namreč pobožnost in ljubezen zakonsko. Danes vam želim pokazati še tretji stebel družinske sreče po vzgledu svete Družine, in to so: dobri otroci.

1. Sreča krščanske družine so dobri otroci, dokler so še majhni, nedolžni.

a) Ali ni bil tudi Jezus, ko je bil še majhno dete, največja sreča in veselje presvete Družine? Ko je ležal v jasicah v plenice povit, ko so ga pozdravljale angeljske trume, ko so pobožni pastirci prihiteli ga molit, ko so trije Modri klečali pred njim in mu darovali; o kako veselje je bilo to tudi za Marijo in Jožefa! Marija je lahko govorila: »Ta otrok, ki se ga veselita nebo in zemlja, je moj otrok, moj ljubi sin.« In Jožef je po pravici govoril: »Ta Sin božji, ki je prišel odrešit zemljo, je moj varovanec, meni ga je izročil nebeški Oče, on bo moja sreča v življenju, moja tolažba v smrti, moje veselje v večnosti.« Kako sladko veselje pa je občutila šele Marija, ko je otročiček Jezus povzdigoval svoje svete ročice k nji, in jo zaklical prvikrat s sladkim imenom: mati! Kakošna sreča za Jožefa, ko je Jezus tudi njega začel klicati z imenom: oče! Zakaj za gotovo smemo trditi, da je Jezus Jožefa, dasiravno je bil le njegov rednik, zmiraj imenoval očeta, ker je tudi Marija v današnjem evangeliju dejala: *Tvoj oče in jaz sva te žalostjo iskala.* In ko sta Marija in Jožef zagledala dvanajstletnega sina v tempelju med najslavnejšimi učeniki, kako jim odgovarja in podučuje, da se vsi čudijo njegovemu umu in odgovorom, o kako sta bila srečna imeti takega Sina! Pač so ju takrat blagrovali ljudje: Blagor vama, da imata takega Sina!

b) Tudi krščanskim starišem so nedolžni otroci sreča in veselje, takim starišem, ki nimajo otrok samo za nadležno breme zakona, ampak jih ljubijo res v Bogu s sveto krščansko ljubeznijo, kakor otroke Božje.

Bila je nekdanj pobožna mati, ki je svoje otroke res po krščansko v Bogu ljubila. Kadar ji je Bog dal otroka in so ga nesli k svetemu krstu, pustila je med tem časom doma posteljo čedno ozaljšati s cveticami, več lučij je gorelo, postelja je morala biti kakor oltar. In ko so prinesli otroka iz cerkve, vzela ga je mati v naročje s tako pobožnostjo, kakor bi ji angelj prinesel božje dete, ga je spoštljivo poljubila, pritisnila na srce in ga gledala kakor sveto podobo ter je večkrat izgovarjala besede: »Moj otrok! — Božji ti otrok! — Kako si lep!« — In gotovo ni ta mati napačno ravnala, saj tak otrok je res svet, Bog Oče sam ga je vesel in ga ljubi, ker vidi v njem brata Jezusa Kristusa. — Tako se bere tudi o očetu Origenu, da je večkrat poljubil svojega sinčka, ko je ležal v zibeli, na prsi in dejal s svetim spoštovanjem: »O, kako častiljive so te prsi, v katerih prebiva sv. Duh!«

Res je z majhnimi otroci velik križ, ker si sami ne morejo nič pomagati. Zmiraj je treba čuti nad njimi po dnevi in po noči, zlasti matere morajo po cele noči prečuti zavoljo njih, in si res nebesa služijo, če darujejo svojo skrb in trpljenje Bogu. Toda stariši imajo tudi svoje veselje, ko vidijo, da se otroci lepo razvijajo na telesu in duhu, kadar jih začno klicati z imenom: oče! mati! kadar sklepajo nedolžne ročice k molitvi, pobožno križ delajo, in izgovarjajo sveta imena Jezus, Marija. Veselje in sreča je zanje, ko vidijo, da se pridno učijo, lepo vedejo doma, v cerkvi in povsod. Največje veselje in sreča pa je zanje takrat, ko gredo k prvemu sv. obhajilu z jasnim, veselim obrazom in nedolžnim srcem. Ko jih vidijo iti v cerkev z vencem na glavi in belimi cveticami, vidijo, kako stopajo kakor svatje k mizi Gospodovi, kako jim dušni pastir govori na srce, naj ostanejo vedno tako dobri in nedolžni; ko slišijo mile, nedolžne glasove otrok, kadar molijo; gledajo globoko resnobo in pobožnost na cvetočih angeljskih, otroških obrazih, njih nedolžne sklenjene roke in pobožne oči, kadar pridejo od svetega obhajila; — o, takrat je poplačan ves trud, vsa skrb, ker vest jim pravi, da so jih nedolžne pripeljali k Jezusu in mu jih darovali. Takrat lahko tudi take stariše blagrujemo: Blagor vam, da imate take otroke, a varujte jih sedaj posebno, ko pridejo v najbolj nevarna leta, da jim ne popari strupena slana pohujšanja cvetja nedolžnosti.

2. Dobri otroci so sreča družine, kadar odrastejo.

a) Tudi Jezus je rasel v starosti, modrosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh. Rasel je in živel pri Mariji in Jožefu v mali hišici Nazareški do tridesetega leta, pa zmiraj je bil najboljši sin Marije in Jožefa. Ljubil je Marijo, kakor noben človeški otrok, ampak le Bog sam more ljubiti svojo mater. Ljubil je sv. Jožefa, kakor bi bil njegov pravi oče. Spoštoval je Marijo in Jožefa kot namestnika božja. Pokoren jima je bil, ko sta mu ukazovala v imenu božjem. Le pogledjte! Jezus, ko je že odrasel, ko je bil krepak mladenič pri dvajsetih letih, potem mlad mož pri tridesetih letih, pa je bil še zmiraj ljubezniv, ponižen in pokoren sin Marije in Jožefa. O kakošna sreča, imeti takega Sina!

b) Želim tudi vam, krščanskim starišem, tako srečo, da bi imeli take odrastle sinove in hčere, ki vas ljubijo, vam spolnijo vsako željo, vam veselje delajo, in vam povračujejo z ljubeznijo, kar ste trpeli zanje. Želim, da bi imeli take sinove in hčere, ki vas častijo in spoštujejo kakor namestnike Božje, ki se nič bolj ne bojijo, kakor vas žaliti. Želim, da bi imeli take sinove in hčere, ki vas voljno ubogajo, vam pomagajo in vam povračajo s pridnostjo, kar ste storili zanje. Blagor družini, kjer so taki odrastli otroci; čeravno so ubožni, vendar si pomagajo, da se vsi pošteno preživijo. — Žalibog! bodete dejali, da je malo takih sinov in hčerâ. Kadar nekoliko odrastejo, kmalu mine tista otroška ljubezen, spoštovanje in pokorščina do starišev. Namesto nje se kaže neka surovost in trdosrčnost, da očetu in materi grdo odgovarjajo, jih celô preklinjajo. Kaže se svojeglavnost in nepokorščina, da si ne pustijo nič več reči, ukazovati ali posvariti, in preširno govorijo: »Vi me ne bodeste strahovali; če nisem za vas, pa grem proč.« Ne, da bi starišem vračali s pridno delavnostjo in varčnostjo, rajši sami zase skrbijo in delajo. In potem pride še velikokrat slabo, razuzdano življenje sinov in hčerâ, ki toliko žalosti napravljâ očetom in materam, in jim iztiska bridke solze iz očíj. Sinovi so radi brezbožniki, ki ne marajo za molitev, ne za cerkev, pretepalci, zapravljivci in zapeljivci nedolžnosti. Dekleta so pa vse nečimerne, lahko-mišljene in se tako dolgo nastavljajo, da zapravijo nedolžnost in poštenje. — Kaj vam je tedaj treba storiti, krščanski stariši? Molite za svoje sinove in hčere, izročujte jih in posvetite presveti Družini, da jih bo ona varovala, razsvetljevala in rešila. Pred vsem pa jih morate sami v otroških letih prav izrežati, da vas bodo ljubili, spoštovali in ubogali kot namestnike Božje; potem ko odrastejo, je prepozno. Pokažite jim vselej, da jih tudi vi ljubite, tako, da bi

bili pripravljeni življenje zanje dati. Živite sami tako pošteno, krščansko, da vas bodo otroci morali spoštovati kot namestnike Božje. Učite jih natančne pokorščine, zato jim modro ukazujte, resno in postavno, in nikoli si ne pustite od otrok odgovarjati ali jezicati; potem boste imeli veselje nad njimi.

3. Dobri otroci so sreča očeta in matere v starosti.

a) Poglejmo sveto Družino! Sveti Jožef ni sicer dosegel visoke starosti. Imel je okolu šestdeset let, ko je Bog hotel konec narediti njegovemu delu in njegovim skrbem, in ga poklicati s sveta malo prej, predno je Jezus začel očitno učiti. Lahko si mislimo, kako je Jezus, njegov rejenec, kakor pravi sin mu lajšal zadnje dneve njegovega življenja, mu pomagal pri težkem delu, ga tolažil, in ko je ležal na smrtni postelji, mu je stal na strani z Marijo, v nemal v njem zmiraj bolj ljubezen božjo, dokler se ni njegova sveta duša odtrgala od sveta, ter mu je s solzami otroške ljubezni zatisnil oči. — Marija je po vnebohodu svojega Sina živela na zemlji še petnajst let. Ona sicer ni imela svojega božjega Sina v človeški podobi pri sebi v starosti za pomoč in podporo; toda tudi ona ni živela ločena od njega. Vsaki dan zjutraj ji je sveti Janez mašo bral, pri kateri je z nebeško radostjo in pobožnostjo prejemala sv. rešnje Telo svojega Sina. Njen ljubi Sin jo je tudi večkrat obiskal, posebno o ponočnem času, ko je bila v molitvi. In ko je umirala, je prišel Jezus sam povabit svojo mater v nebesa: *Pridi, moja izvoljena, pridi, moja mati, da boš kronana!*

b) Dobri otroci polajšujejo svojim starišem zadnje dni življenja, povračujejo jim s hvaležnostjo, kar so zanje skrbeli, delali in jim izročili, jim privoščijo počitka na stare dni, potrpežljivo prenašajo njih sitnost in černost, ki jo prinese starost s seboj. V boleznih jim ljubeznivo strežejo, in kadar izdihnejo dušo, zatisejo jim oči s solzami ljubezni in hvaležnosti. Blagor takim otrokom, ker blagoslov četrte zapovedi se bo spolnoval nad njimi. Zato, krščanski otroci, posebno vi, ki imate starega očeta ali mater, spolnujte četrto zapoved tako, kakor vi želite, da bi jo vaši otroci nad vami spolnovali.

4. Dobri otroci bodo sreča in veselje svojih starišev kedaj v nebesih.

a) Ali mar mislite, da za Marijo in Jožefa ni posebna čast, sreča in veselje v nebesih, da je bil Jezus na zemlji njun otrok? Če Jezus sedi na desnici Boga Očeta, ter ima božjo

časť in oblast v nebesih in na zemlji, smemo po pravici misliti, da sta Marija, njegova mati, in Jožef, njegov zvesti rednik, najbližja pri njegovem prestolu, da se vdeležujeta njegovega veličastva in njegove mogočnosti, da torej njuna prošnja pri Jezusu največ velja. Zato trdijo pobožni učeniki, da ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je pribežal k Mariji ali sv. Jožefu. Tudi to je v nebesih veliko veselje in sreča za Marijo in Jožefa, da moreta zmiraj do konca sveta pomagati svojim otrokom in častilcem na zemlji.

b) Krščanski stariši, ako bodete po krščansko živeli, svoje težke dolžnosti zvesto spolnovali, v milosti božji umrli in stopili v nebeški raj, kakšno veselje bo tudi za vas, če bodete tamkaj med angelji našli svoje nedolžne otročiče, ki so morda pred vami zapustili zemljo v krstni nedolžnosti. In čez več ali manj časa, ko bodete že v Bogu živeli neizmerno srečo in blaženost in prosili za svoje sinove in hčere, ki ste jih zapustili na zemlji, ki so vam na smrtni postelji jokaje zatisnili oči: o kako se bodete razveselili, ko bodo tudi oni po prestatnem trudu življenja prišli za vami v sveti raj, kjer ne bo več ne smrti, ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečin. S kolikim veseljem in svetim ponosom bodete lahko rekli: »Ta je moj ljubi sin, ta je moja draga hči, ki sta hodila po mojih stopinjah, poslušala moje nauke, spolnovala moja povelja. Bog nama jih je izročil, in sedaj sva jih srečno pripeljala k Bogu. Bog bodi hvaljen na vekomaj! Hvala tebi, Jezus, hvala tebi, Marija, o sv. Jožef, za tvojo pomoč in varstvo.

Bogabojčiči, pobožni otroci na zemlji in kedaj zveličani otroci v nebesih so največja sreča, veselje in časť krščanskih starišev, za to se morajo ne tudi truditi in zmiraj na to delati. Kaj naredé lahko stariši, posebno mati, iz otroka, kaže vzgled, kako je mati izgojila sina in mučenika Kristusovega.

V prvih časih krščanstva je živela v nekem mestu Galacije bogata, plemenita gospa, Zofija po imenu, ki je bila iz vsega srca kristijanka, njen mož pa, ki je pred več časom umrl, je bil pagan. Kot vdova je živela v sveti samoti izgledno čisto, neomadežano. Najljubše na zemlji ji je bil jedini otrok, Klement; zato se je tudi na vso moč prizadevala izrediti ga po naukih katoliške vere. Pa ni ji bilo dovolj, da bi iz njega naredila navadnega kristijana; ona je hotela še več. Takrat, v tretjem stoletju po Kristusu, še ni minilo krvavo preganjanje kristijanov v rimskem cesarstvu. Zofija sama je večkrat gledala, s kako junaško srčnostjo so spoznavali kristijani pravo vero in šli za njo v smrt. Zato je tudi ona nekaj posebnega

namenila za svojega sina, hotela je iz njega napraviti pravega Kristusovega mučenika, na to je delala z vsemi pomočki. Čeravno ga je podučevala v vseh resnicah svete vere, kakor se spodobi krščanski materi, vendar je nazadnje vselej to pridejala in ga navduševala: »Moj sin! vojskuj se in trpi za Boga!« To naj bi bilo vodilo njenemu sinu Klementu v vsem življenju. Vse, kar je bilo v njeni hiši, ga je moralo na to spominjati. Če mu je dala knjige brati, je bilo gotovo življenje mučenikov. Na veselice ga ni vodila drugam, kakor na morišče, kjer so mučeniki za Kristusa prelivali kri. da bi se od mučenikov navzel junaške stanovitnosti. Ob praznikih mučenikov ga je oblačila v najdražja oblačila, da bi se spominjal, da smrt za Kristusa privodi v največje veličanje. Podobno ni bilo v hiši nobene posvetne, ampak le take, ki so kazale krvave boje mučenikov in nad njimi neminljive krone in zelene palme.

Tako je dosegel Klement dvanajsto leto. Blaga mati zbolí in čuti, da si je bliža zadnja ura. Ni se bala umreti, zakaj mati, ki živi tako pobožno in skrbi za izrejo otroka, kakor ona, taki materi se ni bati za zveličanje svoje in svojega otroka. Še jedenkrat pokliče Klementa k svoji smrtni postelji in govori z umirajočim glasom: »Moj sin! ali se še spominjaš, kaj sem te učila, vedno na srce polagala?« — »O mati!« odgovori Klement, »vojskuj se in trpi za Boga!« — »Prav tako!« odgovori s solzami veselja, »to sem te učila, in vidim, da si razumel in si vtisnil v srce. O, jaz srečna mati, kako rada zdaj umrjem! Pridi moj sin, moj angelj! da te zadnjikrat objamem in pritisnem na srce. Zdi se mi, da te že vidim z mučeniškim vencem kot vojščaka Kristusovega; to so udje, katere boš daroval v smrt za Kristusa.« Potem poljubi njegove ude s takim spoštovanjem, kakor svetinje, in v rokah ljubeznivega sina izdihne svojo sveto dušo.

Klement je bil sedaj sam na svetu, pa imel je dobro mater; čeravno ga je samo do dvanajstega leta odgojevala, vendar ni zastonj delala. Sin je postal to, kar je hotela mati, mučenik in sicer jeden najslavnejših mučenikov, sveti škof Klement iz Ancire. Ni ga bilo skoraj mučenika, kateri bi zavoljo vere toliko in tako dolgo trpel, kakor on. Osemindvajset let so trpele muke, katere je preстал na raznih krajih jutrove in zahodne dežele. Sedaj je bil trpinčen na tezavnici, sedaj z železom žgan, sedaj so ga nategnili na kolo, sedaj potopili v močvirju, z železnimi kremplji je bil razmesarjen, v razbeljeno peč vržen. Kolikokrat so mislili, da je že mrtev, pa se je zopet prikazal, ne le živ, temuč čudežno ozdravljen, ter se ponudil trinogom za nove muke. »Tukaj«, je rekel, »so moji udje za mučenje. Starega telesa nimam več, je razdejano, toda duša in misel ste prejšnji«, — dokler ni svoje junaške duše izdihnil kot slaven mučenik. O, s kakim veseljem je pač njegova poveljučana mati z nebeških višav gledala svojega srčnega sina, s kako radostjo ga je sprejela, ko je prišel v nebesa, ker je dosegla svoj namen; in njen sin, kronan z vencem zmage, ji bo na veke hvaležen.

Krščanski stariši! ne bom vam prigovarjal, da bi svoje otroke odrejali za mučeniško smrt, to bi bilo pregrozovito za sedanji mehkuzni, slabotni rod, toliko pa vendar sme cerkev od vas tirjati, da bodete odgojevali vsaj poštene mladeniče in krepostne hčere, kateri bodo kras svete cerkve, vam veselje in sreča v življenju, večna čast v nebesih. Amen.

L. Škufca.

2. Resnice sv. vere. — IX. Ustanovitev sv. cerkve je božje delo.

Povem vam, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu. Mat. 8, 11.

1. Lepo nam potrjuje današnji sv. evangelij, kar smo pre-mišljevali zadnjo nedeljo, da se je namreč Jezus Kristus skazal s svojimi čudeži kot vsemogočnega Boga, akoravno je hodil po zemlji v ponižni podobi človeka. Vsi judje, ki niso imeli spridenega srca, so tedaj tudi vanj verovali. Vendar, pravi Zveličar, da v vsem Izraelu ni našel toliko vere, kakor pri stotniku iz Kafarnavma, ki ni bil Izraelec, ampak skoraj gotovo pagan rimskega rodu. Ta ne prosi, da bi Jezus prišel nalašč v njegovo hišo, temveč je prepričan in trdno veruje, da more Sin božji tudi od daleč ozdraviti njegovega hlapca. Tako vero je imel še malikovalski stotnik! In ravno to dá Jezusu priliko k besedam: *Povem vam, da jih bo veliko od izhoda do zahoda prišlo in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakopom v nebeškem kraljestvu.* Med tem, ko bodo otroci kraljestva, marsikateri izmed izvoljenega ljudstva judovskega, zavrženi zavoljo svoje nevere in *pahnjeni v vnanjostemo*, jih bo nasproti veliko prišlo od izhoda in zahoda, iz vseh delov sveta, jih bo vero sprejelo in tako dospelo v nebeško kraljestvo. Zakaj Sin božji ni prišel samo za jude, ampak za vse ljudi z nebes na zemljo. Dokler je živel na svetu, podučeval je sam ljudi in jim skazoval neštevilne milosti in dobrote. Pa on se je zopet povrnil v veličastvo svojega Očeta. Ali bo njegovo zveličalno delo zastalo? Častitljiva vera in blaženi uk Zveličarjev se je moral ohraniti, da bi se človeštvo vzgojevalo za nebesa in se mu delile dobrote in milosti iz zasluženja Kristusovega za večni blagor in zveličanje. In ravno zato je Odrešenik ustanovil še pred svojim

vnebohodom za vse čase in za vse ljudi posebno učilno, vzgojevalno in zveličalno napravo.

2. On je ustanovil sv. cerkev. Postavil jo je na trdno, nerazrušljivo podlago, da bi ostala *steber in temelj resnice* (I. Tim. 3, 15.) za vse dni do konca sveta. Zato je rekel Kristus Petru, katerega je bil postavil apostolom prvaka: *Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev*. (Mat. 16, 18.) Da, *veličastno cerkev si je Kristus napravil, katera nima ne madeža, ne pege, temuč je sveta in neomadeževana*. (Efež. 5, 27.) Ni je tedaj postavil kak umrljivi človek, ampak sam Sin božji. In če še kdo na zemlji dvomi o božanstvu krščanstva, ta naj le pomisli na čudovito ustanovitev, na čudežni začetek njegov, in spoznati bo moral: Cerkev je božje delo, ker

1. Majhni in slabotni so bili pomočki njene ustanovitve, 2. veliki in veličastni pa nasledki njenega začetka.

I. 3. Zgodovina nam razgrinja žalostno sliko o verskem in нравnem življenju narodov ob času Kristusa in apostolov. Spominjali se bote še iz poprejšnjih govorov, da so takrat bili vsi prebivalci na zemlji ali judje ali pa pagani (malikovalci.) Slišali ste že, da so malikovalci živeli večjidel — kakor živali in toliko ljubše jim je bilo malikovanje, ker je ugajalo vsem strastim popačene človeške nature.

Kdo neki je paprevzel težko nalogo, narediti iz brezbožnega, silno popačenega človeštva krščanski svet? Ali so bili imenitni modrijani, veliki učenjaki? ali morda ljudje po svojem rojstvu in bogastvu mogočni in spoštovani? — Ne! bilo je to dvanajst ribičev iz Galileje. Tem zapové Kristus: *Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsej stvari!* (to je vsem narodom) — *in kršćujte jih* (narode) *v imenu Očeta, in Sina in svetega Duha; učite jih spolnovati vse, karkoli se vam zapovedal*. (Mat. 28, 19. 20.)

4. Pa kako naj teh dvanajst Galilejcev spreobrne ves svet k novi veri Jezusa Kristusa?

a) Nimajo bogastva, da bi si pridobili lakomna srca; že po svojem stanu so revni in še revniši po izvolitvi, ker so popustili vse, kar so imeli, celo čolne in mreže, samo zato, da bi hodili za Jezusom.

b) Še manj morejo dopasti častiželjnemu svetu s svojo imenitnostjo. Po rojstvu so judje, in kot take jih pagani sovražijo; po opravih priprosti ribiči, jeden celo cestinar.

c) Morda se pa prikupujejo z vabljivimi nauki, da bi si pridobili mesene ljudi? — O ne, oznanujejo čisti nauk Jezusov, oznanujejo Kristusa križanega, ki je bil *judom spodtiklej, paganom neumnost*; oznanujejo oholemu, lakomnemu, pohotnemu svetu: ponižnost, varčnost, zatajevanje mesa.

č) Morda pa so zelo učeni, zgovorni, da bi očarali srca z navdušenimi govori? O ljubi Bog! ni jih bolj prostih, neučenih ljudi! Če jim nebeški Učenik ponavlja desetkrat kako resnico, je še ne razumejo; — oni naj sedaj, da bi spreobrnili vse narode, znajo različne jezike, ko komaj dobro govoré materinega!

d) Ravno tako tudi nimajo orožja in vojskinih trum, da bi, kakor Mohamed, silili k novi veri; saj jih je le dvanajstero in gredó dobrosrčno kot ovce med volkove v daljni svet.

e) In najbolj jim manjka k velikanskemu delu poguma in dušne moči. Ko zgrabijo sovražniki Zveličarja na Oljski gori, vsi boječe zbežé, in Peter, ki je imel biti prvak apostolov, se ustraši celo pred deklo ter zataji trikrat svojega mojstra. In po smrti Učeničovi skrivajo se iz samega strahu dolgo pred judi.

5. Tedaj teh dvanajst ribičev brez bogastva in imenitnosti, brez učenosti, brez vse človeške pomoči, — naj bi podučevalo Rimce, gospodovalce svetá, in Grke, mojstre vseh učenostij? Ti dvanajsteri ribiči hočejo prepričati modrijane o njih brezpametnosti in svet o njegovi zmoti, ti hočejo na razvalinah malikovalskih tempeljev zasaditi sv. križ?

Platon, največji modrijan, kar jih je bilo kedaj na svetu, je dobro spoznal abotnost paganstva, glasno je včasih zaničeval izmišljene bogove. — Pa z vso močjo svojega slovesa, z vso modrijansko bistroumnostjo, z vsem čarom zgovornosti ni mogel prepričati celo lastnih rojakov o čem boljsem, ni mogel pahniti ne jednega malika iz tempelja.

O nebesa! kako bodo mogli revni, zaničevani ribiči treščiti v prah ne samo jednega lažnjivega boga, ampak celo trumo malikov in razširiti med svet čisto novo, neznano, človeškemu poželenju nasprotno vero? Ne, ne! Zdrava pamet pravi vsakemu, oni ne bodo mogli tega storiti.

Ali pa — če vendar to premorejo, je gotovo Bog z njimi, in ta vera ni človeška, ampak božja

naprava! In pamet mora tako sklepati, če nadalje pomislimo, kako je krščanstvo vendarle zmagalo nad judovstvom in poganstvom ter se vkoreninilo in vtrdilo na zemlji.

II. 6. Veliki binkoštni praznik judovski je prišel, prišel je pa tudi med čudapolnim pišem v podobi ognjenih jezikov sveti Duh, katerega je obljubil poslati Zveličar pred svojim vnebohodom, na dvanajstere apostole, zbrane v Jeruzalemu. Čudovita sprememba godi se nad njimi.

a) Poprej bojazljivi, — postanejo sedaj pogumni, pripravljeni iti v daljni svet, stopiti pred kralje in cesarje in oznanovati Križanega; ne bojé se ni trinogov, ni morišč.

b) Prej navadni, slabotni ljudje — so sedaj popolni svetniki, oni gorijo ljubezni do Boga in do človeštva, ter se *veselijo zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti*. (Dej. ap. 5, 41.)

c) Prej neučeni, ki so govorili samo materin jezik, — znajo sedaj vse jezike sveta, da bi jih vsi narodi umeli, kamorkoli bi prišli.

7. č) In res notranji ogenj, plamteč v apostolih, jame se še tisti dan razodevati s čudovito močjo. Komaj je preteklo petdeset dnij po strašni smrti Gospodovi, še krvavijo jeruzalemske ulice, še se vidijo znamenja križanja na Golgati, a vendar stopi Peter pred množico in glasno oznanuje Jezusa, Sina božjega. Dolží jude grozovite smrti, s katero so križali samega Boga, in jim kliče, da naj verujejo vanj, se spokoré in dajo krstiti. Bodo-li ga poslušali in spoznali svoje zločinstvo? — Glej čuda! komaj konča apostol, dá se jih 3000 krstiti in verno molijo Onega, katerega so križali pred malo dnevi. (Dej. ap. 2, 41.)

Z jednako gorečnostjo oznanujejo tudi drugi apostoli blaženi nauk med svojimi rojaki, in kakor pové apostolsko dejanje, napolni se kmalu Judeja in Samarija s spoznavalci sv. vere, ki so se imenovali kristijani.

d) Toda meje ožje domovine so apostolom pretesne. Od nebotičnih gorâ indijskih do večnega Rima, od pekočih puščav afrikanskih do hladnih dežel ledenega severja odmeva sladki glas zveličanja, ker ne razžarjeni pesek, ne puščave, ne velikanske goré, ne silne daljave, ne razburjeno morje, ne bregovi divjih ljudstev, — nič ne zadržuje tistih, ki so Božji poslanci. Povsod gredó apostoli in oznanujejo malikovalcem nauk sv. križa. Peter gre proti Italiji in se ustanovi v Rimu. Pavel uči po Mali Aziji, Macedoniji, Greciji in slednjič v Rimu. Janez hodi sešebno po Mali

Aziji in otokih. Matevž je obiskal celó Etiopijo. Jakob je prehodil Španjsko; Tomaž je nesel sveti križ v daljno Indijo, od koder solnce izhaja. Andrej, Petrov brat, je učil v Scitiji in pozneje v Epiru in na Grškem; Filip v Frigiji, Jernej v Armeniji in Arabiji; Simon v Mezopotamiji in Perziji; Juda v Arabiji, Mezopotamiji in Idumeji. Kar je zapovedal Jezus apostolom, godilo se je sedaj res po zemlji in tako so se dopolnile besede sv. pisma: (Rim. 10, 18.) *Po vsej zemlji je šel njih glas, in do pokrajine zemlje njih besede.* S tako zavestjo in s tako bistroumnostjo, s tako navdušenostjo in prepričalnostjo učé ustno in pismeno ti Božji poslanci o najtežavnejših resnicah, da se čudi človeštvo in strmé največji modrijani. Kako čudežno se je tedaj spolnila obljuba Jezusova nad apostoli: *Sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam govoril.* (Jan. 14, 26.) *Niste namreč vi, kateri govorite, ampak Duh vašega Očeta je, kateri v vas govori.* (Mat. 10, 20.)

Golo resnico tedaj spričujejo paganski pisatelji, ko pripovedujejo o spremembi svetá; tako med drugimi Svetonij in Tacit: »Ni je dežele tako daleč in kraja tako neznanega in tujega, kamor bi se ne bilo razširilo krščanstvo.« V cerkvenih zapisnikih sv. Ireneja se imenujejo Egipt, Perzija, Libija, Španija, Galija in Germanija kot tiste dežele, kjer šteje sv. cerkev neštevilno vernikov. Prosto-dušno kliče Tertulijan paganom v obraz: »Od včeraj smo; pa vse napolnujemo, kar je vašega; vaša mesta, otoke, gradove, vasi, družbe, šotore, palače, starašinstva in sodništva. Le svetišča vam pustimo prazna.« (Apol. c. 37.)

8. Gotovo se je čuditi nepričakovani sreči apostolov; kako si moremo to razložiti? Ali je svet le tiho in mirno gledal, ko so apostoli oznanovali Jezusov uk? Ali smo se motili v mislih, da se bo pregrešno človeštvo branilo sprejeti krščanstvo? Ne! nismo se motili! Z vsem svetom so se morali apostoli bojevati, vsa zemlja se je zarotila zoper evangelij.

Še tisti dan, ko prvič oznanujejo Jezusa, se vzdigne preganjanje zoper nje. V Jeruzalemu jih zapró, vlečejo pred sodišča, bičajo in trpinčijo. — Pa to je bila le predpodoba grozovitosti za nje in za vernike po drugih deželah. — Kamor pridejo, čaka apostole preganjanje in trpljenje, pod smrtno kaznijo je prepovedano poprijeti se njih uka; največja pregreha je imenovati se kristijan. In zgodba sv. cerkve nam slika v strašnih potezah, kaj je krščanstvo prestalo: tristo let je pila zemlja kri krščansko.

In vendar, o čudež, o nezapopadljiva resnica! na krvavo porošenih tleh se zmagovalno vzdiguje krščanstvo. Apostoli so dali življenje za sv. vero, a vendar vihra zastava sv. križa, katero so zasadili na podrtinah malikovalskih tempeljev! *Kri mučencev je seme kristijanov.* (Tert.)

Um človeški strmi, kako je moglo v takih razmerah dvanajst ribičev premagati svet, kako na razvalinah paganstva zidati velikansko napravo sv. cerkve, kako ravno v Rimu, glavnem sedežu malikovalstva, postaviti skalnati sedež sv. Petra, kot kraj središča in edinosti, iz katerega je sv. cerkev pila in pije moč in življenje.

9. Kak neovržen sklep sledi tedaj iz vsega tega, ako se niti ne oziramo na sv. pismo? — Ne more se glasiti drugače, kakor: Vsemogočni Bog je bil, ki je spremenil po sv. Duhu najedenkrat apostole, da so jim božje skrivnosti postale jasne, on je bil, ki je govoril iz njih ust, napolnil njih um, vodil njih jezik in vero, da so oznanovali in pisali le čisto resnico. — Vsemogočni Bog je bil, ki je hipoma presunil s svojo milostjo srca človeštva in nagnil k sprejetju krščanstva. — Vsemogočni Bog je bil, ki je z mogočno roko sezidal na kamenju judovskega tempelja in na razvalinah paganstva velikanski tempelj, ki hrani jedinozveličavno od Kristusa in apostolov za vse ljudi in vse čase oznanovano verstvo, ki je sezidal sv. rimsko-katoliško cerkev. *Res je* — pravi sv. Avguštin — *apostoli so delali velika čuda, pa če bi se tudi ne bil zgodil noben drugi čudež, bila bi že sama ustanovitev cerkve — največji čudež.*

Katerega katoliškega kristijana srcé bi tedaj veselo ne poskakovalo, ko gleda na mojstersko napravo sv. cerkve, kakor jo je Sin božji sezidal na skalo Petrovo in v katero je on kot njen večni pastir okoli tega središča zbral v teku stoletij trume narodov? Da, narodi še tako različni po jezikih, tako nasprotni v zemeljskih zahtevah, tako mnogovrstni v svojih postavah in šegah — vsi ti se zbirajo pod jedino-zveličalno zastavo resnice in pravice, ki vihrá le v sveti katoliški cerkvi. Vse druge vere in cerkve — one so le ločine, le odtrgane veje od drevesa življenja. Cerkev Kristusova je le jedna. Milijonom njene duhovne zveze v nebesih in na zemlji pridruženi smo tudi mi in naša srca bijejo v blagi zavesti, da smo otroci jednega Očeta, spoznavalci jedne vere, dediči jednega upanja in oblaženi v jedni in isti ljubezni. Amen.

A. Žlogar.

3. Stotnik in Cahej.*)

Stotnik, ki ga opisuje današnji sv. evangelij, je pokazal toliko vere, da se je Jezus sam čudil. Ni se štel za vrednega, da bi Jezus prišel pod njegovo streho, ko mu je rekel: *Pridem in ozdravim hlapca*. Podobno se je izrazil Jezus Caheju, ko ga je ugledal na figovem drevesu, rekoč: *Cahej, stopi hitro doli, ker danes moram ostati v tvoji hiši*. A Cahej mu ni odgovoril kot stotnik, marveč je *hitro doli stopil in ga vsprejel z veseljem*. (Luk. 19, 5. 6.) Jezus je obema izkazal svojo ljubezen; stotniku je ozdravil hlapca, Caheju je odpustil grehe. Oba sta torej, dasi na videz nasprotno, vendar prav ravnala.

1. Stotnik je pokazal s svojimi besedami svet strah, ki ga je imel pred Zveličarjem. Bil je to sinovski strah, ki je imel svoje korenine v globoki ponižnosti. Zavedal se je svojih človeških slabostij in zato se je štel nevrednega vsprejeti Jezusa v svojo hišo. Iz ponižnosti je najpreje izviralo neomejeno spoštovanje do Jezusa, in iz tega spoštovanja sveti sinovski strah. S strahom je bila pa v zvezi ponižna ljubezen in trdno zaupanje.

2. Cahej je pa čutil v svojem srcu najpreje veliko ljubezen do Jezusa in ta ljubezen ga je gnala, da je brž skočil z drevesa in da je z veseljem vsprejel Jezusa v svojo hišo. Iz ljubezni se mu je namreč rodila želja, da bi mu mogel postreči in upanje, da se mu odpusté njegovi grehi.

3. Stotnik je govoril iz sinovskega strahu, globoke ponižnosti in iz spoštovanja, Cahej je pa delal iz ljubezni in ni mislil na drugega nič, nego na srečo, da ostane Jezus v njegovi hiši. Oba sta torej prav delala. Vzgleđ nam dajeta, kako se moramo obnašati tudi mi do Jezusa, ko se nam ponuja, da pride v sv. rešnjem Telesu pri sv. obhajilu k nam, da nas ozdravi. Od stotnika se učimo sinovskega strahu, ponižnosti in svetega spoštovanja, od Caheja pa ljubezni in gorečih željâ. Trkajmo se v stotnikovem duhu na prsi in ponavljajmo njegove besede: Gospod, nisem vreden — —, po Cahejevem vzgleđu ga pa vsprejemajmo z veseljem v zaupni, s pristrčnimi željami sklenjeni ljubezni.

Obojni vzgleđ nas uči, kako je s pogostnim sv. Obhajilom. Sveti strah brani, da bi ga pogostno prejemali, a goreča ljubezen

*) S. th. 3, q. 80. a. 10, 3 m.

opravičuje, da ga sprejemamo. Vendar mora v naših srcih prevladovati ljubezen do Jezusa in zato se le često pripravljajmo k sv. zakramentom. Ko je sv. Peter ostrmel vsled obilnega ribjega lova padel Jezusu k nogam in mu rekel: *Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek*, mu je odgovoril nebeški učenik: *Nikar se ne boj* (Luk. 5, 8. 10.). Tako kliče tudi nam.

Dr. J. Krek.

Četrta nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Resnice sv. vere. — X. Vera katoliškega kristijana.

Kaj ste boječi, maloverni?

Mat. 8, 26.

1. Kakor učenci v čolnu, tako zdihujejo današnji kristijani v raznih nadlogah in težavah: *Gospod! otmi nas, poginjamo*. Vsem žalostnim in zatiranim, ubogim in bolnim, hudo skušanim in zaničevanim pa zakličem danes besede našega nebeškega Učenika: *Kaj ste boječi, maloverni?* O, da bi bila živa vaša vera, vedeli bi, da ste v roki božji, da čuva nad vami vsevidno oko božje. Ljubemu Bogu izročite vso svojo skrb. In ker smo se danes teden prepričali, da je Jezus Kristus ustanovil sv. cerkev, vemo tudi, katerega moramo sedaj poslušati, da ne zaidemo s prave poti in da si vemo tudi nesrečo obračati v svoj prid. Ako hočemo iti po pravi poti v nebeško domovino, moramo poslušati sv. cerkev ali verovati to, kar zapoveduje sv. cerkev. Danes se hočemo prepričati, da je taka vera

1. najbolj pametna,

2. najbolj gotova in zanesljiva.

I. 2. Samo po sebi se razume, da mora pravi katoličan imet popolno vero katoliško, sicer bi bilo njegovo ime »katoliški kristijan« le goljufija in hinavščina. Kaj se pa pravi katoliško verovati? Katekizem odgovori: »Katoliško verovati se pravi: za resnico imeti vse, kar je Bog razodel in kar sv. katoliška cerkev zapoveduje verovati, naj je v sv. pismu zapisano ali ne.« Tedaj katoliško verovati se pravi, ne kar meni nič tebi nič kaj verjeti, kar se bere

v tej ali oni bibliji, ampak zato, ker in kar sv. cerkev zapoveduje verovati kot božje razodenje. To je naše versko pravilo. Koliko da je od Boga razodetih resnic, to nam pové le katoliška cerkev, ker one niso shranjene samo v sv. pismu, ampak tudi v ustnem izročilu. Novoverci šestnajstega stoletja, protestantje, so zavrgli pravilo katoliške cerkve ter obdržali samo sv. pismo, iz katerega zajemajo svojo vero po lastni pameti. Kako so zabredli s tem in kako po krivici očitajo katoličanom, da mi premalo cenimo sv. pismo, prepričali se bomo kmalu. Katoličanu ni dovoljeno, da bi si razlagal sam sv. pismo in sam določeval po svoji pameti, kaj ima verovati, v tem mora poslušati cerkev. In to je prav modro, to je pametno. Ker

a) kako bom vedel, da so te bukve sv. pismo, ako me tega ne zagotovi cerkev? Da jim ljudje tako pravijo, da se naslov tako glasi, zato še ne verjamem. Pri tem je ravno tako, kakor pri starih pismih ali listinah. Če je kako staro pismo od mojega pradede, tega mi ne more povedati kar kak ptujec, pač pa moja rodovina, ki je imela tisto pismo zmiraj v rokah ter ga skrbno hranila. Naša katoliška cerkev sega do Kristusa in do apostolov nazaj; ona je sprejela sv. pismo iz rok evangelistov, izročevala ga jednomu rodu za drugim in ga vedno zvesto hranila. Zato nam more le katoliška cerkev v roke dati pravo sv. pismo in nas zagotoviti po svojem nepretrganem ustnem izročilu: Da! to je res sv. pismo!

b) Drugič, nihče nima starih, prvotnih rokopisov sv. prerokov in apostolov pred seboj, ampak le prepise, pretiske ali nove prestave. Pri prestavah iz mrtvih, starih jezikov v nove, žive pogubi se marsikaj ali drugače zasučé, tako da se vedno prepirajo učenjaki, kako je na tem ali onem mestu nekaj bilo in kako se mora pravilno prestaviti. Ko bi torej katoličani ne imeli za svojo vero boljše podlage, trdnejega temelja, kakor kakšno prestavljeno sv. pismo, bi bilo to pač žalostno in nezanesljivo, ker bi naša vera bila odvisna od prepisavcev, prestavljavcev ali tiskarjev sv. pisma. Naj se s tem zadovoljijo krivoverci (protestanti), mi katoličani se ne; mi ne sprejmemo kar tako lahko in hitro katere resnice kot zapisano besedo božjo, ako nam tega ne potrdi Kristusova cerkev. In to previdnost mora pohvaliti vsak pameten človek; ker je tudi dognana resnica, da se najde mnogo popačenih in nalašč od krivovercev pokvarjenih in popravljenih biblij; zakaj papir je potrpežljiv, pisati in tiskati se more marsikaj. Sosebno protestanti razširjajo po

vsem svetu popačene biblije, tudi v slovenskem jeziku se najdejo. Če bi človek samo nje bral ter si sam vero koval po svojem umu, bi bil pač na slabem. Saj v sv. pismu še vse ni zapisano, kar so Jezus in apostoli delali in oznanovali. Sv. Janez (21, 25) naravnost piše: *Še je veliko drugzega, kar je Jezus storil, in ko bi se to vsako posebej popisovalo, menim, da bi na ves svet ne šle bukve, katere bi bilo pisati. Jezus je še veliko drugih čudežev storil, kateri pa niso zapisani v teh bukvah. Veliko bi vam imel pisati, toda nisem hotel s papirjem in črnilom; upam namreč k vam priti in iz ust do ust govoriti.* (II. Jan. 12.) Ako bi kdo hotel zajemati samo iz sv. pisma verski nauk, bi zabredel, ker potem nič ne ve o ustnih naukih Jezusovih in apostolskih, kateri so pa ravno tako sveti in resnični, kakor pismeni. Zato zapoveduje apostol Pavel (2 Tes. 3, 14): *Bratje, stojte trdno in se držite izročil, ki ste se jih naučili, ali po govorjenju ali po listu našem. Oboje izročilo — ustno in pismeno — pa se najde v sv. cerkvi, zato zapoved: cerkev poslušati.*

c) Tretjič je sv. pismo knjiga, ki je bila pisana pred 2000 do 3000 leti v ptujem, drugem jeziku, v vse drugačnih okoliščinah; zato ima podobe, prilike, primere i. t. d., ki se ne nahajajo pri nas in se nam dozdevajo čudne, obsega globoke in temne skrivnosti in visoke nauke, ki presegajo človeški um. Zato so to bukve, ki jih vsak ne more umeti in prav razlagati; to potrjuje naravnost sv. Peter (II. 1, 20.): *Vedite, da se nobeno pre-rokovanje svetega pisma po lastnem razlaganju ne zgodi. V njem . . . se nekatere reči težko razumejo, katere neučeni in nestanovitni pre-obračajo . . . v svoje lastno pogubljenje.* In prežalostno se je to spolnovalo v vseh časih! Kolikor krivovercev je bilo od Sabelijanov, Arijanov, Nestorijanov, Pelagijanov . . . , Albižanov, protestantov do starokatoličanov v l. 1870., vsi so se sklicevali na sv. pismo, ako-ravno so razširjevali popolnoma nasprotno, smešno, brezpametno, da, celó bogokletne nauke. Protestanti pri vsem tem ostanejo pri svojem mnenju, da je sv. pismo jedini vir, iz katerega se zajema sv. vera, in da je tako jasno, da je vsak lahko ume. In tako vsak bere sv. pismo in si iz njega vstvarja svojo vero po svojem preiskovanju in zato je med njimi toliko nejedinstvi in zmešnjav, da potrjujejo pregovor: »Kolikor glav, toliko mislij.«

3. Drugače ravna katoliški kristijan; on je bolj previden in pameten. Katoličan ne veruje in ne zaupa svoji lastni prebrisanosti in modrosti, tudi ne trditvam in mnenjem raznih

učenjakov; bere po okoliščinah sicer sveto pismo, pa le tako, ki je priporočeno in potrjeno od katoliške cerkve in ga bere v svojo spodbudo; da bi si ga pa razlagal sam in posnemal iz njega verske resnice, tega se ne drzne, ker ve, da bi se lahko zmotil, to prepusti jedino le sv. cerkvi, katero je Kristus naravnost poslušati zapovedal. In to versko pravilo je tudi najbolj zanesljivo in gotovo.

II. 4. Mislimo si, da bi kdo popotoval v neznano deželo, kjer še nikdar ni bil. Od začetka gre dobro, kmalu pa se križajo tri, štiri ceste, da popotnik obstoji ter ne ve, katera je prava pot. K sreči se mu bliža množica ljudij, ki so doma s tistega kraja ter poznajo vsako stezo. Te lahko popraša in izve pravo pot. Povejte mi, predragi! kaj je boljše in gotovejše? če si ptujec misli: Sem že sam dosti pameten, da zadenem pravo pot, zato nikogar ne vprašam! ali pa: Bolje in gotoveje bo, če vprašam one kažipote in da mi ti odgovoré jednoglasno: Prijatelj, to je prava pot, na to moraš kreniti! Mirno in gotovo potem nadaljuje svojo pot.

Mi vsi, predragi! smo v tem življenju na potovanju in neskončno važno je, da gremo pravo pot, ki pelje v nebesa. Kako lahko jeden ali drugi zaide, ker je toliko verskih potov, pravih in krivih, toliko verskih mnenj in razlag sv. pisma! Kako potreben bi bil pri tem zanesljiv kažipot! — Toda krivoverec, ki je odpadel od cerkve, pravi: Jaz ne potrebujem nobenega vodnika; jaz sem sam dosti pameten; jaz sam preiskujem in berem sv. pismo in če je tudi nekoliko pokvarjeno in ne umem vsega, to nič ne dé; jaz ne vprašam za nobeno cerkev, da bi mi razlagala sv. pismo in določevala. Tako govori odpadnik. — Nasproti se pa katoličan zaupljivo oklene roke svoje ljube matere katoliške cerkve; od nje in sicer samo od nje in od nobenega družega človeka si dá kazati pot proti nebesom, sv. pismo razkladati in določevati verski nauk. Pravim o cerkve, to ni samo tu pa tam kak duhoven, ampak ves katoliški svet, *njih stotine in tisoči* škofov in mašnikov in bogoslovcev z rimskim papežem na čelu, vsi ti nasledniki apostolov mu jednoglasno povedó: To je prava pot, to imaš verovati in delati, da se boš zveličal. Ali ni to boljše in gotovejše, kakor pa da bi se zanašal na lastno modrost in svojevoljno razlago sv. pisma? To bi bilo vendar čudno, da bi kak človek, ki zna komaj dobro brati, mogel sv. pismo bolj razumeti in razlagati, kakor vsi učeniiki sv. cerkve po vesoljnem svetu! Ako bi trdil kateri krivoverec, da sv. Duh razsvetli lahko slehernega

pri branju, da bo prav umel, odgovoriti mu moramo, da bi to sicer sv. Duh lahko storil, ali se pa v resnici tudi zgodi, je drugo vprašanje. Skušnja in zgodovina pričata ravno nasprotno. Ker od kod izhaja pri protestantih, da uči vsaka ločina drugače, vsaka drugače zmote trosi — in vendar se vse sklicujejo na sveto pismo? Kdo bo trdil, da jih vodi sv. Duh, da jim navdihuje laž in resnico ob enem? Sicer se pa v vsem božjem razodenju ne nahaja niti jedna beseda, vsled katere bi sv. Duh razsvetlil in storil *nezmotljivega* slehernega pri razlagi sv. pisma; te obljube Kristus ni dal.

5. Pač pa je Sin božji to obljubil svoji cerkvi, toda ne Nikodemu, ne Magdalen, ne kateremu drugemu učencu, ampak Petru, glavarju cerkve je govoril Kristus: *Jaz sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera.* (Luk. 22, 32.) Ravno tako Kristus ni govoril posameznim vernikom, ampak samo apostolom, škofom svoje cerkve, veliko besedo: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji; torej pojdite in učite vse narode . . . in glejte jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* Tolažnik sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on (Duh resnice) vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, kar koli sem vam rekel, (Jan. 14. 26.) on pri vas ostane *vekomaj.* (14. 16.) Jasno je iz tega, da Sin božji ni mislil samo apostolov, ker ti niso zmiraj živeli, ampak tudi njih naslednike, škofo sv. cerkve do konca sveta. Gospod ne govori tu v množnem, ne v jedinem številu, ker ni obljubil Duha resnice vsakemu škofu posebej, ampak vsem skupaj, vesoljni učeči cerkvi. Posamezen škof bi se mogel zmotiti v veri, nikdar pa ne morejo kake zmote učiti vsi ali večina škofov v zvezi z najvišjim poglavarjem — rimskim papežem. Naj se oni potem v cerkvenem zboru ali pismeno s sv. Očetom izrečejo o kaki verski ali dejanski resnici razodenja božjega, vedno govori iz njih Duh božji, duh resnice. *Dopadlo je sv. Duhu in nam . . . to vam nakladati,* (Dej. ap. 15. 28.) so rekli apostoli v prvem zboru v Jeruzalemu. Sin božji je pa sam rekel, da je postavil cerkev na skalo in da je *peklenska vrata ne bodo zmagala.* (Mat. 16, 18.) Peklenska vrata so ravno moči temè in laži in če te zoper njo nič ne premorejo, je tedaj ona *nezmotljiva.* Ravno zato po pravici govori sv. Pavel (I. Tim. 3, 15.): *Cerkev živega Boga je steber in temelj resnice.* Te besede razodenja božjega nas dosti jasno učijo, da se cerkev ne more zmotiti. Če bi nas ona mogla zapeljati v kako zmoto ali nam nakladati samo brezkoristne in brezpotrebne reči, kako bi nam bil mogel vsegavedni Sin božji, ki je že vse naprej

videl, zapovedati tako ostro in odločno, da moramo poslušati cerkev, in še celo reči: *Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik* (Mat. 18, 17.).

6. Iz tega že lahko presodite, kaj je misliti o trditvi krivovercev v šestnajstem stoletju in drugih novošegnih brezvercev, da katoliška cerkev ni ostala pri čistem nauku Jezusovem, da se je marsikaj predružačilo in zato da se jih je toliko ločilo od cerkve. Kako brezmiselna je jednaka trditev! Le naša cerkev seže naravnost nazaj do apostolov; če bi se ona bila kedaj zmotila in bi še le čez 1500 let M. Luter bil znašel čisti evangelij, potem bi več sto let ne bilo nobene prave cerkve Kristusove, peklenska vrata bi jo bila zmagala, in ne Duh resnice, ampak duh laži bi bil pri nji; in obljube Kristusove bi bile le goljufija in njegova zapoved cerkev poslušati le hudobna zanjka, kar bi bilo samo misliti bogokletno. Ne, predragi! mi se držimo obljube Zveličarjeve, in vemo torej, da se cerkev še celo zmotiti ni mogla, ker sicer bi bili verniki vedno v nevarnosti in dvomih, ali je v cerkvi neskalsjena resnica ali ne. Toda tega se nam ni potreba bati, ker ona je in ostane vekomaj *temelj resnice*! Zato se ne čudimo, da je veliki učenjak sv. Avguštin izrekel znamenite besede: *Jaz bi še evangeliju ne veroval, ako bi me veljava cerkve ne nagnila k temu!* Kaj, ali evangelij ni božja beseda? Da, gotovo! Toda le nepretrgano izročilo in nezmotljivi izrek sv. cerkve mi pove, da te ali one bukve so neskalsjeni evangelij, na katerega se smem zanesti. Glejte, preljubi! kaj imamo v sv. cerkvi, ona je in mora biti čez vse! Ako hočemo vedeti, kaj uči o tej ali oni stvari razodenje in kaj moramo verovati, nam ni potreba beliti si dolgo glave, ne iskati po sv. pismu, kako stoji tu ali tam in kako se mora umeti; ker to bi nam ne dalo nobene gotovosti, ampak bi bilo le vzrok zmešnjave in zmot, kar vidimo pri vseh krivovercih. Mi katoličani se obračamo v vseh takih zadevah le na cerkev po povelju Kristusovem in poslušamo, kar nas ona uči in nam zapoveduje verovati. In mi imamo zagotovilo več kot 1800 let, da tisti od Kristusa cerkvi obljubljeni Duh resnice se ne more zmotiti. To se pravi katoliško verovati, in je najbolj pametno in najbolj zanesljivo.

7. Ko so vprašali sv. Stanislava Kostko, da-li ljubi Marijo, Mater božjo, razžarilo se je njegovo obličje, od ganjenja se prikaže svetla solza v njegovem nedolžnem očesu in razvnet govori: »Kako

bi Marije ne ljubil, saj je ona moja mati!« — Te kratke besede obsegajo gotovo najlepšo poslavitev nebeške kraljice in ob enem najnežnejšo vdanost otroško - pobožnega srca. — Jednako, kristijani moji! bi morali tudi mi odgovoriti, ako bi nas kdo vprašal: »Ali ljubiš katoliško cerkev?« Sveta radost naj bi žarela z našega obličja, solza hvalečnosti se svetila v naših očeh in ustnice naj bi šepetale: »Kako bi sv. rimsko - katoliške cerkve ne ljubil, saj je ona moja mati!« — Da zares, sv. cerkev je naša mati, najboljša, najbolj skrbna in blaga vseh mater, ki so na zemlji. To materno skrb razodeva ona svojim otrokom ves čas njih življenja od zibeli pa do hladnega groba. Zakaj vse nas je ona prerodila v sv. krstu, vse nas oprala grehov, vse nas poživlja z angeljskim kruhom, vse nas vodi z neskajeno, nepokvarjeno božjo besedo po pravem potu proti nebeški domačiji. Ker jedino le ona je nevesta Kristusova, jedino le ona nezmotljiva voditeljica človeštva do zveličanja; to svojo materno prednost more jedino le ona pokazati v teku stoletij.

Kar je učila in kar zapoveduje verovati, to nam čudežno neštevilnokrat potrjuje tudi ne bo samo, da more veselo vsklikniti sleherni katoličan: Scio, cui credidi, vem, da je vse neovržna resnica, kar ona izreče. Tako n. pr. je bilo leta 1854. za versko resnico razglašeno brezmadežno spočetje. Kako dopadljivo je bilo to nebesom, pokazala so s tem, da je sama nebeška kraljica to potrdila v prikazni 25. marca 1858. v Lurdu, ko je na vprašanje, kdo da je, odgovorila: *Jaz sem brezmadežno Spočeta*. In nobeni verski družbi ona ne daje takih zagotovil, kakor le naši sv. cerkvi. In ako ljubimo Marijo, ljubimo tudi sv. cerkev, ker obe se presrčno potegujeta za naš blagor! Pokažimo v dejanju vso svojo ljubezen, da poslušamo zvesto svojo mater: verujemo trdno, kar ona veruje, storimo, kar zapoveduje, opustimo, kar prepoveduje, . . potem nas bo ona pripeljala v naročje druge matere Marije. Amen.

A. Žlogar.

2. Boječnost.*)

Kaj ste boječi, maloverni?

Mat. 8, 26.

Smrti se boji vsak človek. Če ji gleda v oči v kaki hudi nevarnosti, se mu jame tresti srce. Groza ga je pred njo. Gospodovi učenci nam to spričujejo v današnjem evangeliju. Jezus je

*) S. th. II., II. q. 125. 126.

bil mej njimi, in vendar so se bali. Zveličar jih je posvaril: *Kaj ste boječi, maloverni?* Tudi mi zaslužimo velikrat zavoljo napačnega strahu, ki ga imamo iz mnogo manjših vzrokov, nego so ga imeli apostoli, tako očitane. Da se bomo ložje varovali grešne boječnosti, oglejmo si: 1. Kaj je boječnost, 2. odkod izvira in 3. kedaj je pregrešna.

1. Boječnost se rodi v nas, kedar vidimo pred seboj kaj hudega, česar si ne upamo premagati. To hudo nam vzame ves pogum in nas duševno potere. Tedaj pravimo, da se bojimo. Boječnost je srčnosti nasprotna. Srčen človek tudi vidi pred seboj neko hudo, nevarno stvar, toda upa si jo premagati in gre v boj nad njo. Boječi beži, srčni gre brez strahu proti sovražniku. Boječnost se tako drži naše nature, da pravi Aristotel: »Neumen je ali pa za bolečino neobčutljiv človek, če se ničesar ne boji, niti potresa, niti povodnji«. (Eth. c. 7.)

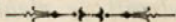
2. Boječnost izvira iz ljubezni. Bojimo se samo tiste stvari, ki je nasprotna naši ljubezni. Ljubezen je pa lahko dobra in slaba. Prava ljubezen ima združen vedno tudi pravi strah. Če n. pr. ljubimo Boga, se tudi bojimo ga razžaliti. Zato hvali sv. pismo tiste, ki imajo tak strah: *Blagor vsem, ki se bojé Gospoda* (Ps. 12, 7. 1.). *Začetek modrosti je strah Gospodov.* (Preg. 1, 7.). Ravno tako je z napačno ljubeznijo združen tudi napačen strah. In ker vsak greh izvira iz napačne ljubezni, zato imamo pri vsakem grehu tudi napačno boječnost. Napuhnenec kaže največ strahu, kedar je v nevarnosti njegova čistiželjnost; skopuh se trese za svoj denar, nezmernež se boji za svojo pijačo itd.

3. Že iz tega vidimo, da je strah lahko brez greha. Brez greha je takrat, kedar ga nam vелеva pamet in vera. Pamet nam pravi, da moramo bolj ljubiti dušo, nego telo, in bolj telo, nego premoženje; zato nam tudi vелеva, da se moramo bolj bati, da ne škoduje kdo duši, kakor telesu. Pred vsem se moramo pa bati, da ne izgubimo večnega zveličanja. Zato pravi modri Sirah (1, 27. 28.) *Strah Gospodov prežene greh; zakaj, kdor je brez strahu, ne more biti opravičen* in Jezus graja krivičnega sodnika, *ki se Boga ni bal in za človeka ni maral.* (Luk. 18, 2.) Taka dušna trdost izvira iz napuhnene in prevzetnega duha, ki vse zaničuje. Obnaša se tak človek kakor levijatan, ki ga popisuje sv. pismo: *Vstvarjen je, da se nikogar ne boji. Vse visoko pregleduje* (Job, 41, 24. 25.). Takih ošabnežev je žalibog zelo mnogo, ki menijo, da kažejo s

svojim ošabnim postavljanjem pogum, pa kažejo le lastni napuh. Lahko pa izvira taka neboječnost tudi iz neumnosti pri ljudeh, ki ne znajo presoditi nevarnosti. Ogibati se moramo torej take napačne nevarnosti, ravno tako se pa moramo ogibati napačnega strahu. Kedar nam pravi pamet ali vera: Prenesi to, da ne izgubiš nekaj višjega, moramo v sebi premagati strah in pogumno pretrpeti, karkoli pride. Strah pred časno izgubo, pred telesno škodo, pred časno sramoto, pred ljudmi, celo pred smrtjo je pregrešen, če je božja čast in naše zveličanje v nevarnosti. Napačen strah je začetek obupnosti. Zato pravi sv. pismo: *Boječi in neverni ... bodo imeli svoj del v gorečem ognjenem in žveplenem jezeru, kar je druga smrt* (Raz. 21, 8.) Že prerok stare zaveze nam kliče: *Kedo si, da se bojiš umrjočega človeka?* (Iz. 51, 12.), Gospod opominja Ecehijela, ko ga pošilja med trdovratne Izraelce: *Ne boj se jih in ne ustraši se njihovega govorjenja.* (Ec. 2, 6.) Jezus nas pa uči: *Ne bojte se jih, ki umoré telo, duše pa ne morejo umoriti.* (Mat. 10, 28.)

Bodimo srčni. Prava srčnost je pa v zvezi samo s čednostnim krščanskim življenjem. *Hudobni beži, če ga ravno nihče ne podi; pravični pa je srčan kakor lev in brez strahu.* (Preg. 28, 1.)

Dr. J. Krek.

Pogled na slovstvo.

Knjige družbe sv. Mohorja za l. 1896. — *I. Zgodbe sv. pisma.* Slovencem priredil in razložil dr. Fr. Lampe. Str. 225 — 352. S spoštovanjem in veseljem sem vzel v roke 3. snopič sv. pisma; vnanost že je prikupljiva in po mogočnosti dostojna božje besede. Res, ponosna sme biti družba sv. Mohora na prekrasno knjigo. Tvarina tega zvezka je vrlo zanimiva: sv. šotor, duhovščina starega testamenta, daritve, sv. časi in obredi, državljanske postave Izraelcev, Mojzesovo delovanje v zadnjih letih in smrt njegova, vse to je kratko in jednako razloženo v njem. Razložena je tudi knjiga Jozuветova in knjiga sodnikov. Gospod pisatelj piše, kolikor moč, poljudno ter se naslanja pri razlagi na najzanesljivejše autorje. Zares krasne so nekatere slike.

Rečemo le: tolle, lege; mi duhovniki opozarjamo ljudstvo na to knjigo, naj pridno prebira in premišljuje v njej se nahajajočo besedo božjo. Opomniti pa bi bilo treba mohorjane, naj častitljivo knjigo hranijo na varnem kraju, da je ne dobé otroci v roke in je ne raztrgajo, kar bi bila škoda za dotično družino, ker bi potem ne imeli celega dela. Želimo, da bi bili snopiči ako mogoče malo obširnejši, da se izdaja preveč ne zavleče.

Fr. R.